CE NE TREBUE CA SĂ TRĂIM FERICIȚI ?

O publicație suedeză s'a adresat de curând câtorva personalități celebre contemporane, rugându-le să răspundă la următoarea întrebare :

Dacă ați fi pe patul de moarte, cum v'ați judeca și după ce fapte sau rezultate ale vieții Dv. ați califica-o ca fericită sau ratată ?

Răspunsurile la această întrebare în aparență destul de bizară, sunt extrem de variate și interesante, chiar dacă nu aduc întodeauna întreaga lumină dorită.

Reproducem aci câteva din ele:

EINSTEIN

PROFESORUL EINSTEIN, probabil prea puțin entusiasmat de obiectul acestei anchete, răspunde categoric:

Prof. Einstein

— Nici pe patul de moarte și nici înainte, nu mi-aș pune asemenea întrebări.

Natura nu este un inginer de uzină, nici un organizator profesional și, în ceeace mă privește, nu sunt decât o părticică din natură.

SHAW

G. B. SHAW, plin de vervă, se arată mai puțin recalcitrant ca autorul doctrinei relativității.

Iată opinia lui:

— Cred că meditațiile mele pe patul de moarte nu se vor deosebi, vai! cu nimic de ideile și gândurile celorlalte fãpturi omenești, care s'ar găsi într'o asemenea situație.

In ceeace mă privește, aș prefera să mor undeva, într'un locșor frumos, sub stele.

Cât despre norocul în viață, eu unul cred că n'am reușit. Numai lumea crede că am reușit. In definitiv, e o chestie de apreciere. N'am scris oare în una din operele mele că viața nivelează și egalizează totul și numai moartea revelează cine din noi a fost cu adevărat mai mare?

Dar dece să mă frământ cu toate aceste chestiuni, când sunt încă viu, și încă foarte viu!

BERTRAND RUSSEL

IATĂ și răspunsul lui Bertrand Russel, marele filosof și esseist englez:

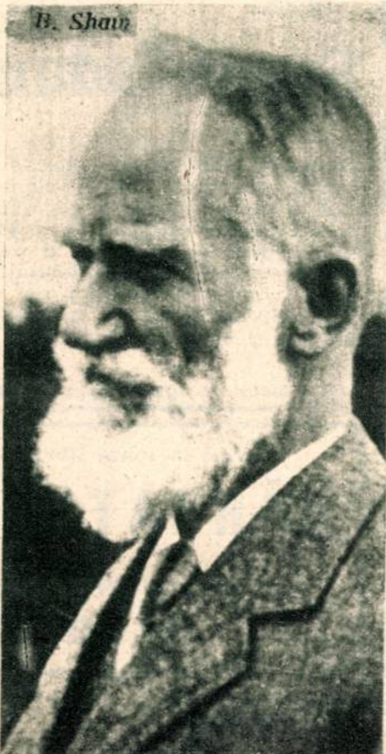
— Aș fi voit să mă transport — cu închipuirea bineînțeles — pe patul meu de moarte, dar, slavă Domnului, sănătatea mi-e atât de bună, încât cu toată sforțarea mea, încercarea rămâne zadarnică.

Totuș, cât privește punctele de vedere, după care voi judeca utilitatea sau insuccesul vieței mele, ele sunt în număr de patru: 1) lucrările mele pe tărâmul filosofiei; 2) lucrările mele în domeniul sociologiei; 3) am dat o bună educație copiilor mei?; 4) influența pe care am exercitat-o asupra contemporanilor.

Din aceste patru puncte de vedere mă declar perfect mulțumit, în special în ceeace privește pe copiii mei. Cât despre lucrările mele, îmi dau firește seama că n'am egalat nici pe Locke, nici pe Rousseau, nici pe atâția alți oameni de mare valoare.

In schimb, mă mângâi cu ideia că n'am avut asupra contemporanilor mei o înrâurire atât de nefastă, cum a fost de ex. aceea a lui Karl Marx asupra Rusiei de azi...

Pe de altă parte, sunt fericit că într'o zi am convins pe un tânăr aviator să renunțe la meseria sa atât de primejdioasă și că l-am convertit apoi la filozofie. Omul a devenit astfel un filozof de primul ordin. Cred că pe patul de moarte mă voi gândi la acest fapt și, în chipul acesta, mă voi simți fără îndoială mulțumit și fericit.

B. Shaw

SIR PHILIP GIBBS

SIR PHILIP GIBBS, regele jurnaliștilor englezi, se exprimă astfel:

— Reușită în ce privință? Eșec în ce direcție?

Pe patul de moarte, chiar dacă încerci să-ți treci în revistă viața întreagă, te gândești deodată la cu totul alte lucruri decât deșertăciunile din lumea noastră: renume, decorații, bani sau putere.

Toți am visat ceva mai mult și altceva.

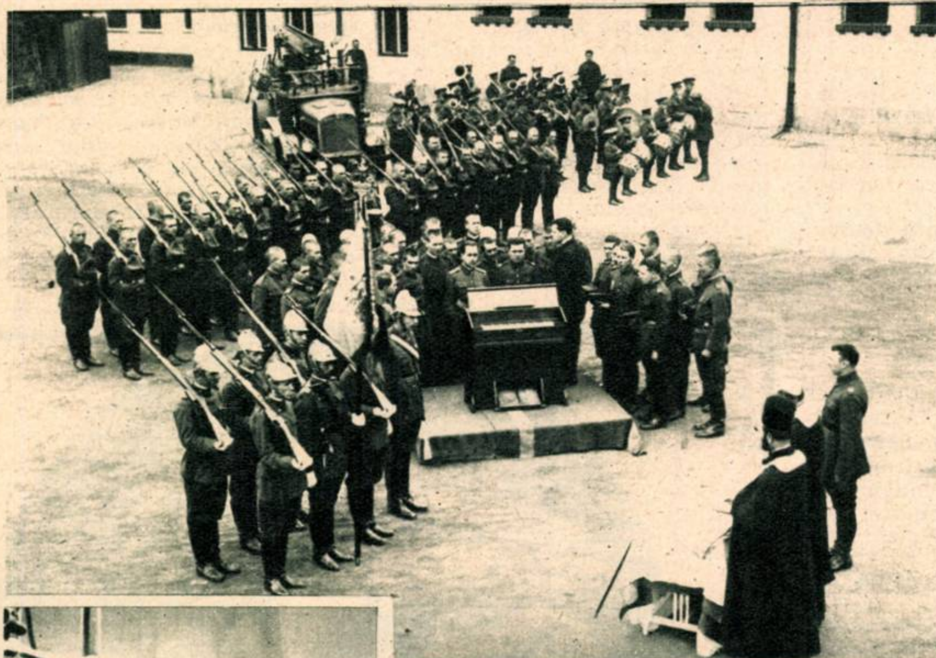
Sub acest raport, toți suntem deci niște ratați și dezamăgiți. Totuș, ici colea, am fost buni cu semenii noștri, sau cu animalele și asta restabilește din nou echilibrul.

Și astfel te duci liniștit în lumea cealaltă, cu atât mai mult cu cât n'ai altceva ce să faci...

Cât despre mine, sunt foarte mulțumit că am putut scrie câteva cărți, pe care nu le reneg și care, fiind vesele și plăcute, vor distra pe supraviețuitori, cărora le vor aduce din parte-mi un cordial salut de dincolo de mormânt.

I. S.

POMPIERII AU DRAPEL!

In săptămâna trecută la postul Central de pompieri s'a sfinţit drapelul posturilor de pompieri din Bucureşti. Fotografiile noastre înfăţişează cel mai mic pompier şi solemnitatea.

Moment de seriozitate

LISTA

biletelor de tramvai premiate cu câte 500 lei fiecare, în săptămâna de la 17 — 23 Mai a. c.

De comun acord cu delegatul societăţii de tramvae Bucureşti, „Realitatea Ilustrată" a premiat biletele de tramvai cu următoarele numere şi serii:

Bilete simple:

Linia No. 1. Lei 5. — Seria B. No. 1653-68.
Linia No. 6. — Lei 4. — Seria A. — 3139-158.
Linia No. 12. — Lei 4. — Seria B. — No. 3128-131.
Linia No. 14. — Seria A. — No. 5538-106.
Linia No. 16. — Lei 5. — Seria C. — No. 3458-82.
Linia No. 26. — Lei 5. — Seria B. — No. 2680-68.

Bilete de corespondenţă:

Linia 20. — Lei 7. — Seria A. — No. 3917-35.
Linia 24. — Lei 6. — Seria A. — No. 3947-18.

Abonamente de 6 călătorii:

Clasa I. — Lei 24. — Seria C. 4006.
Clasa II. — Lei 24. — Seria L. — 5504.

Posesorii acestor bilete se pot prezenta până Duminică 28 crt. la revista noastră, str. Const. Mille 7, spre a-şi încasa premiul de 500 lei.

Uciși PRIN ELECTROCUTARE

Mulți spun că profesorul Juvara n'a murit electrocutat, de oarece tensiunea normală a eletricității pentru lumină, în București, e prea slabă. Articolul acesta restabilește adevărul. Se arată greselile pe care le face publicul și ajutorul imediat ce este de dat în caz de nenorocire.

IN cursul săptămânei trecute, un copil și un savant au fost uciși prin electrocutare, suferind groaznica moarte, la care sunt supuși doar criminalii din America. Sub bolta pivniței umede, cu cărămizile roșii, netencuite, ale modestei cârciumi de la periferia Capitalei, s'a petrecut aceeași dramă, ca și între cei patru pereți ai luxoasei camere de bae din palatul situat în cartierul aristocratic. Și aci și acolo, un suflet singur, nevăzut de nimeni, închis între ziduri, s'a luptat aprig cu năpraznica putere nevăzută, căzând pradă acelui element misterios, pe care îl numim electricitate. Este parcă o răsbunare a lui *Jupiter Tonans*, căruia omul trufaș a cutezat să-i smulgă fulgerele din mână, spre a le încătușa și îmblânzi, întrebuințându-le la satisfacerea trebuințelor sale capricioase.

Moartea n'a voit să facă nici o deosebire: în acelaș chip groaznic a răpus viața celebrului chirurg, prof. doctor Ernest Juvara, o podoabă a științei românești, — ca și aceea a copilului naiv de 16 ani, plin de sănătate și de viață!

Concluzia ar fi, că atât savanții, cât și cei neștiutori, sunt imprudenți și că acest demon, pe care-l stăpânim, *„electricitatea"* pândește în mod perfid momentul potrivit, ca să se răsbune...

Stânga: *Doamna se duce la lavoar, ținând lampa electrică într'o mână, pe când cu cealaltă deschide robinetul de apă. E în primejdie să fie curentată, mai ales că are și mâna udă...* Sus: *Lângă calorifer, cu „Foen"-ul în mână. Iată o poziție primejdioasă!*

CUM A MURIT PROFESORUL?

PROFESORUL doctor Ernest Juvara fusese în seara fatală la cinematograf, împreună cu doamna și era foarte bine dispus. Intorcându-se acasă a cerut să i se prepare o bae caldă, de 45 grade, în care a pus săruri.

In camera de bae profesorul avea o lampă electrică portativă, încovoiată, de metal, pe care o punea la o priză, având obiceiul să citească în bae.

Nu este exact, cum s'a spus în primul moment, că profesorul Juvara era bolnav de cord. Această versiune ne-a fost desmințită din partea familiei. Băile cu săruri le făcea cu alt scop, ele neavând nici o legătură cu vre-o boală de inimă.

Pe la ora 12 jum. doamna Juvara a bătut în ușa camerei atrăgând atenția soțului ei că stă cam mult și că ar fi timpul să iasă din apă.

Doamna Juvara a plecat. Dar peste un scurt timp a auzit căzând lampa, al cărei bec și glob se spărseseră. A alergat repede să vadă ce s'a întâmplat, și l-a găsit pe savant, zăcând pe jos, în nesimțire, cu

mâna încleştată pe lampa fatală. Orice ajutor medical a fost zadarnic

DRAMA DIN CALEA 13 SEPTEMBRIE

IATĂ ce ne-a povestit d. Haralambie Popescu, proprietarul localului din calea 13 Septembrie, No. 108, despre nenorocirea petrecută acolo:

— Aveam în pivniţă un butoi gol de vin, ca de vre-o 70—80 decalitri, care la unul din funduri avea tăiat un capac mic. Am scos capacul şi am dat băiatului Ilie Ioniţă nişte mături, montate pe un băţ ca să spele pe dinăuntru butoiul, stropind pereţii cu apă, ce venia printr'un tub de cauciuc.

„Ca să vadă cum lucrează, am dat drumul în butoi, prin gaura mică a vranei de sus, unui bec electric, pus în legătură, printr'un şnur obicinuit cu „priza" ce se afla în prăvălie.

„După vre-o trei sferturi de oră, băiatul a scos capul pe chipeng şi mi-a spus că a terminat. I-am răspuns ca să mai aştepte puţin, ca să ung cu cocă capacul mic, pe care-l luasem cu mine sus, — şi să astup cu el mai bine, ca să nu curgă vinul, ce urma să-l punem în butoi

„N'au trecut de cât puţine clipe şi de-odată aud un strigăt groaznic.

— Aoleu! şi pe urmă mai slab, încă o dată: „Aoleu..."

Nici nu ştiu cum am sărit repede treptele în pivniţă. In primul moment am crezut, că umblase pe la butoae şi că a căzut vreunul peste dânsul — spune unicul martor al acestei drame.

„Ioniţă era întins pe jos, cu faţa în sus, cu capul sprijinit de canaua mare a unui alt butoi. Sârma lămpii atârna peste dânsul; în mâna încleştată mai ţinea capătul sârmei, iar lampa era aruncată în altă parte. Am încercat să-l ridic, dar curentul electric m'a sguduit şi pe mine.

Jos: *Uitaţi-vă la acest domn, electrician-amator, care a pus ambele mâni pe tabloul electric şi riscă să fie electrocutat.* Dr.: *Multe doamne îşi usucă părul cu „Foen"-ul, pe când stau încă în apa din bae. Se poate repeta nenorocirea care a răpus pe profesorul Ernest Juvara.*

Am văzut că nu voi putea face nimic singur... Am chemat ajutor... A fost avizată, telefonic, „Salvarea"... Intre timp s'a mai turnat apă peste nefericitul Ioniţă... Dar toate au fost zadarnice!... Nimeni nu l-a mai putut readuce la viaţă... Doctorul sosit a spus că nu-i poate face nimic..."

Am reprodus povestirea d-lui Haralambie Popescu, pentrucă din ea se pot trage diferite concluzii, pe care cititorii le vor găsi singuri, cetind şi cele scrise mai jos.

POATE UCIDE CURENTUL DE DE LUMINĂ?

IN special cazul profesorului Juvara — după cum este şi natural — a provocat cea mai mare senzaţie în întreaga ţară. Lumea din Capitală, prin tren, în provincie, comentează în fel de fel de chipuri cele întâmplate... Am

Cu fierul electric de călcat într'o mână, doamna ia apă într'un pahar, ca să stropească rufele. Dacă va pune acum mâna udă pe robinet, ca să-l închidă, se expune să fie electrocutată... Poate fi ucisă chiar de apa, care-i curge pe mână...

auzit multe persoane susţinând, că este imposibil ca un om să moară ucis de curentul alternativ slab de 120 volţi tensiune normală, ce o avem la Bucureşti: e ştiut că în America un curent continuu, de o mie până la zece mii volţi nu ucide imediat pe cei condamnaţi la moarte.

Totuşi la noi, în România, au mai fost şi alte cazuri de electrocutare, care au trecut neobservate, după cum nu era să se vorbească nici despre întâmplarea nenorocitului copil din Calea 13 Septembrie, dacă nu se întâmpla ca el să moară cu două zile înainte de profesorul Juvara. Intre alţii a fost ucis la fel şi tânărul inginer Rafael, deabea ieşit din şcoală.

La Paris, la Marsilia, etc. s'au înregistrat deasemeni nenorociri de acestea.

La Geneva şi în alte diferite oraşe au murit oameni electrocutaţi de un curent de 110 volţi; iar la Praga — curentul de lumină are numai 95 volţi — şi totuşi se citează şi acolo un mort şi numeroase accidente.

CE ESTE ELECTRICITATEA?

DESIGUR că nu ne vom apuca să facem aci un curs de fizică. Deşi dacă am vrea să răspundem în mod precis la întrebarea de mai sus, am fi în încurcătură, deoarece n'am fi în stare să arătăm cauza diferitelor fenomene... Chiar cuvântul „electricitate" nu spune aproape nimic. *Electron*, pe greceşte, înseamnă chilimbar şi despre care se ştia, încă dinainte de Christos, că prin frecare capătă însuşirea de a atrage corpuri uşoare.

Azi ştim că toate corpurile se pot electriza în anumite condiţiuni. Mai ştim că electricitatea e de două feluri, fără însă a cunoaşte pricina. Pentru a da un nume oareşicare, i s'a zis unei electricităţi *pozitivă*, iar celeilalte *negativă*.

S'a mai stabilit prin experiență că electricitatea se produce prin dematerializarea materiei: o parte din atomii materiali se transformă în energie electrică, în *electroni*.

Unele corpuri sunt bune conducătoare de electricitate, adică lasă să treacă electricitatea prin ele, cum sunt de pildă: *metalele, cimentul, pământul, apa* (mai ales apa sărată), *corpul omenesc* etc. Alte corpuri sunt rele conducătoare de electricitate, cum e *lemnul, sticla, porțelanul, cauciucul, ebonita, bachelita etc.* din care se fabrică piesele izolatoare la lămpi, fierbătoare electrice, etc.

Tot astfel sunt corpuri bune și rele conducătoare de căldură. De pildă, putem ține în mână un lemn care arde la celalt capăt, dar ne frigem dacă luăm în mână un fier care la celalt capăt a fost înroșit în foc.

Lemnul e rău conducător și de căldură ca și de electricitate. Iar fierul se întâmplă ca să fie bun conducător și de căldură și de electricitate.

Cu un lemn putem atinge, fără primejdie, un corp electrizat. Cu o țeavă de metal, cu un fier, vom simți o comoție.

Când cele două feluri de electricități vin, de pildă, prin două fire deosebite, și se combină, pot face o lucrare oarecare: căldură, lumină, ne pot da forța motrice... sau pot fi fatale, ne pot omorî!

Aceste constatări sunt simple și de mulți știute, — totuși sunt foarte prețioase deoarece ne explică greșelile, ce le face publicul în mânuirea aparatelor de electricitate. Deasemenei putem trage concluzii pentru salvarea sinistraților.

CE GREȘELI FACE PUBLICUL?

În străinătate, primăriile și ministerele lucrărilor publice dau la iveală diferite instrucțiuni pentru public, prin care se arată greșelile ce trebue evitate și ajutorul ce urmează a se da celor sinistrați. Aceste instrucțiuni sunt afișate pe la fabrici și în alte centre indicate. Deasemeni elevii, prin școli, capătă îndrumarea necesară, de care se pot folosi practic în viață.

La noi, nu știm dacă se face așa ceva.

Iată câteva din greșelile și imprudențele de care trebue să ne ferim, greșele pe cari le specifică o somitate în materie, profesorul francez M. Zacon, în lucrarea sa: „Primejdia curenților electrici".

Lampa electrică portativă, când corpul nostru e în bae, ne poate ucide la foarte joase tensiuni (o sută de volți și chiar mai puțin).

Primejdia e foarte mare mai ales când s'au pus săruri în bae, deoarece apa devine și mai bună conducătoare de electricitate.

Contactul cu o lampă electrică pe de o parte și cu un robinet de apă, pe de altă parte, ne poate electrocuta.

Contactul cu o lampă electrică, victima stând cu picioarele pe un pământ umed, într'o galerie sau pivniță umedă, este cât se poate de primejdios.

Contactul unei lămpi de o parte și a unei țevi de metal, ce intră în pământ, de altă parte, trebue evitat.

In genere trebue evitat contactul cu mâna udă, a oricărui aparat electric: Foen, termofor, aparat de radio și chiar sonerie, deoarece putem fi curentați, electricitatea trecând prin corpul nostru în pământ.

— A pune mâna pe telefon, când ții în mână o lampă electrică, e primejdios. In genere evitați de a face contactul cu ambele mâni, căci curentul trece prin acestea și prin inima dv.

— Puteți fi ucis și în dormitorul dv. dacă puneți o mână udă pe lampa electrică, iar pe cealaltă o puneți pe calorifer, pe patul de bronz care poate că a fost pus în legătură cu pământul prin o sârmă de Radio, pe un robinet de apă etc.

Nu faceți nici odată prize electrice și sonerie electrică în camera de bae sau în localuri umede.

De ce sunt primejdioase toate aceste? Ce se 'ntâmplă?

Curentul electric venit pe sârmă de la uzina electrică, trece prim lampa, sau alt aparat electric, în corpul nostru; apoi prin robinet, prin țeava bună conducătoare de electricitate, prin apa sărată, etc., face legătura cu pământul. Iar acesta aducând curentul electric „de nume contrar", se produce circuitul, care străbate corpul victimei și produce moartea.

Ne amintim că mult regretatul profesor Juvara se afla afundat în apă sărată; că baia lui, prin țeava de scurgere de metal, făcea legătură cu pământul. In momentul când a pus mâna udă pe lampă, a fost electrocutat.

Băiatul Ioniță spălase butoiul. In pivniță era lac pe jos. Erau ude și hainele băiatului. Cu mâna udă, copilul a voit să scoată — probabil — becul din vrană, deoarece terminase treaba. Stând cu picioarele pe pământ și atingând, cu mâinile ude lampa electrică, a fost ucis.

Regulă importantă: cine stă în umezeală, nu are voe să atingă nici un aparat electric!

CE AJUTOARE SUNT DE DAT?

Considerațiile făcute mai sus, ne indică și cam ce ajutoare se pot da în caz de nenorocire.

Nu vom întrebuința unelte de metal; nu vom păși prin apă. atunci când atingem pe cele electrocutat, peste care mai atârnă sârma sau care mai ține lampa fatală în mână.

Salvatorul poate deveni o doua victimă, dacă e imprudent.

Vom sta pe un obiect de lemn de pildă, pe un scaun.

Sârma se va depărta cu un băț (un baston etc.) sau ne vom înfășura mâna cu o pânză uscată. Toate obiectele de care ne servim să nu fie ude.

Se va lucra numai cu o singură mână — spune profesorul citat mai sus — ca să evităm greșala de a ne așeza într'un „scurt-circuit", între cei doi poli, adică de a face cumva legătură, prin corpul nostru, dintre electricitatea pozitivă și cea negativă.

Se vor îndepărta imediat firele sau se va întrerupe curentul, în vre-un fel oarecare, rupând firele, etc.

Până la sosirea medicului se va face respirație artificială, tracțiunea limbei, fricțiuni pe față și pe corp, lovituri cu palma pe trup, se va pune la nas amoniac sau oțet.

CUM SE FACE RESPIRAȚIA ARTIFICIALĂ?

Respirația artificială se face ridicând brațele în sus și în jos, în mod ritmic, cum respiră omul. Accidentatul e pus cu fața în sus și i se apropie coatele de coaste, apăsând puțin; apoi se ridică brațele drept în sus, deasupra capului.

Alții pun pe accidentat cu fața în jos, cu mâinile întinse deasupra capului. Se fac apoi apăsări ritmice pe torace și burtă. Acest procedeu e bun mai ales când ești singur, căci salvatorul nu obosește atât de repede, deoarece stând călare peste picioarele victimei, apasă cu mânile și greutatea corpului său când practică mișcările ritmice.

Nu uitați a trage afară limba celui electrocutat, care fiind paralizată, poate cădea îndărăt, astupând complect gâtul.

Pentru a face tracțiunea ritmică a limbei, se va proceda astfel:

Se va deschide gura victimei. Dacă dinții sunt strânși, se va întrebuința forța: cu degetele sau cu un corp resistent oarecare, o bucată de lemn, mânerul unui cuțit, unei linguri, unei furculițe, capătul unui baston, orice avem — în grabă — la îndemână.

Apoi vom prinde, cu putere, partea anterioară a limbei, între degetul arătător și degetul mare al mânei stângi, pe cari le-am învelit într'o pânză oareșcare (batistă, etc.). Spre a împiedeca alunecarea.

Vom exercita puternice tracțiuni repetate, succesive, cadențate sau ritmate, imitând mișcările respirației, în număr de cel puțin douăzeci și una pe minut.

Nu uitați, că am spus să se cheme imediat un medic!

In orice caz, nu pierdeți răbdarea și curajul, căci s'au văzut electrocutați revenind la viață, și după opt ore de respirație artificială.

CAPRICIILE CURENTULUI ELECTRIC

Deși acest articol a întrecut proporțiile permise; totuși ne simțim obligați a mai răspunde la unele întrebări, pe care le ghicim pe buzele cititorului.

Accidentul electric este în mod particular dramatic și impresionant; mai ales este capricios.

Aci, un contact cu un conductor de slabă tensiune dă o moarte fulgerătoare!...

Colo din potrivă, unde contactul are loc cu un curent de mii de volți, victima totuși mai are puterea să se scoale în picioare!

Uneori se rupe aorta, sau se ia carnea de pe os! Altă dată nu observăm nimic după ce victima a fost scoasă de sub influența electrică.

Având în vedere răspândirea în țară, în diferite orașe, a instalațiilor de electricitate, credem că se impune — în mod urgent — ca Ministerul lucrărilor publice să alcătuiască un regulament, cu instrucțiuni și sfaturi, atât pentru instalatori, cât și pentru public.

Acestor instrucțiuni, scrise pe înțelesul tuturor — astfel cum se face și în străinătate — li se va da o publicitate cât mai întinsă.

ALEX. F. MIHAIL

Cei din urmă apași

O revistă americană scrie că răsboiul ar fi cauza dispariției apașilor, întrucât lupta cot la cot a desființat barierile dintre diferitele clase ale societății. In tranșee, borfașii de rând, apașii nobili și oamenii cumsecade luptau alături, însuflețiți de acelaș sentiment al apărării de patrie.

Dar dacă apașii au dispărut, atunci „balurile de apași, faimoasele baluri „Musette", atât de vizitate de turiști, în special de turiștii americani, cari vin la Paris, n'ar fi decât false ?

DORITOR de senzație, cel care vine pentru prima dată la Paris, de peste ocean, înainte chiar de a vizita Louvre-ul sau Versailles-ul, cere să i se arate un bal de apași. Câteva stradele care se desfac din piața Bastiliei sunt renumite pentru localurile in care în fiecare seară dansează „apașii". Să fie toate aceste localuri o păcăleală? O momeală pentru străini? Credem că nu toate, și cele de mai jos au tocmai menirea să arate aceasta.

Cine frecventează balurile „Musette" și de unde se recrutează clientela? Mai există cu adevărat apași? Hotărît că da.

„Profesiunea" de apaș se transmite din tată în fiu, ca o îndeletnicire oarecare. Elementele cari formează corporația sunt lucrători șomeuri, oameni lipsiți de sentimentul cinstei și nu rare ori chiar tineri de familie bună, ruinați din pricina jocului de cărți, sau a vieții de desfrâu, și cari trăesc apoi la marginea societății, acolo unde se petrec faptele ce împodobesc cronica faptelor diverse în cotidiane.

E adevărat că răsboiul a suprimat pe mulți apași, dar s'au ivit alții. Și la Paris, și la Londra și la Berlin, prin cartierele populate, se găsesc localuri unde acești paria ai societății trăesc nestingheriți, până când, în urma vreunei „lovituri" poliția face o razzie și îi adună pe toți. Ei sunt gangsterii desfrâului și ai crimei. Și totuș, au anumite legi, principii, și un fel de onoare pentru cazurile când trebue să planeze neînțelegeri între ei. Dacă vreunul n'a respectat legile solidarității — care trebue să-i unească în orice împrejurare — sau s'a făcut vinovat de delațiune, desvăluind poliției numele complicilor la vreo spargere nereușită, zilele îi sunt numărate. Acesta e motivul pentru care apașii, chiar amenințați cu spânzurătoarea, nu desvălue numele complicilor lor. Dacă ar scăpa astfel de condamnarea justiției, ei tot sunt sortiți morții.

Să nu se creadă însă că printre apași sunt numai asasini. Am cunoscut unii cari erau dotați cu o sensibilitate feminină și nici nu și-ar fi putut imagina să fie amestecați într'o afacere criminală.

— „Am părăsit casa părintească într'o seară — spu-

Viață de boem: prin tavernele Parisului.

Bal de apași

(Figuri de ceară la Moulin Rouge)

…ea unul dintre ei — pe când aveam 16 ani. Eram persecutat de părinţi, fiindcă mama era vitregă, şi mi-am luat lumea în cap. Am venit la Paris, unde zadarnic am căutat de lucru, până într'o dimineaţă când nu-mi mai rămăsese nici cu ce să-mi cumpăr pâine. Inţelegeţi că atunci am început să umblu cu şomeuri la fel cu mine, să trăesc viaţa lor şi să împart cu ei zilele bune şi rele. M'au luat sub protecţia lor şi au devenit tovarăşii mei. Asta-i toată povestea…"

Mulţi dintre ei au poveşti asemănătoare, desigur însă că numai lipsa de voinţă îi îndeamnă spre o viaţă de expediente care face dintr'înşii nişte declasaţi, lepădături ai unei societăţi împotriva cărora şi dânşii poartă o ură neîmpăcată.

* * *

„Gologanul vă rog! Daţi gologanul!" Acesta este refrenul repetat neîncetat în completurile din Paris, în apropiere de Place Michelet, unde într'o seară am pătruns din curiozitate. Eram un grup alcătuit mai ales din anglo-saxoni dornici de senzaţii puternice.

In sala plină de fum şi îmbibată cu miros de rachiuri tari, apărea stranie învecinarea femeilor elegante, învelite în blănuri scumpe, cu femei pierdute care aveau feţele brăzdate de corupţie şi care nu-şi măsurau expresiile obscene.

Pe o estradă cântăreţi din armonică, fără haină şi cu batista înnodată în jurul gâtului, cântau ultimul „tango" la modă.

Chelneriţe umblau din om în om cerând dansatorilor: „Daţi gologanul!"

Patronul cocoţat pe un scaun vindea jetoane care dădeau dreptul la un dans şi unul după altul veniau în faţa lui cei cari voiau să danseze, cumpărând un jeton pentru fiecare dans, cu preţul de cincizeci de centime.

Imi făceam tocmai socoteala în minte că douăzeci de dansuri a 50 de centime însumează 10 franci, adică preţul unui bilet de intrare la un local luxos din Champs Elysées. (Costă scump dansul apaşilor!) când o americană lângă mine, agăţându-se de braţul însoţitorului ei, exclamă:

— „Oh lovely, lovely! Nu vrei să dansăm darling?"

Eram gata să plec desgustat să asist la un spectacol pe care-l socotiam de comandă: o petrecere mai mult sau mai puţin interesantă pentru turiştii în trecere prin Paris. Falsitatea mediului îmi devenise de nesuferit, mie care mă făleam de a fi pătruns în toate colţurile interlope din marele oraş.

— „Să mergem — am zis însoţitorilor mei — ne vom goni în altă parte plictiseala".

Dar tocmai atunci am avut o viziune a groazei: lângă noi un vlăjgan înfipsese până în prăsele cuţitul în pieptul unui rival. Deodată scaunele, mesele, bastoanele, umbrelele, totul sbura în ţăndări, în vreme ce de pretutindeni se ridicau strigăte de groază. Lumea se năpustia spre eşire, unde învălmăşala era de nedescris. Agentul care de obicei stă de pază în aceste localuri alergase după ajutoare.

Norocul nostru c'am isbutit să părăsim la timp locul dramei, câteva clipe mai înainte ca sala să fie înconjurată de cordoanele poliţieneşti.

— „This is very funny — se miorlăi alături de mine o yankee cu ochi de peruzea.

— „Insfârşit vom avea ce povesti celor din New-York c'am văzut apaşi adevăraţi".

Nu, apaşii n'au dispărut, nimic nu-i va face să dispară. Ei trăesc şi vor mai trăi, fiindcă orice societate îşi are drojdia ei şi în oricare oraş mare se găseşte un loc unde declasaţii îşi duc viaţa lor mizeră.

Refrenul: „Daţi gologanul" îmi va răsuna în urechi multă vreme, aducându-mi mereu în minte completul apaşilor, care a fost teatrul unei drame din gelozie.

D. C.

EXCURSIILE NOASTRE

Călătoria la Budapesta-Viena

3 — 11 Iunie — (Durata 9 zile)

Cu ocazia festivalurilor de la Viena, REALITATEA ILUSTRATĂ a organizat o călătorie la Budapesta şi la Viena.

Preţul acestei călătorii este de 4920 lei de persoană, în care sumă se cuprinde întreţinere de prim rang în ambele oraşe, paşaport şi vize, toate vizitările menţionate în prospect, plimbări, circuite, taxe de muzee etc.

Budapesta, pitoreasca capitală ungară de pe malurile Dunării cu bulevardele grandioase, cu frumoasa cetate a Budei cocoţată pe stâncă, şi cu veselia specific ungară.

Viena, oraşul muzicei şi al artei va fi văzut la data aceasta în apogeul ei. Cu ocazia săptămânilor festive, Viena întruneşte tot ce poate fi mai frumos şi mai interesant ca manifestare muzicală, teatrală, sportivă, intelectuală, de modă.

Vor avea loc concerte monstre de câteva mii de persoane, orchestre în pieţele publice, concerte bisericeşti, procesiuni religioase etc.

Cereţi prospecte şi înscrieţi-vă din vreme la această călătorie excepţională.

CELE ŞASE GREŞELI GRAVE SĂVÂRŞITE IN ISTORIE

Autorul acestui articol, d. Hendrik Willem Van Loon, celebrul istoric american, fost profesor la Universitatea din Cornell, este cunoscut, atât în ţara lui cât şi în străinătate, prin două lucrări magistrale: *„Istoria omenirei"* şi *„Dela Columb la Coolidge"*.

Calific drept „gafe", greşelile grosolane şi evitabile, care-au pricinuit un rău ireparabil autorilor lor.

Aceste gafe nu le iau la întâmplare din trecut.

Ceeace îmi propun să fac aci este să înfăţişez acele culpe, care ating viaţa socială, intelectuală şi economică, şi care au avut rezultate hotărîtoare asupra mersului evenimentelor în cursul ultimilor 2000 de ani.

Distrugerea Ierusalimului

O mare greşală a fost aceea a lui Titus, care, în anul 76, a nimicit Ierusalimul, silind astfel pe Evrei să se risipească în toată lumea. Prin aceasta, el a uşurat expansiunea creştinismului, care a provocat căderea Romei.

Romanii, cari cunoşteau din experienţă pe Evrei, fiind de veacuri în legătură cu ei, puteau să priceapă fără greutate, că nu exista decât un singur mijloc de a dezarma naţionalismul rigid şi intoleranţa religioasă a Israeliţilor: să-i lase în pace.

In loc de a-i lăsa pe loc în Palestina, mica ţărişoară în care se găsiau, ţinându-i astfel izolaţi de restul popoarelor imperiului roman — aşa cum au făcut de pildă americanii cu indienii, constituind din aceştia „rezerve" pentru folosinţa lor — Romanii au comis stângăcia de-a se amesteca în treburile unei populaţiuni de o tenacitate aproape fanatică, devastându-i capitala şi silind-o să emigreze în toate direcţiile imperiului.

Şi lucrul acesta se petrecea într'o epocă, în care Evreii începuseră să se intereseze cu pasiune de învăţăturile unui nou profet misterios.

De atunci Evreii au format colonii în toate colţurile lumii şi au alcătuit focare, în care s'a născut creştinismul, tot atât de primejdios pentru statul de atunci, ca şi doctrinele lui Marx şi Lenin pentru statul capitalist de astăzi.

Victoria acestor teorii noi au dus la prăbuşirea Romei.

Intransigenţa rabinilor

A doua gafă, în ordine cronologică, a fost refuzul Evreilor de-a colabora cu Mahomet.

Ei au pierdut astfel ultima posibilitate de-a face din cultul iudaic o religie mondială.

La începutul carierei sale, profetul se găsia la Medina, un centru comercial înfloritor, în care trăia o importantă colonie evreiască. Mahomet, care până atunci nu obţinuse un prea mare succes, ar fi voit să dea credincioşilor săi un program nou, capabil să stârnească mai mult entuziasm.

El propuse astfel everilor din Medina să adopte religia lor, introducând doar câteva mici modificări. Rabinii însă se arătară neîncrezători şi supuseră pe Mahomet la un examen minuţios şi sever în materia Talmudului.

Viitorul profet, care era în primul rând un om de acţiune, nu se arătă prea versat în subtilităţile talmudice.

Din această cauză, rabinii au rupt legătura cu el, tratându-l de impostor şi fals profet.

Totuş, Mahomet, ajuns imediat după aceea stăpânul Medinei, se convinse că Evreii erau slabi ca soldaţi şi se purtă cu ei, aşa cum s'a purtat şi cu ceilalţi duşmani ai săi, adică îi sdrobi pur şi simplu.

Dacă Evreii ar fi primit oferta lui Mahomet, în locul islamismului este sigur că mozaismul ar fi dominat astăzi, într'o mare parte din Asia şi Africa de nord.

Părăsirea Bizanţului

Statele creştine din Europa au săvârşit şi ele o gravă greşală, când s'au desinteresat de Bizanţ şi au lăsat pe Turci să pătrundă în Europa.

In prima jumătate a veacului al XV-lea, Bizanţul servia ca poartă de intrare a Europei pentru Asiatici.

In înaintarea lor Turcii ameninţau Constantinopolul.

Bizantinii implorară ajutorul fraţilor lor din Apus. Aceştia însă, în loc să plece urechea la apelurile disperate, au lăsat hoardele sălbatece ale lui Mahomed II să ocupe oraşul în 1453.

Veacuri întregi Europa s'a resimţit de pe urma consecinţelor acestei incurii.

Lipsa de pespicacitate a Vaticanului

A patra greşală a făcut-o Biserica catolică, când a refuzat să trateze cu Luther şi să încheie cu el un compromis.

Când în 1511 un profesor oarecare de teologie de la o mică facultate din nordul Europei centrale începu să propovăduiască o nouă învăţătură religioasă, câştigând astfel adeziunea a numeroşi ţărani germani, Biserica n'a dat nici o atenţie acestui lucru.

Câţiva ani mai târziu însă, când acelaş profesor opuse bisericei o rezistenţă organizată, Vaticanul ar fi trebuit să se arate mai conciliant, spre a satisface fie şi o parte din exigenţele lui.

Totuş, papalitatea s'a arătat surdă şi oarbă.

Astfel, Biserica a fost amputată de unii membri importanţi, operaţie de pe urmă căreia nu s'a mai refăcut niciodată.

Educaţia „oamenilor de culoare"

O altă mare eroare a fost străduinţa strămoşilor noştri de a învăţa să scrie şi să citească pe oamenii de culoare din coloniile lor.

Nu s'au mulţumit să cotropească, încetul cu încetul — în curs de 300 de ani — ţările primitive şi să le jefuiască, aducând în robie milioane de indigeni. I-au mai silit să se instruiască, cu toate că robii coloniilor nu manifestau la început nici cea mai mică dorinţă de felul acesta.

Nu trecu însă mult şi setea de cunoştinţe a galbenilor şi negrilor nu s'a mai mărginit la hrana, pe care o găsiau pe loc.

Ei începură să aducă biblioteci întregi din centrele culturale ale lumei civilizate.

Rezultatul a fost că astăzi albii sunt în plină retragere în toate coloniile lor. Au pierdut China şi Egiptul şi sunt pe cale să piardă Indiile şi întreaga Africă.

Abecedarul, pe care l-au dăruit oamenilor de culoare, a fost cea mai gravă nerozie a albilor.

Paşaportul lui Lenin

Greşală, de neiertat a istoriei moderne, a făcut-o vechea Antantă, când a refuzat să încheie pacea cu Germania, înainte ca Rusia să cadă în mâna bolşevicilor.

Nu s'a stabilit încă în mod definitiv dacă Germanii au încurajat efectiv reîntoarcerea lui Lenin în Rusia, dar, după toate probabilităţile, faptul pare adevărat.

Intr'adevăr, ceeace căuta să facă Germania, era în primul rând o minare a ţarismului, prin câteva mişcări de stradă şi răscoale. Este sigur însă că nu doria câtuş de puţin vecinătatea unei republici marxiste.

Guvernul german îşi dădea perfect de bine seama că era un joc riscat. Deaceea Kuhlman, subsecretarul de stat la Ministerul de Externe al Reichului, intră în legătură, prin intermediul Elveţiei şi Olandei, cu puterile Antantei şi le propuse să încheie o pace rezonabilă, înainte ca să fie prea târziu. El se arăta gata, în schimb, să facă mari concesii susceptibilităţii naţionale franceze, în ceeace priveşte Alsacia-Lorena şi manifesta un spirit împăciuitor în toate chestiunile litigioase.

Aliaţii însă nu se temeau în această epocă de primejdia „revoluţiei mondiale".

Un an mai târziu, Germania era învinsă şi doi ani mai târziu îi veni rândul *lumei întregi*.

Astăzi bolşevicii sunt stăpâni la Moscova şi toată lumea burghezo-capitalistă îşi frânge mâinile de desperare, imputându-şi că a lăsat lucrurile să ajungă aci.

HENDRIK W. VAN LOON

DOCUMENTE

DE CARE SE VA UIMI POSTERITATEA

IN Germania se petrece o revoluţie, ale cărei scopuri, motivare şi însemnătate nu sunt în căderea noastră să le discutăm.

Suntem însă încredinţaţi că fotografiile pe care le-am primit din Berlin, şi care înfăţişează manifestările acestei revoluţii, nu sunt spre lauda timpului nostru.

Altă manifestare, care va fi spre hazul posterităţii, e măsurarea, cu instrumente de precizie a frunţii, urechilor, nasului şi mustăţilor teutone, de către profesori savanţi, spre a putea elibera în deplină conştiinţă, fiecărui cetăţean „certificate de rasă pură".

Ne amintim că prin 1920, câţiva savanţi — tot germani — anunţau c'au găsit modul de-a determina printr'o analiză a sângelui, descendenţa, atât la om cât şi la animale. Făcându-se numeroase cercetări de către discipoli, spre a se multiplica experienţele, şi a dovedi astfel teoria, s'a găsit, printre altele, că omul s'ar înrudi cu numai ştim ce plantă, pare-ni-se cu spanacul!

Iată siguranţa argumentelor biologice, când este vorba de rase şi înrudiri de sânge!

Mai e un lucru care va apărea desigur comic deceniilor viitoare: abuzul ce se face cu întrebuinţarea svasticei, semnul revoluţiei hitleriste. Pe ţigarete sau scrumiere, pe bricege şi pe creioane, pe piepteni şi ace de păr, pe flori artificiale şi pe bomboane acre — ca în fotografia noastră — pretutindeni găsim banalizată şi lipsită de sens, crucea încârligată.

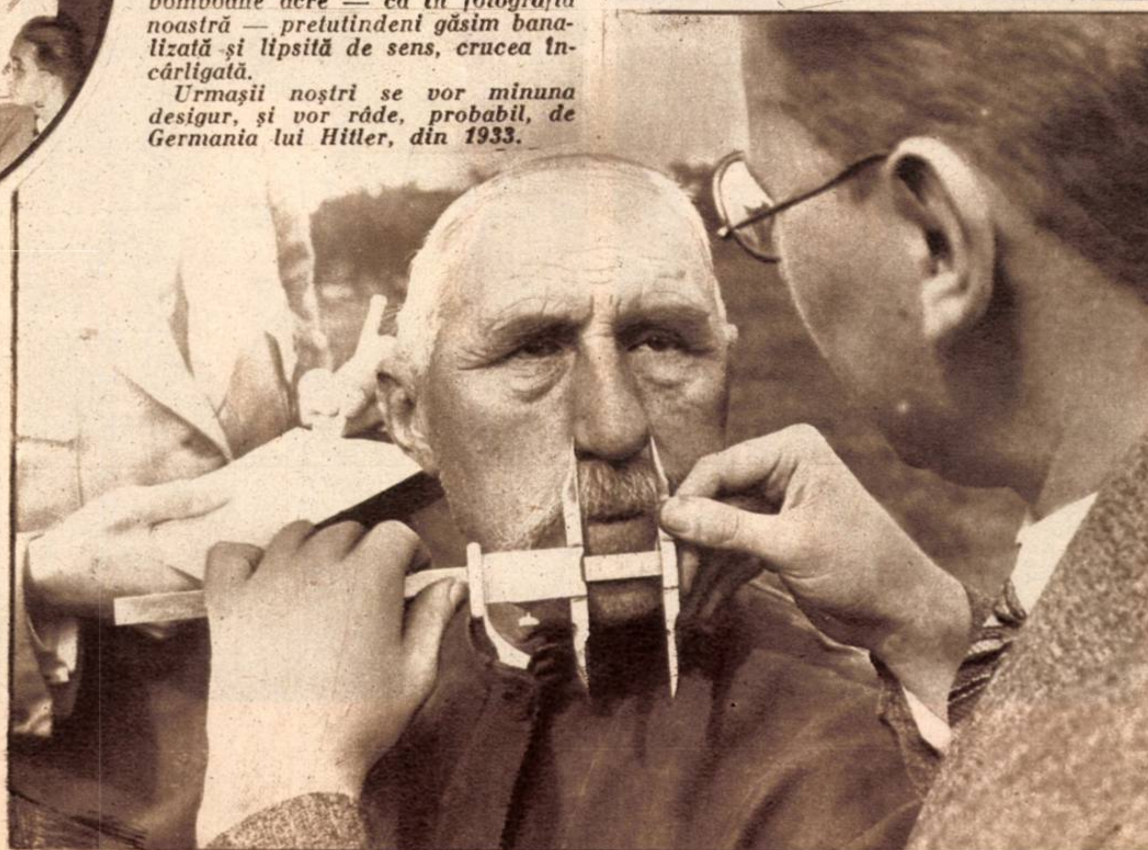
Urmaşii noştri se vor minuna desigur, şi vor râde, probabil, de Germania lui Hitler, din 1933.

O naţiune civilizată a putut face un autodafé din toate operile cu tendinţe socialiste, sau scrise de ne-arieni, ca şi când câteva mii de cărţi arse, ar putea distruge răspândirea gândului!

In capitala Germaniei, tineri — ale căror instincte primitive turburările hitleriste le-au scos la suprafaţă, din adâncurile în care fuseseră refulate — au scotocit bibliotecile şi într'o noapte au făcut un rug imens, pe care au ars toate cărţile condamnate. După ce focul s'a stins, Germanii au rămas în întuneric.

Actualități

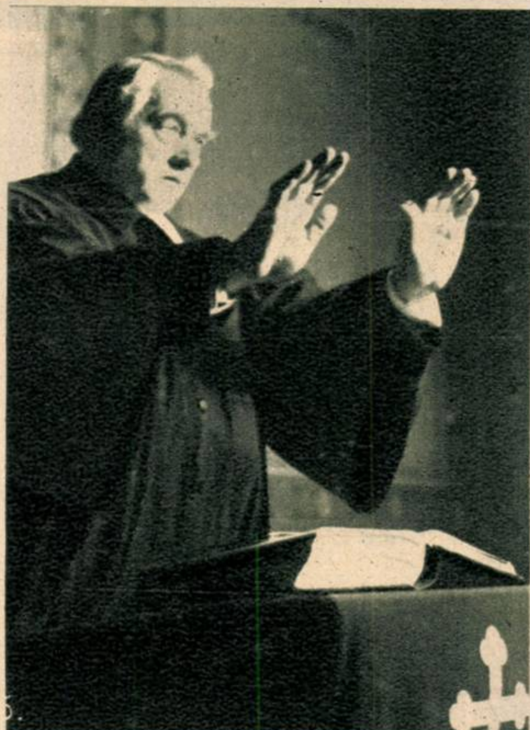

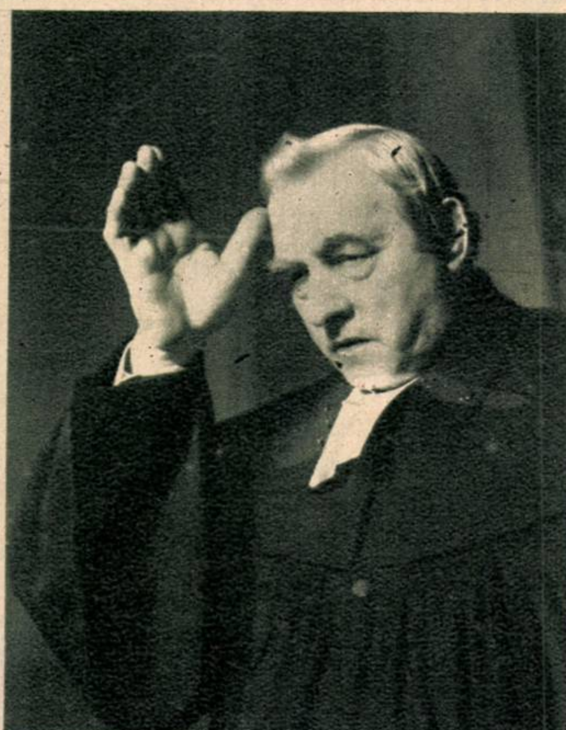
1) La 7 Mai s'au împlinit 100 ani dela naşterea compozitorului Johannes Brahms. Cu această ocazie s'au organizat mari serbări la Hamburg, printre care şi o festivitate în casa în care a locuit maestrul. In clişeul nostru, casa lui Brahms. 2) Preşedintele Roosevelt a numit ca directoare a monetăriei statului, pe d-na Nelly Taylor Ross, conducătoarea mişcării feminine din partidul democrat american. 3) Celebra cântăreață de coloratură Selma Kurz a murit de curând. 4) Nepoții domnitorului din Nigeria, — actualmente în vizită la Londra, — nu se pot mira îndeajuns de proporțiile u-

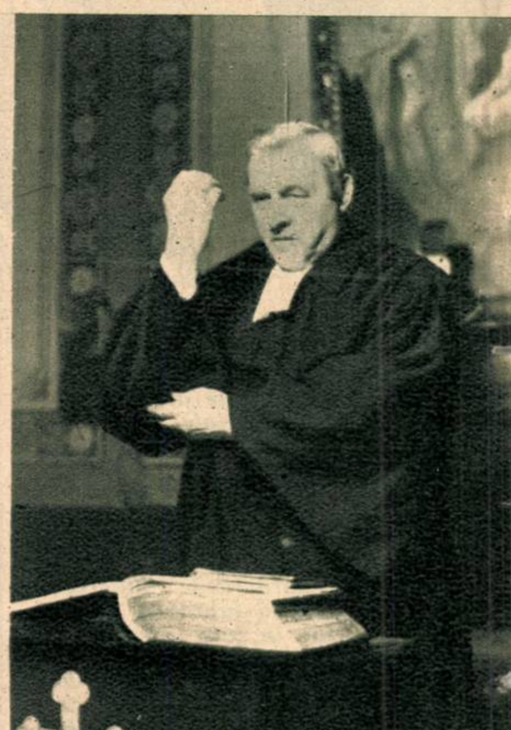

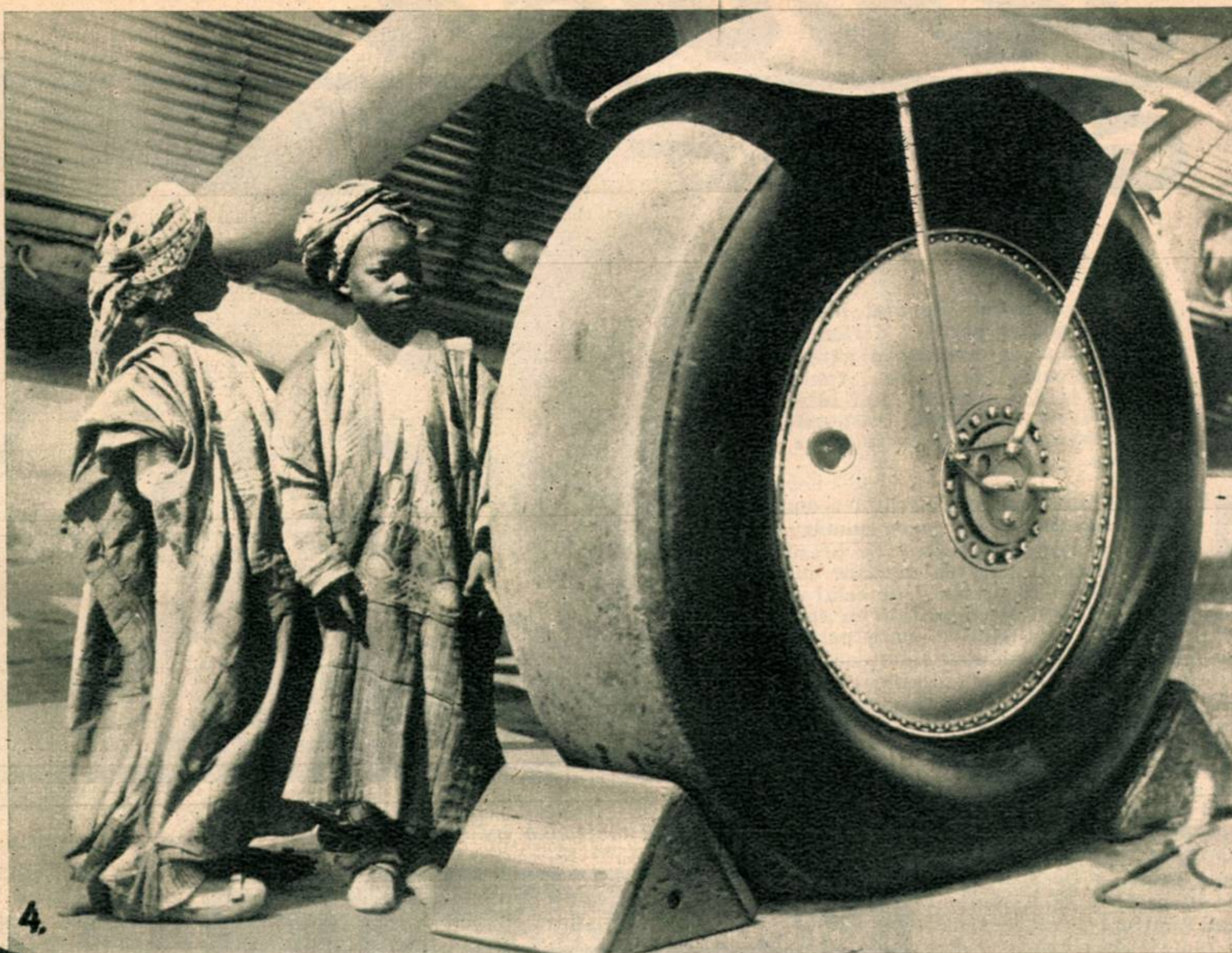
2.

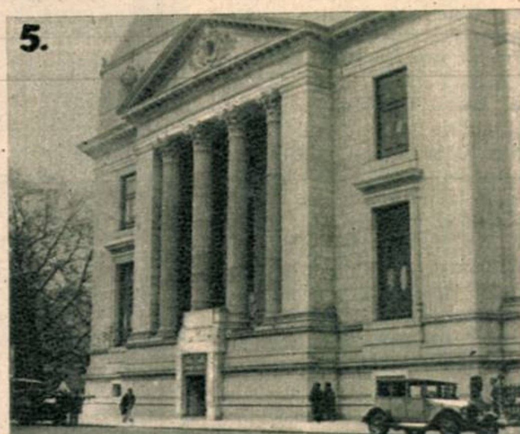

4.

7.

riaşe ale uneia din roţile avionului companiei „British Airway", aparat în care au primit botezul aerului. 5) Palatul muzeului geologic din Londra, unde se vor ţinea şedinţele conferinţei mondiale economice, care va avea loc în luna Iunie. 6) Intr'o capelă din nordul Berlinului, au loc în fiecare Duminică slujbe religioase pentru surdo-muţi. Fotografiile noastre reprezintă pe preotul capelei, ţinându-şi predica în limbajul surdo-muţilor. 7) Prin îngrijirea pe care i-o dă tânăra fată din clişeul nostru, micul ied va uita foarte curând pe mama sa. 8) Terry Ryan, jokeul-minune al Africei de Sud, a debutat de curând la Londra într'o alergare clasică, pe care a câştigat-o. Ryan are, la vârsta de 13 ani, peste 100 victorii la activul său.

5.

8

Păreri
GREŞITE

Sus: *Mâinile cu degete lungi, nu indică totdeauna înclinaţii spre artă.*

In articolul de mai jos, vedem cum ştiinţa pozitivă dărâmă o serie întreagă de credinţe şi păreri greşite. Pentru a controla cunoştinţele dv. însă, controlaţi mai întâi chestionarul alăturat, răspundeţi întrebărilor şi citiţi după aceea lucrarea.

SE ştie în linii generale, că mintea omenească e îmbâcsită de un mare număr de superstiţii şi noţiuni greşite. Se presupunea însă că luminarea şi lărgirea pe care cultura o aduce în mod logic, în orizonturile celui care urmează cursurile unui liceu şi mai cu seamă ale unei universităţi, ar risipi în mare parte aceste mituri. Un grup de psihologi americani, au constatat însă cu ocazia unor recente cercetări, că există un mare număr de persoane culte, care persistă în a păstra o serie de noţiuni populare cu totul greşite, crezând în superstiţii, care unei minţi cultivate, ar trebui să-i apară absurde. S'a văzut că o instrucţie ştiinţifică şi o cultură generală nu ajunsese să corecteze puzderia de credinţe completamente eronate, că era nevoie să se ia fiecare superstiţie în parte şi să se demonstreze pentru ce era inexactă, mai înainte de a putea fi desrădăcinată din minţile studenţilor. S'au distribuit astfel chestionare, după care publicăm şi noi o copie în această pagină şi în mai fiecare clasă, trei sferturi din studenţi au dat răspunsuri greşite. S'a luat atunci chestiune cu chestiune, explicându-se pe larg ce era fals în fiecare din ele şi în urma acestui curs de instrucţie specială, chestionarele au fost supuse din nou studenţilor, observându-se de data aceasta un considerabil progres în corectitudinea răspunsurilor.

In raportul emis de curând sub titlul „Un studiu experimental asupra superstiţiilor şi altor credinţe nefondate", chestiunile sunt amănunţit explicate. Reproducem şi noi câteva din aceste elucidări:

ESTE PEŞTELE O HRANĂ FOLOSITOARE PENTRU CREER ?

Părerea că peştele ar fi un aliment îndeosebi de potrivit pentru creerul nostru, e una dintre cele mai răspândite erori. Credinţa constă în aceea că peştele conţine mult fosfor şi ar fi prin urmare o bună hrană pentru creer, întrucât creerul are nevoe de acest element. Drept e că proporţia de fosfor în ţesuturile creerului este relativ mare, dar că peştele ca hrană, conţine o mare cantitate de fosfor, nu e adevărat. Mai mult, nu s'a observat niciodată că printr'o sporire a fosforului în regimul alimentar, să se fi produs o accelerare în desvoltarea creerului, sau o sporire în capacitatea intelectuală a unei persoane. Atât activitatea fizică cât şi cea intelectuală necesită energie şi aceasta este în mare parte procurată de alimente ca amidonurile şi grăsimile.

Credeţi că:

DA | NU

1. Zăpada e ploaie îngheţată?
2. Roua cade din cer?
3. Forţele naturii ascultă de anumite legi?
4. Brunele sunt mai sincere decât blondele?
5. Mâinile lungi şi subţiri indică temperament artistic?
6. Când se ridică vapori dela suprafaţa apelor, e semn de ploaie?
7. Vă puteţi cauza o boală gândindu-vă prea mult la ea?
8. Fazele lunei determină modificări meteorologice?
9. Dacă priviţi în spatele unei persoane, o puteţi face să se întoarcă şi să se uite la dvs.?
10. Castorul ştie prin instinct dacă iarna va fi mai aspră sau mai blândă?
11. Iernile sunt mai puţini grele astăzi decât acum 30 sau 40 de ani?
12. Când vorbiţi de norocul dvs. trebue să bateţi în lemn, pentru a-l împiedica să vă întoarcă spatele?
13. Intre copiii de aceeaş vârstă, cei mai inteligenţi sunt în genere mai puţin desvoltaţi fiziceşte?
14. Vom avea o iarnă grea dacă animalele capătă o blană neobicinuit de deasă, sau dacă veveriţele adună provizii excepţional de mari de alune?
15. Peştele e un aliment pentru creer?
16. Astrologia e o ştiinţă reală?
17. Părul roşu indică un caracter aprins?
18. Un cerc de lumină în jurul lunei, prevesteşte ploaie?
19. O frunte lată indică o inteligenţă superioară?
20. Frumuseţea se întâlneşte rareori cu inteligenţa, la o persoană?
21. Un maxilar masiv şi unghiular indică o putere de voinţă excepţională?
22. Astrologii pot citi viitorul unei persoane în stele?
23. Persoana care nu vă poate privi în ochi nu are un cuget tocmai curat?
24. O boală poate veni cuiva ca o pedeapsă directă pentru un păcat?
25. Dacă plouă cu soare (popular: „soare cu dinţi") e un semn că va ploua din nou a doua zi?
26. Dacă fumul nu se ridică ci rămâne aproape de pământ, e un semn sigur de ploaie?

MÂINILE LUNGI ŞI SUBŢIRI INDICĂ O FIRE ARTISTICĂ?

Această credinţă îşi poate avea originea în ideea că o persoană cu degete lungi şi fine, ar fi mai indicată să mânuiască instrumentele muzicale, sau delicatele unelte ale unui artist. Eroare pe toată linia, întrucât o persoană poate moşteni conformaţia mâinilor dintr'o parte a ascendenţei şi aptitudinile sau lipsa de aptitudini artistice dintr'o altă parte. Dacă aceste două caracteristici se asociază prin ereditate, la mijloc nu e decât o coincidenţă şi nimic nu ne îndreptăţeşte să credem că fineţea unei mâini indică un talent artistic. S'au văzut mulţi muzicanţi mari şi alţi indivizi dotaţi cu talente artistice superioare, cari totuş n'aveau mâini lungi şi subţiri.

PĂRUL ROŞU INDICĂ UN TEMPERAMENT VIOLENT ?

Cum de s'a asociat această culoare de păr cu violenţa, n'am putea spune. Probabil că vre-un humorist a făcut o sugestie în genul acesta, pentrucă roşul evocă oarecum focul şi tot această asociaţie a făcut şi pe cei vechi să-şi închipuie că Marte era zeul războiului. Au existat însă şi câteva figuri istorice — cum a fost Regina Elisabeta a Angliei spre ex. — care s'a întâmplat să aibă păr roşu şi temperament aprins, ceeace pare să fi contribuit întrucâtva la crearea acestui mit .

Nu există însă motive serioase pentru asocierea

părului roşu cu violenţa unei firi. Credinţa a rezultat dintr'o observaţie superficială şi greşită. Indivizii roşcaţi sunt puţini, în comparaţie cu brunii şi şatenii, aşa că dacă s'a observat la o persoană două caracteristici frapante cum e un păr roşu şi un temperament vulcanic, nu s'a întârziat să se facă asociaţia între cele două trăsături. O coincidenţă excepţională ne impresionează şi n'o mai uităm. Generalizările ce se bazează pe un mic număr de cazuri, sunt foarte adesea false. Dacă vom compara o grupă de indivizi neselecţionaţi, — având toţi păr roşcat, — cu alţii, cu părul de diferite culori vom vedea că nu sunt mai susceptibili de violenţă decât ceilalţi oameni.

MAXILARUL UNGHIULAR INDICĂ O MARE PUTERE DE VOINŢĂ ?

Forma de maxilar a unui individ n'are nimic aface cu vre-una din trăsăturile caracterului său. E greşită credinţa că un maxilar mare indică o voinţă puternică. Structura anatomică a figurei nu revelează nimic. Se poate, ce-i drept, să întâlnim indivizi, — cu maxilare unghiulare, — cari să aibă o voinţă puternică şi bine determinată dar asta nu-i decât o coincidenţă. Pe de altă parte, există foarte multe persoane dotate cu multă voinţă, fără ca maxilarele să le fie proeminente. O voinţă puternică se poate desvolta prin educaţie, pe când conturul facial e determinat de ereditate.

SUNT BRUNELE MAI SINCERE DECÂT BLONDELE ?

S'a spus adesea că blondele şi brunele au caractere cu totul deosebite. Doi psichologi (Paterson şi Ludgate) au făcut cercetări, ale căror rezultate dărâmă cu totul această teorie. O serie de experienţe conduse de câţiva din cei mai mari savanţi, au dovedit că sinceritatea nu depinde de culoarea de piele a unei persoane. Trăsăturile caracterelor diferă, independent de culoarea ochilor, a părului, etc. Deosebirile de temperament între două blonde sau două brunete pot fi atât de mari, ca între o blondă şi o brună. Unui individ i se poate forma trăsătura generală a sincerităţii prin educaţie, pe când culoarea pielei e determinată de ereditate.

OMUL CARE NU TE PRIVEŞTE IN OCHI ARE CUGETUL INCĂRCAT ?

Asta poate fi adevărat pentru indivizii neobicinuiţi cu incorectitudini, cu acte de imoralitate. Criminalii oţeliţi în rele însă, au curajul să privească omul în ochi, indiferent de vina care le-ar apăsa conştiinţa, în vreme ce multe alte persoane de o cinste perfectă, n'o pot face, împiedecate fiind de o specială nervozitate sau timiditate. Onestitatea cuiva nu poate fi determinată după această posibilitate sau imposibilitate de „a privi pe cineva în ochi".

SUNT IERNILE DE ACUM MAI PUŢIN ASPRE DECÂT ACUM 30 sau 40 DE ANI?

Sezoanele pot prezenta considerabile variaţii dela un an la altul şi chiar dela un deceniu la altul; nu există însă o tendinţă continuă către o îndulcire sau către o înăsprire a climei.

Impresia generală că iernile de astăzi sunt mai blânde decât înainte, se bazează pe amintirile noastre de acum două sau trei decenii. Drept e că de vre-o câţiva ani încoace avem ierni călduţe, dar fenomenul acesta s'a mai produs şi în epoca bunicilor noştri, fără a se fi făcut însă caz de el.

Pentru a decide dacă într'adevăr clima prezintă o schimbare, concluziile noastre, trebue să se bazeze pe fapte bine observate şi corect înregistrate. Inregistrările meteorologice de până acum, ne arată însă că în climă nu s'a produs încă o modificare fundamentală şi durabilă.

E ASTROLOGIA O ŞTIINŢĂ REALĂ?

Astrologia se ocupă cu influenţa corpilor cereşti asupra acţiunilor şi destinelor umane precum şi cu prezicerea evenimentelor după poziţia unei anumite stele pe cer. E o ştiinţă falsă, plină de superstiţii şi de credinţe neîntemeiate. Astrologia nu intră în cursurile de studiu ale instituţiilor culturale. Savanţii nu cred în superstiţiile şi semnele ei magice; ei cer o explicaţie ştiinţifică pentru fiecare fenomen. In vechime, astrologia, — care datează de pe vremea Babilonului, — a adus oarecari servicii ştiinţei în sine, făcând oarecari revelaţii asupra corpilor cereşti. Aceste revelaţii au evoluat mai târziu în adevărata astronomie de astăzi, care e o ştiinţă organizată.

FRUMUSEŢEA EXCLUDE INTELIGENŢA?

In fiinţa umană trăsăturile de valoare fizică şi intelectuală prezintă afinităţi pozitive — adică, tind a se asocia prin ereditate. Fenomenul se manifestă pe mari grupe umane, natural, cu excepţiile inerente oricărei reguli. Concepţia actuală a frumuseţei implică un echilibru şi un ansamblu de condiţiuni imposibile fără sănătate. Or un asemenea teren e cât se poate de prielnic unei desvoltări intelectuale maxime; deci, afirmaţia că „frumuseţea şi inteligenţa se întâlnesc arareori", e cu totul lipsită de temei.

In cele douăzecişişase de întrebări publicate în aceste pagini, răspunsul corect e *„Nu"* cu excepţia chestiunei dela No. 3 — *„Credeţi că forţele naturale ascultă de anumite legi ale naturei?"* Răspunsul corect la această întrebare este „Da".

Universul e guvernat de legi. Natura e ordonată; legile ei nu pot suferi abateri din partea oamenilor. Toate acestea nu pot face decât să ne mărească dorinţa de a înţelege şi de a ne pune de acord cu eternele legi ale naturei.

E. R.

Sus: *Fruntea înaltă nu este semn caracteristic al inteligenţei.*

Stg.: *Blondele ca şi brunele, sunt la fel de credincioase bărbatului pe care-l iubesc.*

Rochiile de seară vara

UN capitol important din garderoba pentru vilegiatură, pe lângă seria întreagă de rochițe sportive, îl reprezintă și toaletele pentru serile de vară, la băi. Natural că și în rochiile acestea se subliniază caracterul de frăgezime și tinerețe, pe care-l preferăm vara, stilului mai sever și mai monden al iernei.

Sumedenia de voaluri și organdi-uri imprimate, pe lângă taffetas-uri écossais și țesături în genul flots-d'écum-eului din astă iarnă în toată gama de culori pastel, ne va face grea alegerea.

Voalurile și organdi-urile, suple sau „ciré", sunt acoperite cu nenumărate flori de câmp, presărate par'că de mâna primăverii, mai totdeauna pe fondul alb sau crême.

Altele sunt desemnate cu puncte sau rotițe, de un efect aproape naiv și copilăresc.

Primul din desemnurile noastre înfățișează astfel o rochie, din organdi alb cu rotițe roșii, strânsă în talie cu o panglică de catifea roșie. Se completează printr'un „boa" de organdi alb, bogat încrețit, care amintește de „boa"-urile de pene uriașe ale bunicelor noastre.

Alături dăm o rochie de gen absolut opus. Croiala seamănă cu rochiile noastre de bal de astă iarnă; capătă însă un aspect absolut nou și original, prin materialul din care este confecționată: pichet de bumbac negru! Decolté-ul, modest în sine, va mai fi acoperit cu o triplă coleretă din organdi de mătase sau voile ciré roz, din care material va fi și cordonul lat, legat în spate. Cred, că rochia aceasta trebue să dea purtătoarei ei un aer de școlăriță cuminte, care nu va displăcea uneia sau alteia din cititoarele noastre.

A treia figurină ne arată rochia mai somptuoasă, din mătase grea, mată, în roz sau alb, care va fi de rigoare la balul cazinoului dintr'o vilegiatură elegantă. Montantă în față, are în spate un fel de guleraș triplu, tăiat „en forme", dedesupt decolteul este foarte mare, până în talie, pentru a arăta spatele bronzat de soare, și se termină printr'o fundă mare, din materialul rochiei.

Fusta se sfârșește printr'un mic volănaș, care amintește și el de mode trecute de mult.

In genere, moda actuală se inspiră din secole trecute, atât în linia siluetei, cât și în multe țesături uitate demult și readuse acum la lumina zilei.

Astfel, o femee tânără și sveltă, într'o rochie oare cum stilizată, din taffetas écossais, în tonuri mate sau chiar numai în alb-grisnegru, o să facă să reinvie în fața ochilor noștri, toată grația efemeră a curții împărătesei Eugenia.

Din când în când femeia cea mai modernă se complace în evocarea trecutului, chiar în înfățișarea ei, căci știe că aceasta îi va adăuga mult, prin legea contrastului, la farmecul ei obișnuit.

E.

Isabel

Isabel

JEHOL

ORAȘUL SPLENDORILOR ȘI AL TRAGEDIILOR IMPĂRĂTEȘTI

Izolatul și misteriosul oraș Jehol, reședința de vară a împăraților chinezi a fost ocupat recent ce către armatele japoneze, devenind un obiect de cercetări intense și de discuții aprinse.

CU greu își poate face cineva o imagine a feericului Jehol, cu vilele, pavilioanele, templele, parcurile și lacurile sale, ce se întind pe o suprafață de șase mile, creeate de împărați, întru preamărirea dragostei și purtând toate, sugestive numiri de suavă poezie. Sven Heddin, cunoscutul explorator suedez a vizitat de curând această localitate de romantism oriental, așternându-și mai apoi impresiile într'o carte ce fascinează cititorul.

Scopul esențial al călătoriei lui Heddin a fost luarea unei copii după faimosul „templu de aur" situat în Potala — adică în regiunea templelor Jeholului, care urma să fie ridicat la Chicago. Acest templu ocupă un loc extrem de important în religia budhistă și copia lui prezintă un dublu interes: mai întâi din punct de vedere documentar și apoi pentru frumusețea-i artistică.

Dar ceeace pasionează pe cititorul de massă sunt desigur revelațiile pe care paginile lui Heddin le fac asupra vieților sentimentale ale împăraților chinezi.

Cele mai frumoase colțuri ale Jeholului, ca: „Insula Dorințelor Implinite" și „Grădina celor trei sute de molifți" au fost amenajate pentru recrearea și desfătarea fiilor soarelui, în tovărășia frumoaselor lor femei.

Majoritatea acestor împărați răsăriteni au fost moraliști persistenți scriind voluminoase tratate în această direcție, toate într'o impecabilă dialectică. Dar pentru noi ocidentalii, nu e tocmai ușor de înțeles cum puteau preconiza acești oameni atâta morală, în vreme ce practicau un sistem de senzualitate, rafinată dar neînfrânată. Faptul se explică prin aceea că deși concepțiile lor morale sunt principial la fel cu ale noastre, au totuși în privința unuia din cele mai importante acte ale vieței, vederi cu totul opuse și anume: la ei iubirea pe o scară cât mai întinsă trecea drept o virtute.

Stânga: *Impăratul chinez Ch'ien Lung, fiul fondatorului Jehol-ului, pictat în vremea când era îndrăgostit de Hsiang-Fei.*

Impărăția era cutreerată în lung și 'n lat de oamenii monarhului, în căutarea celor mai frumoase fete, pentru haremul său, unde erau împărțite pe șaptesprezece categorii, după originea și frumusețea lor.

Fetele acestea erau ținute în mijlocul unor decoruri idilice ce le puneau frumusețea în valoare și primiau îngrijiri infinite, speculându-li-se la maximum fiecare farmec. Seara, când împăratul pornea să-și viziteze pavilioanele, plimbându-se printre molifți, această floră umană îl întâmpina cu un val de arome îmbătătoare. Fiecare din aceste pensionare ale haremului trăia cu speranța că va avea norocul să atragă într'o zi atenția împăratului iar pe de altă parte acesta, se considera moralmente obligat de a favoriza pe cât mai multe din femeile sale.

Se remarcă totuș ciudatul fapt că, deși aveau această bogăție de frumusețe umană la dispoziția lor, s'au găsit câțiva împărați chinezi cari ca mulți alți muritori de rând să sufere cumplit de pe urma unor iubiri neîmpărtășite.

Cea mai interesantă dintre aceste figuri a fost Impăratul Ch'ien lung nepotul Impăratului K'ang-hsi, creeatorul Jeholului. In timpul domniei sale, un căpitan mahomedan anume Khozi Khan, ceeace se traduce prin „micul Hoge", fu învins și ucis de către armatele chineze. In urma acestuia rămase Hsiang Fei, o femee despre a cărei frumusețe se întinsese faima în toată Asia Centrală. Marele Impărat chinez se îndrăgosti de portretele verbale pe care i le făceau toți cei cari o văzuseră și dete ordin să-i fie adusă.

La început ea se refugiă la Sultanul Badakshanului. Dar generalul chinez o urmări și o ceru pentru împărat. Sultanul se învoi în cele din urmă s'o dea, în schimbul a „zece perechi de inele de jad alb din Honan" ceeace însemna un preț fabulos pe atunci. Hsiang Fei fu dusă la Jehol cu nemaipomenitele îngrijiri și menajamente. Roțile trăsurei sale erau înfășurate în fâșii de pâslă, iar ferestrele erau împodobite cu perdele de brocart. Vehiculul era atât de mare, încât femeea putea sta culcată în el.

In afară de cele două femei fa-

Dreapta: *Hsiang-Fei, îmbrăcată în armură. Ea a fost strangulată din ordinul împărătesei mamă Niu-hulu.*

vorite ale sale, i se mai puseseră la dispoziție alte douăzeci de sclave și o echipă de soldați. Mâncărurile-i erau pregătite de bucătari mahomedani și cum era obicinuită să ia zilnic o baie de lapte de oaie, cu ierburi aromate, oamenii împăratului aranjară astfel încât să nu fie lipsită nici în cursul călătoriei de această plăcere. După baie, femeile sale îi fricționau corpul cu o loțiune parfumată și apoi își clătia gura cu un ceai preparat din diferite esențe de flori. In felul acesta, frumoasa femee își menținea pielea albă și catifelată, emanând o mireasmă îmbătătoare.

Impăratul o aștepta cu nerăbdare în Jehol, reședința de vară și ordonă eunucilor să o conducă imediat în apartamentele lui.

Mai înainte de a-i vedea chipul, împăratul fu vestit de apropierea prințesei printr'un minunat parfum de flori de lotus. Dar farmecul acestei femei nu-l făceau nici parfumurile și nici un alt artificiu de toaletă — spune Sven Heddin — ci ceva supraomenesc, care o învăluia într'o atmosferă de mister. Ea păși mândră și sfidătoare înaintea autocratului. Doar acest om cu războaiele lui, îi ucisese soțul... Refuză să-l salute și nu-l învrednici nici măcar cu o privire, ținându-și ochii tot timpul în pământ și mulțumindu-se să plângă înăbușit.

Fiul Cerului, adorat ca un zeu de sute de milioane de oameni, era neputincios înaintea prințesei captive.

Dacă ar fi împărtășit sentimentele împăratului, femeea aceasta ar fi devenit tot atât de puternică și de influentă ca și Yang Kuei-fei favorita lui Hsuan-Tsung, un monarch extrem de capricios și de risipitor. Curtenii urzeau intrigi pentru a intra în grațiile acestei favorite și vai de cel care avea nenorocul să-i displacă. In cele din urmă, extravaganțele ei determinară o revoltă a poporului împotriva împăratului care pentru a-și salva viața, o scoase înaintea mulțimei pe unul din balcoanele palatului său, unde fu ucisă de săgețile celor cari o urau.

Dar virtutea și credința pe care Hsiang Fei o păstra soțului său mort, erau inebranlabile. Impăratul Ch'ien-Lung căzu în extaz. La vederea ei, orice gând senzual îi dispăru. N'ar fi îndrăznit să-i atingă nici măcar vârful degetelor. Rămase astfel câteva minute în contemplare, ca pierdut într'un vis și când își reveni, îi dărui cu gesturi de profundă venerație, brățară de mărgăritare și un sceptru de jad, — simboluri ale fericirii,— pe care ea le primi fără un cuvânt de mulțumire. Dădu apoi ordin ca prințesa să fie condusă în apartamentul ei.

Când se văzu în iatacul său, Hsiang Fei începu să râdă și să glumească cu femeile sale, care priviau cu uimire vertiginoasa trecere dela rigiditatea de ghiață în care părea închisă înaintea împăratului la această exuberantă veselie de copil.

Palatul ei era înconjurat de un parc superb, în care-și petrecea mai toată vremea, plimbându-se pe lac, urcând colina Jasperului sau vânând căprioare.

Când și când se auzia vocea unui serv anunțând:

„Majestatea sa așteaptă pe Hsiang Fei".

Damele ei de onoare încercau s'o convingă să se ducă la Impărat, dar ea se refugia în Chai-tsiang-lou *„turnul de unde se culeg stelele"*, și un eunuc trebuia să ducă împăratului vorbă că prințesa nu putea fi găsită.

Dar într'o zi împăratul se decise să vină el însuși în iatacul lui Hsiang Fei. Un râs vesel îi isbi auzul încă dela intrare. Inaintă încet, înăbușindu-și pașii, și se opri în dreptul ușei, uitându-se pe după draperii. Prințesa ședea pe un scăunel, cu părul despletit și sânii goi, sprijinindu-și picioarele pe pieptii a două sclave îngenunchiate înaintea ei. De o parte și de alta avea două vase mari pline cu daruri dela împărat. Oferi câteva din ele damelor sale de onoare și aruncă apoi restul cu ambele mâini, semănând podelele cu perle și bijuterii măestrit lucrate, în vreme ce sclavele se târau ca niște mici animale, pe mâini și pe genunchi, spre a le culege.

La intrarea împăratului, femeile căzură toate cu fețele la pământ; dar Hsiang-Fei rămase nemișcată, părând a nu-l fi observat. Impăratul se așeză înaintea ei, dar prințesa rămase rigidă, fără a-și ridica ochii asupra lui, și în cele din urmă, Ch'ien Lung se retrase întunecat și turburat.

Dar într'o zi monarhul, cam amețit de vin, — un eveniment din cele mai neobicinuite, intră iar în apartamentul lui Hsiang-Fei. Doamnele ei de onoare o îndemnară să se ridice și să-l salute, dar ea rămase pe loc, încruntată, cu ochii plecați.

— „Te am deranjat, frumoaso?" strigă Impăratul râzând sgomotos, și făcu semn femeilor să se retragă. Rămânând singuri, se așeză lângă ea și-i apucă mâna șoptind tandru:

— „Ce piele albă și catifelată ai".

Cu repeziciunea fulgerului, Hsiang Fei trase un mic pumnal din teaca pe care o purta la brâu și l'ar fi înjunghiat, dacă el n'ar fi avut prezența de spirit să pareze lovitura. Vârful pumnalului îi făcu însă o tăietură profundă în braț. Se trezi imediat și începu a-și tampona sângele ce curgea năvalnic, cu mâneca largă a vestmântului, dar pete mari și roșii se întinseră pe dragonii de aur ai tunicei. Lăsă pe sclave să-i lege rana și se retrase, în vreme ce Hsiang Fei striga că vrea să se întoarcă acasă.

Din partea oricărei alte femei, acest gest ar fi fost pedepsit cu o moarte plină de suplicii. Dar ciudat, Impăratul îl consideră ca pe un act necugetat, într'un moment de inconștiență.

Dela o vreme însă, această obsesie amoroasă a împăratului începu să amenințe bunul mers al statului, și atunci mama sa, „împărăteasa cea bătrână Niuhulu", și împărăteasa Fu-Ch'ai, principala sa consoartă, încercară s'o convingă pe Hsiang Fei să-și schimbe atitudinea. In zadar însă. Atunci mama monarhului decise să pună capăt acestei situații intolerabile ordonând în secret strangularea prințesei captive. Eticheta împiedeca pe împărat de a scoate o vorbă de protest împotriva acțiunilor mamei sale, dar sufletul îi rămase îndoliat de amintirea moartei, până la sfârșitul vieței, iar astăzi, se poate vedea lângă splendidul lui mauzoleu, o mică piatră simplă, ce indică mormântul prințesei.

Dar împăratul Ch'ien-lung a avut în tinerețe, când i se spunea Prințul Pao, o aventură amoroasă mai bizară și mai tragică decât aceasta. Printre femeile tatălui său, împăratul Yung-cheng, se afla una numită Ma Chia, care le întrecea în frumusețe pe toate celelalte. Tânărul prinț se îndrăgosti de ea.

Intr'o zi, pe când domnișoarele de onoare ale favoritei, făcuseră roi în jurul ei, pieptănându-i părul mătăsos și ondulat, prințul se strecură în cameră. Văzându-l, fetele dădură să-l salute dar el le făcu semn să rămână liniștite și păși fără sgomot până la spatele ei, acoperindu-i ochii cu mâinile. Ma-Chia tresări, întrebând cine era. Prințul rămase tăcut și atunci, femeea încercă a se elibera, lovind cu pieptenele masiv de fildeș pe care-l avea în mână. Prințul fu atins pe frunte și începu să sângereze. Ii dădu drumul și apăsându-și mâinile pe rană, fugi în pavilionul său.

In ziua următoare, Impărăteasa Niuhulu observă rana prințului și întrebă în ce împrejurări o căpătase. Neștiind ce motiv să invoace, prințul admise că i-o făcuse concubina Ma-Chia din greșală, în cursul unui joc. Impărăteasa, care ura de moarte pe frumoasa Ma-Chia, fu cuprinsă atunci de mânie și ordonă ca favorita să fie biciuită și apoi spânzurată.

Prințul nu putea călca legile pietății filiale, intervenind pentru femeea iubită, dar se duse la locul execuției, unde Ma-Chia se afla cu frânghia în jurul gâtului, pe jumătate strangulată.

— „Eu sunt vinovat de moartea ta", exclamă prințul printre lacrimi și mușcându-și un deget, lăsă să-i curgă câteva picături de sânge pe gâtul fetei, spunând:

— „In viața aceasta nu pot face nimic pentru tine, dar revino la mine în viitoarea ta existență. Iți voiu arăta atunci cu prețul vieței, toată recunoștința mea și ca semn de recunoaștere, vei purta această pată roșie pe gât."

* * *

Chia-Ch'ing e un alt împărat a cărui viață a fost scurtată și întunecată tot de o dragoste neîmpărtășită.

Mare iubitor de artă, Impăratul vroia să i-se clădească în parcul din Jehol, o copie după chioșcul oglinzilor din Hsi-hu. Acesta era opera unui dibaciu artist, Wang, și a soției sale. La ordinul împăratului i se trimise perechea cu modelul chioșcului.

Pentruca Wang și soția să să poată apărea înaintea monarhului, trebuiau să aibă un titlu de noblețe, așa că acesta fu nevoit să le dea rozeta celui de-al șaptelea rang. Wang Sen veni tremurând înaintea fiului cerului, în vreme ce femeea îngenunchiă lângă el, cu capul plecat, dar cu un calm perfect. Excepționala frumusețe a trăsăturilor și albul cald al pielei sale, făcură o impresie profundă asupra împăratului, care-i ordonă să-și ridice capul. Sprâncenele ei erau două arcuiri extrem de fine, ce se întindeau până la părul întunecat al tâmplelor, iar pomeții obrajilor îi erau colorați de un trandafiriu delicat. Frumusețea ei depășia pe a tuturor tinerelor femei din palatul împăratului.

Monarhul reținu pe cei doi soți sub pretextul altor câteva lucrări de care mai avea nevoie, și când îl copleșia patima, intra în camera unde lucra

Moartea favoritei împăratului Hsuan-Tsung, Yang Kuei Fei. *Ea a fost străpunsă de săgețile adversarilor ei.*

femeea, căutând s'o îmbrăţişeze, dar ea rezista :

Timp de zece luni împăratul asedia cu dragostea lui pe femeia lui Wang Sen, dar ea scrise soţului că-i rămăsese credincioasă. După un an, femeea rugă pe împărat s'o lase să se întoarcă acasă, dar el rămase neînduplecat şi atunci, disperată, se aruncă în lacul Jeholului, unde se înecă. Când află de moartea ei, nefericitul Wang Sen, se sinucise şi el.

In urma acestei tragedii, împăratul Chia-Ch'ing fu cuprins de neurastenie şi nu-şi mai reveni.

Marele împărat care a ridicat Jeholul, era renumit pentru pioşenia, blândeţea şi mai ales pentru cumpătarea sa în totul, chiar şi în matrimonie. Această cumpătare e preamărită într'un memoriu oficial al marelui său secretar:

„După Cartea Riturilor, Impăratul trebuie să aibă şase împărătese, trei Fu-Jen, nouă Pin, douăzecişişapte Shih-Fu, optzecişiuna de Yu Ts'i (concubine de diferite grade). La acestea, care sunt femeile „cu titluri" se mai adaugă câteva mii de „fete ale palatului" şi de serve. Bunul împărat T'ai-tsung din dinastia T'ang, a eliberat trei mi de femei deodată, rămânându-i totuş un popor feminin destul de considerabil. Acum însă, în afară de favoritele Ch'ih Ning Kung şi Ning Shou Kung care locuiesc în palatul imperial, numărul femeilor dela concubine până la sclave, se ridică în total la o sută treizeci şi patru, ceeace nu s'a mai pomenit nicicând la curtea chineză. Sobrietatea Majestăţii voastre e fără precedent."

O femee faimoasă, al cărei nume e strâns legat de Jehol, a fost împărăteasa Ts'u-hsi, care a guvernat China nu de mult, pentrucă există încă cetăţeni în viaţă, cari îşi mai amintesc de ea. La optsprezece ani intră în haremul împăratului Hsien-feng. Acesta nu prea făcea caz de femei, dar cum aceasta nu-l respingea, o făcu favorita sa şi după câtăva vreme avu un fiu dela ea.

Cum era foarte inteligentă şi foarte abilă, ştiu să acapareze treptat o putere extrordinară în imperiu. Marele ei moment se ivi în 1860, când francezii şi englezii invadară China, iar împăratul Hsien-feng se spânzură, demoralizat de răscoala poporului.

Impărăteasa ordonă lui Yung-Lu, căpitanul guarzilor imperiali, — care-i fusese logodnic înainte de intrarea ei în harem, — şi care o iubia cu un amestec de veneraţie şi devotament, — să plece spre Jehol cu patru mii de oameni, ca gardă pentru procesiunea funerară a monarhului mort. Cu ajutorul acestei armate, ea puse mâna pe primul ministru, Sushun, care conspira împotriva ei şi dădu ordin să fie decapitat.

Fiul ei deveni împăratul T'ung-shih, dar ea fu cea care continuă să ţină frânele în mâini, guvernând imperiul timp de cincizeci de ani.

E. A.

Dela cununia drăgălaşei d-re Didi Braunştein *cu d. Dr.* Ionel Silvian

Domnişoara Marioara Petrescu, studentă, a fost aleasă dintre cele peste trei sute de candidate, ale căror fotografii le-am trimis la Chicago. Aleasa noastră va concura cu toate celelalte reprezentante ale frumuseţii feminine, la titlul de „Regina Expoziţiei din Chicago"

EXPOZIŢIA Magda Iorga

Domnişoara Magda Iorga care-a expus la salonul Faubourg St. Honoré din Paris, s'a relevat ca o pictoră de mare talent.

Publicăm două portrete din pânzele expuse: sus: domnişoara Adina Paula Moscu; Jos: D-ra Irina Lot.

Domnişoara Lilly Căplescu, una din frumuseţile care s'a distins printre candidatele la concursul din Chicago.

Expoziţia de pictură a D-nei Julietta Orăşanu din sala Mozart a fost vizitată de toţi amatorii de artă pură, cari-i preţuesc talentul, sensibilitatea şi inteligenţa plastică.

OMUL care a doborât ZEPPELINUL

Scipione Șerbănescu, omul care a doborît Zeppelinul în 1916.

Bucureștii își mai amintesc clipele de groază prin care au trecut, în nopțile dela începutul toamnei 1916, când Zeppelinul,—sinistră armă pe atunci —împroșca moartea și distrugerea prin bombele pe care le lansa deasupra Capitalei. Dar o veche zicală românească spune: „Urciorul nu merge de multe ori la apă". Intr'una din vizitele ei nocturne, namila zburătoare a fost nimerită în plin de două ghiulele ale tunarului Scipione Șerbănescu și după grele eforturi a isbutit să treacă Dunărea în Bulgaria, prăbușindu-se la Târnova.

ÎN luna Mai a anului trecut, obligațiile profesionale m'au dus în cadrul unei anchete, — într'o cârciumă de pe șoseaua Ștefan cel Mare, în apropierea depoului Central S. T. B. La o masă, în grădina umbrită de salcâmii în floare, se amuza o companie veselă de „Setebiști", — conductori și vatmani pe vagoanele de tramvai, — onorată cu prezența în capul mesei a unui domn controlor clasa I-a. Oamenii beau în cinstea camaradului lor, Scipione Șerbănescu, taxator cu Nr. 3640.

Observându-ne prezența, mai ales a colegului reporter-fotograf, ne-au rugat să ciocnim cu ei un pahar în sănătatea lui Scipione, „care are astăzi o zi mare". Aflând că suntem ziariști, au rămas uimiți.

— „Cum?" ne spune controlorul, „abia azi a apărut în gazetă chestia cu doborîrea Zeppelinului și ați și aflat că Șerbănescu l-a dat grămadă cu tunul? Mă Scipione, mă ai să ajungi om mare!"

Intr'adevăr în dimineața aceea citisem un articol interesant, datorit maiorului Reinstrom și tradus din limba germană. Acest ofițer a fost secund la bordul Zeppelinului, care ataca Bucureștii cu bombe, imediat după intrarea noastră în războiul mondial, în 1916. După ce descrie toate atacurile precum și ultima călătorie, Reinstrom povestește cum a fost lovit Zeppelinul și cum s'a prăbușit în apropiere de Târnova.

După ce am trecut Dunărea, inginerul depe bord a examinat dirijabilul și a constatat că din două celule se pierduse tot gazul și că dirijabilul mai prezenta și în alte părți pierderi destul de însemnate. Zeppelinul fusese lovit de două ori în plin și afară de aceasta mai primise și alte lovituri mai puțin însemnate.

Dat fiind că dirijabilul se cobora din ce în ce mai mult, am fost nevoiți să aruncăm peste bord toate obiectele cari nu erau indispensabile. Din cauza spargerii celulelor, dirijabilul pierduse 10.000 metri cubi de gaze. Trebuia să aruncăm mereu obiecte peste bord, spre a preîntâmpina prăbușirea. Am sacrificat până și parașutele și începusem să demontăm chiar instalația de radio-telegrafie. Știam că nu vom mai putea ajunge până la Timișoara.

Pela ora 4 dimineața, când ne aflam la vreo 6 km. de Târnova, dirijabilul s'a prăbușit deodată cu mare iuțeală, dela o înălțime de 1000 metri. Zeppelinul se prăbușia aproape vertical și cu vârful înainte. Când dirijabilul s'a lovit de pământ, ne-am pierdut cunoștința. Când ne-am revenit în fire, am ieșit de sub dărâmături și priveam buimăciți ceeace a mai rămas din frumoasa noastră navă.

E bine să se știe că în tot cursul războiului, germanii n'au pierdut decât două dirijabile: primul, doborît de tunarul Scipione Șerbănescu, cu două lovituri în plin, iar al doilea prăbușit în valurile Mării Nordului, de eroismul unui sublocotenent aviator englez, care executând cu aparatul un picaj pe bot, cu toată viteza, a spintecat pur și simplu trupul dirijabilului, incendiându-l. Cu acest prilej, ofițerul și-a găsit moartea, iar orășelul în care trăise, i-a ridicat pe piața principală un monument.

La Scipione Șerbănescu nu s'a gândit nimeni. Originar din Giurgiu, s'a prezentat primăriei din acel oraș pentru împroprietărire, dar cum loturile fuseseră împărțite a rămas fără nici un petec de loc. A îmbrățișat câteva meserii, până s'a stabilizat la S. T. B., conductor conștiincios și cu vechime.

Acum câteva zile ne-am pomenit cu el. Un om mărunțel, sigur de sine și vorbăreț, nevoe mare.

— „Am făcut o cerere la palat. O să mă primească Majestatea Sa și cred că o să fiu împroprietărit, ba o să mi se mai dea și un nasture".

— „Cum adică?"

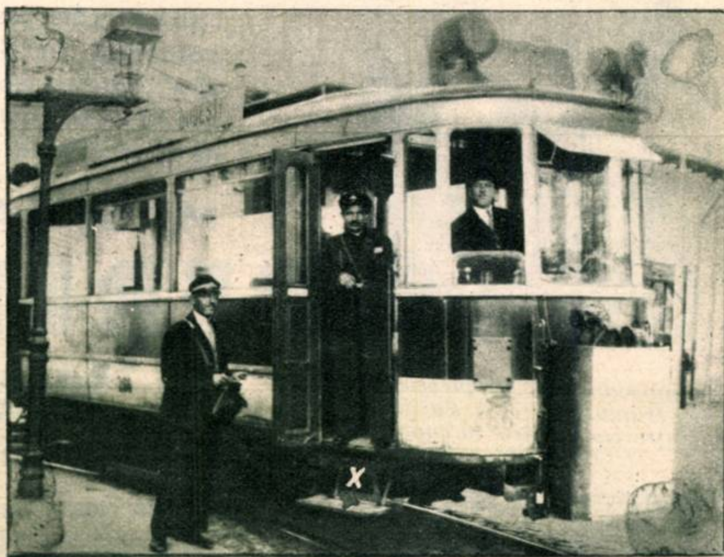
— „O decorație, domnule, că unu-i Scipione care a doborît Zeppelinul!"

— „Bun, bun, dar spune-ne și nouă cel puțin cum ai făcut-o".

— „Păi să vedeți cum a fost. La depozitul central de munițiuni dela Cotroceni, postul nostru a fost prima formație de artilerie antiaeriană. Pândiam de multă vreme dihania, dar nu știu cum, parcă nu aveam noroc. Tocmai în momentul când trăgeam focul, — eram șef de tun și ochitor — Zeppelinul făcea câte un salt și ieșia din raza reflectoarelor. In noaptea de 26 spre 27 Septembrie 1916, făceam de serviciu la tun, împreună cu d. căpitan Vasile Ionescu din Huși, cu d. Marin Matei, actualmente funcționar la primărie și infirmierul sergent Bucur Ștefan. Aprinsesem tocmai o țigare, pe care mi-o adusese pe furiș furierul Mănescu, — căci în curtea depozitului nu era voe să fumăm, — când clopotul Mitropoliei anunță apropierea dușmanului.

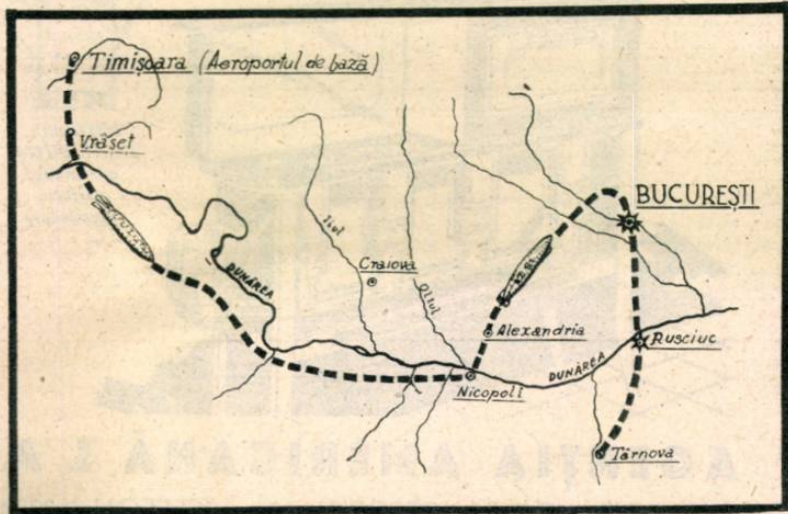
Mi-am preparat tunul, — un model general Negri, de 75 mm. și-am început să urmăresc jocul reflectoarelor, pe cerul senin. Balonul venia cu motoarele stinse și căutarea lui era foarte grea. La un moment dat l-a prins un reflector dela fortul Cățelu. Imediat a fost prins în raza celorlalte reflectoare, și am văzut că dihania se îndrepta glonț spre noi.

Iți jur, domnule, pe copilul meu că niciodată în viața mea n'am fost mai liniștit ca atunci când l-am ochit. Știam că dacă va arunca o singură bombă în curtea depozitului, însemna o catastrofă. Am fi sburat cu toții în aer, ca să vedem mai de aproape pe dușman. Am îndreptat țeava tunului spre el, pe când se afla încă deasupra Gării de Nord. După ce-am tras primul foc, am urmărit efectul. Dumneata ai văzut vreodată un om care a mâncat prost și icnește din când în când? Așa a icnit și Zeppelinul, când l-a lovit proectilul meu în burtă. S'a înălțat un moment, nehotărât, cu botul în aer, gata, gata să scape din crucea reflectoarelor, dar în momentul acela i-am trimis a doua salu-

Dr.: *Scipione Șerbănescu (x) în exercițiul funcțiunei, pe vagon.*

Jos: *Traseul urmat de dirijabil în vizitele inoportune, pe care le făcea capitalei noastre.*

tare, care l-a găurit ceva mai jos. S'a văzut foarte clar cum toată namila s'a cutremurat. Când a văzut că nu e rost să se mai apropie de noi, a întors coada între picioare, şi a fugit ruşinat în direcţia Alexandriei.

Comandantul meu a raportat generalului de brigadă loviturile în plin şi a doua zi de dimineaţă postul nostru anti-aerian era întărit. Ştiam că vom fi atacaţi. Intr'adevăr, la 27 Septembrie a sosit o escadrilă de avioane cu misiunea precisă să sfarme cuibul nostru. Veniau ca la nuntă. Sosind din aceeaş direcţie, ele se îndreptară direct spre depozitul de muniţiuni, dar uitaseră se vede că au de a face cu Scipione Şerbănescu. I-am primit de departe cu o ploaie de şrapnele atât de deasă, şi atât de apropiată, încât nu numai că n'au mai avut curajul să se apropie de depozitul de muniţiuni, dar au părăsit şi Capitala fără să arunce o singură bombă, şi au coborît în câmp la Chitila, unde au tras cu mitralierele în femeile şi copiii depe ţarini.

La 30 Septembrie s'a aflat prin nişte prizonieri bulgari, că Zeppelinul lovit de mine, s'a prăbuşit în apropiere de Târnova. Dar cum lipsia o confirmare oficială, afacerea a rămas baltă. Am făcut răsboiul mai departe, am fost rănit şi ca tot omul sărac am rămas în aceeaş situaţie. Acum lucrez la tramvai".

Scipione Şerbănescu a cerut audienţă Regelui şi a fost primit la mareşalatul palatului. Şi-a expus doleanţele şi a fost ascultat cu cea mai mare bunăvoinţă. Iar astăzi omul speră că i se va face şi lui dreptate, căci alături de ceilalţi eroi cari şi-au făcut datoria pe front, Scipione Şerbănescu a înscris şi el o pagină de glorie în cartea armatei române, prin loviturile lui de tun, care au dus la prăbuşirea Zeppelinului.

— „O bucăţică de pământ, domnule, şi un „năsturaş", ca să aibe cu ce se mândri copilul, după ce-oi închide eu ochii".

...Scipione Şerbănescu continuă să perforeze biletele de tramvai şi refuză cu îndărătnicie postul de controlor, ce i s'a oferit...

LIMIR

Crima pasională

M. Negrea-Râmniceanu

Interesânta lucrare a d-lui M. Negrea-Râmniceanu a apărut şi se găseşte de vânzare la toate librăriile. Tema pe care o tratează autorul ca şi materialul de care acesta se foloseşte au stârnit un interes deosebit în cercurile noastre intelectuale.

EXCURSIILE „REALITĂŢEI ILUSTRATE“

REVISTA „REALITATEA ILUSTRATA“, în scopul de a satisface toate dorinţele amatorilor de a călători, a organizat pentru sezonul de vară, câteva călătorii în ţară şi în străinătate.
Dăm aci data şi itinerariile câtorva dintre excursiile „Realităţii Ilustrate“.

O vacanţă feerică

Trei săptămâni pe mare

O vilegiatură încântătoare, petrecută pe cinci mări şi anume: MAREA NEAGRĂ, MAREA MARMARA, MAREA EGEE, MAREA MEDITERANĂ, MAREA IONICĂ.

Se vor vizita 15 insule din Arhipelagul grecesc şi din Ciclade.

Insula *Corfu*, cu pădurea ei de chiparoşi, patria lui Ulise.

Creta, cu ruinele templului regelui Minos, cari datează de 4000 ani.

Andros, cu dumbrăvile de portocali şi de lămâi.

Delos, centrul religiei lui Apollo, cea scoasă din mare de furca lui Poseidon.

Tynos, cu icoana ei făcătoare de minuni, care atrage cârduri de câte 30.000-40.000 de pelerini.

Syros, cu munţii ei scânteetori.

Mykonos, cu muzeul ei celebru.

Naxos, cu carierele de marmoră celebre în antichitate.

Amorgos, patria poetului Somonide, din vârful căreia se văd coastele Asiei Mici, între Samos şi Rhodos.

Paros, cu oraşelul Nassua, ce se deschide în profundul şi frumosul golf de Nassua.

Santorin, cu terenul format din lava şi piatra ponce din dislocarea unui crater din timpuri preistorice.

In afară de aceste insule se vor mai vizita şi *Ankonos, Heracla, Hama, Galamas, Kerkira, Patras, Itea, etc.*

Se vor face opriri şi vizitări interesante în oraşele:

VARNA, cu plaja cea mai imensă a Mării Negre.

ISTAMBUL, cu pădurea ei de minarete şi cu farmecul misterului oriental.

ATENA, capitala din marmora albă, cu *Acropole, Partenonul, Propileele, Cariatidele, Odeonul, Erecteionul, etc.*

DELPHI, cu vestitele oracole.

SALONIC, oraşul străvechilor biserici.

PIREU, portul cu pădurea de catarge.

CORINT, pitorescul oraş.

PHALERO, eleganta plaje mondenă, etc.

Plecarea va avea loc la 3 Iulie din Constanţa.

Inapoerea la Constanţa la 24 Iulie.

Confort, distracţii, băi de soare şi de mare, supraveghiate de medicul excursiei, societate aleasă, plimbări fermecătoare, vizitări de temple şi muzee, decor feeric şi mereu variat, excursii pitoreşti, îngrijirea sănătăţii, repaus fără seamăn.

Preţul de participare 12.850 lei.

Locurile sunt riguros limitate şi cabinele reţinute în ordinea în care se primesc înscrierile. Ori ce insistenţă de a primi înscrieri suplimentare sunt de prisos.

Cereţi prospecte şi reţineţi locuri cu un aconto de 2000 lei.

O săptămână in Orient

19 — 26 Iunie

Durata 8 zile

Se va vizita: Varna-Constantinopol - Prinkipo-Eyub - Scutari (Asia-Mică)

Călătorie de studii şi de agrement.

Oprire la Varna, *renumita plaje bulgară, care prin frumuseţea ei atrage pe vilegiaturişti din toate colţurile Europei.*

Istambul, *cu mulţimea ei de minarete, cu farmecul vieţei orientale, cu capod'operele artei bizantine, cu vestitul Serai şi splendorile fără pereche ale Cornului de Aur.*

Prinkipo, *superba insulă care constitue locul de vilegiatură al aristocraţiei turceşti, cea mai frumoasă dintre insulele princiare.*

Eyub, *colţul cel mai misterios al Stambulului, care mai păstrează tradiţia vieţei musulmane, cu cimitirile milenare şi cafeneaua lui Pierre Loti.*

Scutari, *oraş din Asia Mică, cu pitorescul negoţului asiatic, cu farmecul Coastei de dincolo de Marmara.*

Toate aceste localităţi vor fi vizitate de participanţii la această excursie.

In preţul de participare de 3750 lei se cuprinde călătoria cu vaporul, întreţinerea completă la Stambul şi în împrejurimi în tot timpul şederei acolo, paşaportul şi vizele consulare, toate excursiile prin împrejurimi, taxele de muzee şi de vizitările anunţate în program, ghizi, circuite cu automobile, etc.

Cereţi prospecte şi reţineţi din vreme locuri.

A apărut REVISTA No. 233

„CINEMA“

cu următorul bogat sumar: Loc filmului românesc de Nestor Cassvan; Film german şi film hitlerist, de Joseph de Saxa; Greta Garbo şi-a reluat activitatea în studio; Jose Mojica soseşte Vineri la Bucureşti; Un nou film românesc: „Trenul fantomă”, cu Tony Bulandra, G. Storin, Dida Solomon; Galeria artiştilor francezi; Din secretele culiselor.

40 pagini Preţul 10 lei

O excursie de lux în America

O călătorie de 45 zile cu preţul record de 45.000 Lei

BUCUREŞTI - ANVERS - AMERICA - BUCUREŞTI

Plecarea la 21 Iulie a. c.

Imbarcarea la Anvers, pe vaporul belgian „Gerolsten”. Toate cabinele exterioare confortabile, cu apă curentă, caldă şi rece, masă îmbelşugată, saloane de dans, bibliotecă, bar. Intregul vapor la dispoziţia călătorilor.

18 zile în America.

Se vor vizita următoarele oraşe: New-York, Buffalo — cu o plimbare la cascada Niagara şi o escursie pe lacul Erie, până la Detroit, — (aci se va vizita uzinele Ford). Apoi, Chicago — cu trei vizite la marea expoziţie internaţională — Cleveland, Philadelphia, Pittsburg, Atlantic-City, Washington,

Intreţinere de rangul întâi în hoteluri mari, fiecare cameră cu odae de bae şi radio, telefon, etc.

Inscrieţi-vă la Banca Cornea, Calea Victoriei No. 28.

TENEBRO

DE RUDYARD MULLTON

7)

— Desigur că asta ar fi fost soarta Maryei Barnett, dacă n'ar fi fost răscumpărată, zise Lavington.

— Miss Sola, întrebă inspectorul, credeți deci că răpitorii d-rei Barnett sunt africani, poate indigeni din Rhodezia, unde Sir Barnett e guvernator?

— Nu cred nimic, răspunse Miss Sanders. Am citit însă că tortura cu cască de piele, e un obiceiu din Nordul Africii, din Maroc și Nordul Saharei. Ar trebui să cercetăm, în lista celor bănuiți în afacerea Tenebro, cine cunoaște viața marocană sau din Nordul Africei...

— O idee prețioasă, nu-i așa Evans? zise consilierul de stat. Și adăogă: Miss Sanders, fi te rog așa de bună, și adu-ne dosarul *„Tenebro“*.

Dosarul era destul de voluminos.

Primele acte se referiau la o afacere foarte obscură, petrecută cu un an în urmă. Din aceste acte reeșia că, un bancher, anume Morton, a fost găsit într'o dimineață mort de congestie cerebrală, întins pe parchetul biroului său. In mână ținea o scrisoare, prin care un necunoscut, care semna „T“, îl soma să depună o importantă sumă de bani, într'un anumit loc, amenințându-l că, în caz contrar, îi divulgă afacerile incorecte ale băncii, pe care victima o conducea. Primele bănueli căzuseră asupra lui Rex Farwell, nepotul lui Morton, dar din lipsă de dovezi, nu putu să fie arestat. Fusese de asemeni bănuit prietenul lui Rex, Bill Parker, *„un tip ușuratec și de o moralitate îndoelnică“* — după cum reeșea din actele ce Sir Arthur Lavington le avea în fața sa.

Consilierul de stat răsfoi mai departe dosarul. O altă serie de acte, se refereau la o afacere mult mai stranie, dar în legătură cu cea dintâi.

O doamnă, anume Harting, reclamă poliției că băețașul ei a dispărut, și că a primit o scrisoare, semnată „T“, prin care era somată să depună o importantă sumă de bani, pentru răscumpărarea copilului. Poliția întinde o cursă bandiților, dar aceștia o evită. In adevăr, răpitorii ceruseră ca d-na Harting, singură, noaptea, să se prezinte pe o șosea din jurul Londrei, cu suma de bani, exact cum procedaseră și cu Lady Barnett. Un automobil avea să-i aducă d-nei Harting băiatul, în schimbul banilor. Zeci de polițiști se ascunseră în acea noapte, în cutele terenului, în șanțurile șoselei, la locul indicat. Așteptară însă zadarnic până în zori, căci automobilul misterios nu-și făcu apariția. Probabil că răpitorii priseseră de veste, că poliția fusese anunțată.

D-na Harting, disperată, se dusese la un prezicător, numit *„profesorul Tenebro“*. Acesta îi spuse să nu mai aștepte copilul, fiindcă răpitorii l-au ucis, când au aflat că d-na Harting a anunțat poliția.

In adevăr, copilul fu găsit într'un tufiș, oribil desfigurat, și n'ar fi fost identificat, dacă mama sa nu l-ar fi recunoscut după trei alunițe ce le avea pe umăr.

D-na Harting se sinucide; poliția primește un denunț anonim, că victima s'a sinucis în urma unor preziceri ce-i făcuse profesorul Tenebro. Când însă agentul Ralph Deep, care fusese trimis de inspectorul Evans, se duse la profesor, ca să-l interogheze, acesta fugise, și nu i s'a mai putut da de urmă. In schimb, Desp găsise în salonul unde Tenebro da consultații, pe Bill Parker.

— Ce cauți d-ta aci? îl întrebase agentul.

— Eu sunt asociatul lui Tenebro, — dar ce cauți d-ta?

— Vreau să vorbesc cu Tenebro, răspunsese Deep.

— Tenebro și-a făcut valiza și a șters-o. Nu știu unde a plecat...

Bill Parker fusese interogat de mai multe ori în această afacere, dar, neputându-se obține nici o dovadă contra lui, fusese lăsat în libertate, dar pus sub urmărire.

In adevăr, era o afacere ciudată: de unde știa acel lugubru prezicător, că copilul fusese ucis?..

După numele profesorului prezicător, dosarul căpătase numele *„Tenebro“;* la acelaș dosar, se adăogară acum actele privitoare la afacerea Barnett, la înființarea unei agenții „Tenebro“, precum și o listă pe care figurau numele celor bănuiți, în toate aceste afaceri. Pe această listă, nu figura nici un indigen din Africa. In schimb, pe fișa lui Rex Farwell, se putea citi, printre altele:

„A călătorit în Asia, America și Africa. In Africa de Nord a stat aproape un an, a traversat Sahara“.

— E foarte posibil, încheiă Sir Lavington, ca Rex Farwell să fi învățat dela indigenii de acolo, sistemul de a aplica o cască de piele prizonierilor. Desigur că și băețelului d-nei Harting, i s'a aplicat o asemenea cască africană, deoarece cadavrul său fusese găsit desfigurat...

— Este exact, Sir zise inspectorul Robert Evans. Casca aderă perfect pe cap, și dacă e purtată prea mult timp, pielea omului se sudează cu a căștii, și, dacă se încearcă a se scoate casca, pielea de pe capul omului se jupoaie, eșind odată cu casca...

Evans studiase casca ce fusese aplicată Maryei Barnett, și știa că această cască era la început din piele udă; pielea uscându-se, s'a strâns în jurul capului victimei, producându-i dureri atroce.

Sir Artur Lavington hotărî:

— Pune-l pe Rex Farwell sub urmărire... Discret...

CAP. VI

Rex vinde pielea ursului...

Trebue să dăm lovitura! zise Bill Parker.

— Trebue! admise Rex Farwell, directorul general al bizarei Agenții Tenebro. Altfel, sărim în aer... E timpul...

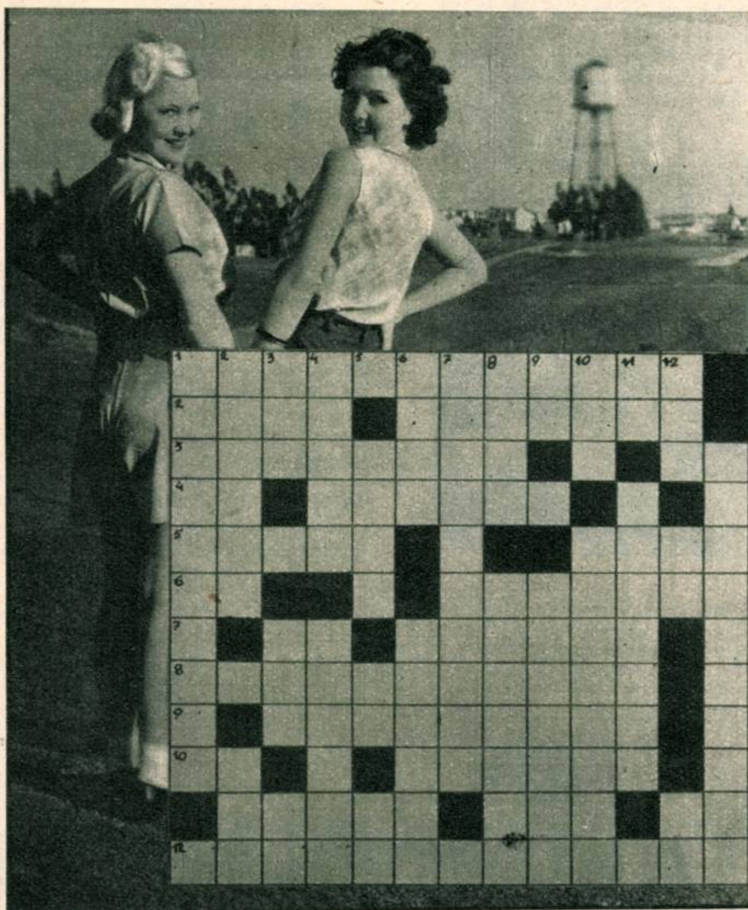
Intr'adevăr, Agenția Tenebro își prelungise existența cu încă o lună, grație unor împrumuturi pe care Rex Farwell, directorul ei geenral, reușise să le dobândească dela un oarecare samsar Iacobs, — dar mis-

terioasa agenție amenința iară să intre în comă și cei doui funcționari — Diana și Bill, la cari se reducea personalul întreprinderei, să rămână fără salarii.
In ziua aceea se aflau la birou numai cei doui prieteni, Rex și Bill, — Diana era în turneu, pela ziare, pentru a insera niște publicațiuni.
Sambo, ușerul negru, intră și prezintă lui Farwell o carte de vizită pe o tavă.
— E Iacobs, zise Rex.
— Vine să ceară banii pe care mi i-a dat cu împrumut, adăogă Bill Parker, procuristul.
— Nu suntem acasă!... zise Rex lui Sambo. Dar văzând că, în spatele negrului, apăruse Iacobs, care intrase fără să aștepte să fie chemat, adăogă: — Nu suntem acasă pentru nimeni, afară de domnul Iacobs. Să nu ne deranjeze nimeni.. A, bună ziua d-le Iacobs...
— Bună ziua, domnilor! făcu Iacobs, un tip cu melon prăfuit pe cap și o mustață roșie, aspră.
Bil Parker se cufundă în descifrarea unui joc de cuvinte încrucișate, iar directorul general Rex Farwell, invitând pe samsar să ia loc, îi spuse, cu o afabilitate exagerată:
— Scumpe d-le Iacobs, suntem la dispoziția d-tale, ca întotdeauna. Știu ce te aduce la noi: dacă nu mă înșel, azi e ziua scadenței... Dar am să te rog să amâni polițele.
— Vai, domnule director general, exclamă Iacobs, o agenție atât de mare, ca a dv...
— Știi bine că rulăm afaceri de milioane, zise Rex Farwell. Prin urmare, polițele acestea nu trebuesc să te preocupe...
— Să nu credeți că mă preocupă, declară Iacobs. Pot să aștept, cât doriți. Am venit pentru altceva...
— Până altceva?.. întrebă Rex, fără să-și poată stăpâni uimirea, iar Bill Parker ridică nasul din careurile albe și negre ale jocului, pe care se trudea să-l deslege.
— Da, urmă samsarul.. Să vedeți despre ce este vorba... De vină e reclama extraordinară pe care ați făcut-o agenției dv. Nimeni nu se mai adresează nouă, curtierilor izolați, când să-și vândă sau să-și cumpere o casă. Toți vor să încheie afacerea prin „Tenebro", — prin *Tenement-brokers*. De pildă, eu voiam de mult să cumpăr o casă în Edonpark. Aflasem că unii proprietari de acolo intenționează să-și vândă vilele. Dar proprietarii, refuză să trateze cu mine direct, și vor să se adreseze agenției dv., ca să i le vindeți — cred ei — în condițiuni mai bune.
Rex și Bill își aruncară o privire semnificativă.
— Vi s'a făcut — urmă Iacobs, vre-o ofertă, pentru vreo vilă din Edonpark?
— Cred că nu, se bâlbâi Rex... Tocmai atunci sosi și Diana, care confirmă că Agenția n'a primit o asemenea ofertă.
— Ei bine, când vre-un proprietar din Edonpark vă va oferta ca să-i găsiți un cumpărător, vă rog să-mi dați un telefon.. Sunt dispus să dau pe o vilă, cum ar fi vila Mimoza până la 1500 de lire cât despre polițe, am toată încrederea, într'o agenție atât de renumită, ca a dv...
Abia ieșise Iacobs, și telefonul de pe biroul directorului al lui Rex Farwell, începu să sbârnâe, Rex luă receptorul, confirmă că „aci e Agenția Tenebro, da, directorul general", ascultă o clipă, și, astupând cu mâna pâlnia receptorului, strigă lui Bill:
— Cheamă repede înapoi pe Iacobs!...
Bill ieși iar peste câteva clipe, se înapoiă cu samsarul.
— Chiar acum, îi zise Rex Farwell, am primit o comunicare telefonică, dela proprietarul Vilei Mimoza, să-i caut un cumpărător. I-am răspuns că vom cumpăra vila imediat. Sunteți dispus să ne plătiți pentru această vilă 1500 lei?
— Evident! afirmă Iacobs.
— Foarte bine, zise Rex Farwell. In acest caz, domnișoara secretară — și arătă spre Diana — va face contractele...
Diana începu să scrie contractele la mașină.
— Dacă vă îndoiți cumva, zise Iacobs, pot să vă dau și un acont, ca să vă dovedesc că sunt absolut hotărât s'o cumpăr. Eu când zic o vorbă...
Directorul agenției, Rex Farwell propuse că Iacobs să-i dea o scrisoare către banca unde samsarul avea contul său curent, pentrucă agenția să poată ridica un avans, pe care-l fixară de comun acord la suma de 300 lire. Restul, Iacobs avea să-l verse la luarea în primire a vilei Mimoza.
In timp ce Iacobs semna contractele de cumpărare a vilei Mimoza din Edonpark, iar Diana scria scrisoarea de avans, către banca de credit, și chitanța de avans emisă de agenție, Bill Parker, luă de o parte pe Rex, și-l apostrofă, în șoapte:
— Ce faci?... Ai înebunit?
Deloc, ripostă Rex. E simplu: proprietarul vilei Mimoza, mi-a telefonat că e dispus să vândă vila sa, agenției Tenebro, pentru unul din clienții agenției, pentru suma de 1000 lire. Iacobs ne-o cumpără cu 1500. Câștigăm din afacerea asta, 500 de lire!.... Simplu.. Ba căpătăm și un acont, care ne scapă din încurcăturile de moment și prelungește viața agenției, până isbutim să facem ceva serios.
— Bine, replică Bill, dar vila nu a intrat încă în proprietatea agenției!.. Vinzi pielea ursului din pădure...
— Dar avem nevoe absolută de bani... Și apoi, vila e ca și a noastră...
— Dar cu ce-ai s'o plătești? întrebă Bill.
— Prostule, cu banii pe care-i încasăm dela Iacobs. Du-te imediat în Edonpark, la vila Mimoza și încheie contractul.
— Dar dacă proprietarul îmi cere un avans?
— Ii faci un cek către banca de Credit, în sumă de 300 lire, garantată cu scrisoarea ce noi posedăm dela Iacobs, pentru aceiaș sumă. Hai, șterge-o... Și dă-mi un telefon, ce ai făcut... Eu am să mă duc cu scrisoarea la bancă, să fac depozit pe numele nostru pentru suma de 300 lire.
Bill își luă alene pălăria și bastonul din cuier, și ieși.
— Iată scrisoarea și contractele, zise Iacobs lui Rex. Iscălește. Schimbară semnăturile.
Când afacerea fu tranșată, Iacobs își luă „la revedere"; dar, din ușe, se întoarse:
— Am uitat să-ți spun, d-le Farwell, că mi s'a prezintat o ocazie... Pot sconta polițele d-tale, dacă vei avea nevoe de bani?

Pagina Jocurilor

Concursul nostru pe luna Mai

Problema VIII-a (Cuvinte incrucisate)

SEX-APPEAL

ORIZONTAL: 1) Femei cari au sex-appeal. 2) Nu cred în Dumnezeu — Amestec. 3) „Vin bibicule" sau ce posedă unele artiste de cinema — Fluviu vocalic. 4) Crede la început — Pisică tigru din Amerika centrală. 5) Implânt — Inaintând cu coada în alfabet, se poate găsi pe jos. 6) Tine! — Refren. 7) Eva fără inimă! — Orice lucru care valorează (fr. t.). 8) Dispoziţia care nu este în funcţie de acest sex-appeal. 9) Dureri. 10) Pronume — Ispitit. 11) Sunt atraşi şi iritaţi de culoarea roşie — Etaj — „Regină un..." (Lisl Goldarbeiter). 12) Adăugire.

VERTICAL: 1) Film în care a stârnit multă admiraţie apariţia unei vedete cu mult sex-appeal. 2) Femeea... poveste — La jocul de cărţi. 3) Primus inter pares (lat.) — Staţiune balneară în Germània — Inceputul agapei. 4) Plajă în Florida — Capitala Daciei centrale. 5) Şi Anita... are sex-appeal — Când şeful n'are cap! — Notă muzicală. 6) De lână — Stupid. 7) Inşelătoare. 8) Are şi... Birell sex-appeal — Romànca (arh.) — Magda este renumită prin sex-appealul De Soto-Six-ului ce-l conduce. 9) Vas — Un... la pudoare. 10) Comandant turc — Sădiţi. 11) Zeu cu nimb — Doborât. 12) Nume de femee — La braţul ei — O colecţie de patru anotimpuri. 13) Sex-appeal.

NICU ROSEN

Pe fiecare rând orizontal veţi inscrie câte o notă muzicală, astfel ca şirul cel mare vertical, să dea un oraş din Ţările de jos, iar căsuţele însemnate să dea un alt oraş, frate cu primul.

Danciu Ion-Buzău

CUPON DE JOCURI No. 330

Numele şi pronumele ____________

____

Adresa ____________

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

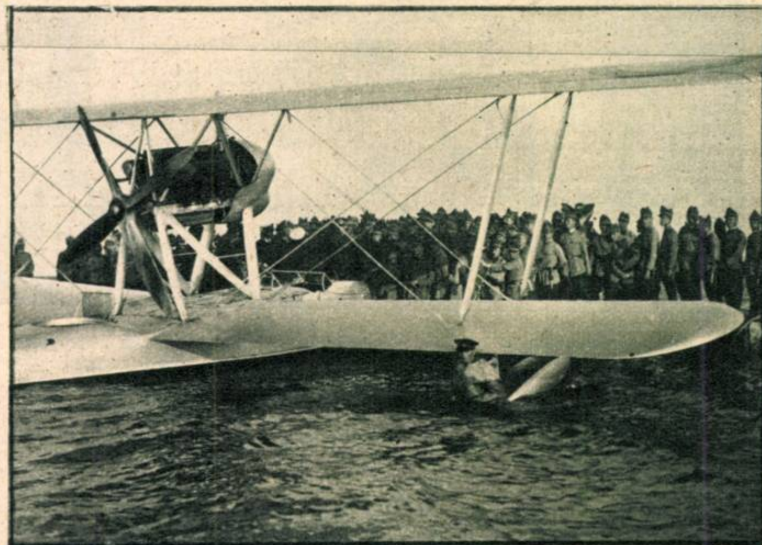

Partidul național-țărănesc a organizat Duminică 21 Mai, în Capitală, o grandioasă demonstrație la care au participat peste 100.000 de persoane. După terminarea întrunirei dela Arenele Romane, un impunător cortegiu a defilat pe străzile principale timp de câteva ore. *In stânga*, vedem un aspect al Arenelor Romane, în timpul demonstrației, iar *sus* pe d. Al. Vaida Voevod, președintele partidului Național-țărănesc și p im-ministru primind defilarea demonstranților în fața Ateneului

Duminică 21 Mai a avut loc la societatea „Tinerimea Română" distribuirea premiilor concursului din acest an. La solemnitate a asistat și d. prof. Gusti, ministrul Instrucțiunei Publice.

Școala pregătitoare de ofițeri din București a asistat săptămâna trecută la cursul de hidro-aviație care a avut loc la Mamaia.

CINE E OMUL CU MASCĂ ?

Concursul muzical „Realitatea Ilustrată", — His Master's Voice"

Casa „His Master's Voice" a angajat cu sacrificii materiale, pe unul dintre cei mai renumiți cântăreți din străinătate, cunoscut și publicului românesc din numeroasele filme sonore și plăci de gramofon pe care le-a făcut.

„Realitatea Ilustrată" împreună cu „His Master's Voice" organizează un concurs răsplătit cu premii de valoare și cu tema următoare:

„Cine e cântărețul mascat?"

„Omul cu mască", acompaniat de orchestra Francis Renard a produs următoarele patru plăci: „La bella tangolita" (Tango din opereta „Bal în Savoy"); „Iubirea e o floare" (vals); „Dece?" (tango) și „O, Madonna" (serenadă).

Toate bucățile sunt cântate în românește.

Condițiunile și premiile pe care le acordăm deslegătorilor, le vom publica în numărul nostru viitor.

Sâmbătă 20 Mai s'a inaugurat în Capitală, printr'o ședință festivă, «Săptămâna cărții». In fotografia noastră vedem pe Suveran, pe d. Vaida Voevod. președintele Consiliului de Miniștri și pe d. Gusti. ministrul Instrucțiunii Publice, la festivitatea ce a avut loc la Fundația Carol.

(Foto-Berman-Realitatea)

PARTICIPAȚI LA EXCURSIILE „REALITAȚII ILUSTRATE"

călca, dar nimeni nu e sigur de vecinul său.

— Atunci la ce mai servesc tratatele?

— Trebue să-ţi spun povestea reparaţiilor, ca să-ţi dai seama de toate aceste ciudăţenii. Ştii că Nemţii erau obligaţi, prin tratatul de pace, să reconstruiască tot ceeace au distrus în timpul răsboiului. Aceasta pentru că au ieşit învinşi din răsboi...

— Şi atunci au trimis lucrători şi materiale ca să repare pagubele ce le-au pricinuit?

— Nu vorbi copilării, fiule. Aşa ceva ar fi fost inadmisibil. Dac'ar fi procedat în chipul acesta, antreprenorii şi lucrătorii francezi n'ar fi avut de lucru.

— Şi atunci Nemţii au trimes banii pentru aceste lucrări de reparaţie?

— Lucrul era imposibil. In primul rând, pentrucă nu erau destul de bogaţi. Şi apoi, chiar dac'ar fi avut aur, tot n'ar fi putut să-i dea, fără să-şi devalorizeze moneda lor. Singura posibilitate ce exista pentru ei, era să plătească în mărfuri. Dar creditorii nu voiau mărfuri germane. Deaceea au supus aceste mărfuri la taxe vamale.

— Şi ce-au făcut creditorii atunci ca să fie plătiţi?

— Au împrumutat bani Nemţilor, pentru ca aceştia să le poată plăti. Nemţii au dobândit astfel atâtea capitaluri, încât şi-au putut construi uzine din ce în ce mai moderne şi mai productive. Au făcut şi ei ceeace a făcut toată lumea. Uzinele lor au produs mărfuri din ce în ce mai multe cu lucrători din ce în ce mai puţini. Bineînţeles, acum Nemţii nu mai pot plăti.

— De ce nu, dacă au capitaluri?

— Tocmai deaceea. Germania a împrumutat atâta, până a dat faliment. Are uzine atât de perfecţionate şi lucrători atât de iscusiţi, încât astăzi este pierdută şi poporul ei se găseşte în mizerie.

— Şi Germania are o industrie desvoltată?

— Desigur, şi chiar foarte desvoltată.

— Dacă reparaţiile n'au dat rezultate bune, dece n'au fost suprimate?

— Lucrul e imposibil. Pentrucă Franţa nu vrea şi apoi aliaţii trebue să fie plătiţi de Germania, ca să poată plăti şi ei la rândul lor, datoriile către America.

E drept că aceste datorii ar putea fi plătite şi ele din produsul vânzării mărfurilor. Dar America a instituit tarife vamale foarte ridicate, pentru a stăvili cantitatea de mărfuri ce-o primeşte.

— Atunci cum vor fi plătite datoriile?

— Nimeni nu speră că ele vor fi plătite. Totuş, trebue să procedăm ca şi cum am spera s'o putem face. Neplăcut, este însă faptul că de la un an la altul se schimbă cifra datoriilor, aşa că debitorii trebue să plătească acum, nu ceeace au împrumutat odată, ci mult mai mult.

— Cum se explică asta?

— Datorile trebuesc plătite în aur şi valoarea aurului se schimbă mereu. In realitate, debitorii au primit, nu aur, ci mărfuri, al căror preţ era pe atunci foarte ridicat. Şi acum nu-şi plătesc datoriile lor în aur, ci tot în mărfuri. Intre timp însă preţul mărfurilor a scăzut, aşa că debitorii sunt siliţi să plătească cam cu 50 la sută mai mult decât au împrumutat.

— Şi Americei îi convine această situaţie?

— Ba de loc. Căci nici America nu poate să-şi vândă produsele şi aşa se prelungeşte criza.

— Şi de ce s'a permis ca cifra datoriilor să fie schimbată?

— Nimeni, — afară doar de câţiva simpli teoreticiani — n'a bănuit o asemenea schimbare până în ziua când a avut loc.

In momentul stabilirii planului Dawes, un domn cu o înfăţişare academică, a introdus o clauză, care impune revizuirea plăţilor, în cazul când valoarea aurului ar suferi o variaţie peste 10 la sută. Lucrul a fost considerat ca un capriciu fără importanţă şi clauza a fost introdusă.

Când planul Dawes a fost înlocuit prin planul Young, această clauză a fost omisă, în parte din pricina faptului că planul Young acoperia plata datoriilor către America, care n'avea nevoie de această garanţie.

— Dece ţin Francezii la reparaţii?

— Ei susţin că un contract este sfânt şi trebue executat.

— Şi datoriile către America sunt şi ele sfinte?

— Da, pentru America. Franţa vrea să împiedece Germania să redevie puternică, pentrucă atunci, Germania ar putea să ceară revizuirea tratatelor.

— Şi ce spun Nemţii de toate astea?

— Spun că le-ar plăcea să ajungă iar puternici, ca să poată revizui tratatele şi cer Franţei să binevoiască să dezarmeze şi să devie mai slabă, spre a face posibilă această revizuire.

— Dar Englezii ce vor?

— Vor ca Germanii să devie destul de tari ca să-şi plătească datoriile către bancherii englezi şi să cumpere mărfuri britanice. Dar nu vor nici să jignească Franţa, pentrucă Franţa e puternică.

— Va să zică, nimeni nu poate face ceva ca să 'mbunătăţească situaţia generală?

— In orice caz, nimeni n'a făcut ceva efectiv în această privinţă.

— Totuş, ar trebui să se facă ceva!

— S'au propus până acum vreo câteva zeci de mii de soluţii, ca să ieşim din impas. Dar doctorii nu se înţeleg între ei asupra cauzelor boalei şi mai puţin încă asupra leacurilor. De aceea cred că o să mai ţie încă mult aceste consultaţii...

— Numai de n'ar muri bolnavul până atunci!...

I. S.

ANECDOTE IN JURUL REVOLUŢIEI RUSEŞTI

D. Walter Duranty, corespondentul la Moscova al ziarului „New-York Times", a cunoscut mai de aproape pe toţi conducătorii bolşevici. In rândurile de mai jos el ne povesteşte în legătură cu aceşti conducători câteva anecdote, care în afară de latura lor umoristică, proiectează o lumină deosebit de interesantă asupra unor stări de lucruri caracteristice şi ciudate pentru noi, din Rusia bolşevică.

Stalin, dictatorul roşu.

EXISTĂ un proverb, cu care Ruşii fac multă paradă, şi îl lansează cu deosebire faţă de străini, ca o adevărată sfidare :

„Nici un muritor nu poate măsura cu căpşorul său imensa Rusie".

Pentru vizitatorul, care nu se lasă descurajat de aceste cuvinte, ele sunt o revelaţie şi lămuresc cele două motive ale succesului bolşevismului în Rusia: orgoliul slav şi fanatismul slav.

Ruşii au, într'adevăr, un extraordinar orgoliu naţional, datorit pe de o parte imensităţii ţării lor şi a bogăţiilor ei naturale, iar pe de altă parte, unei credinţe mistice, desvoltată într'înşii ca şi la Evrei, prin veacuri de persecuţii şi oprimare. Credinţa că într'o zi sau într'alta, le va suna ceasul şi atunci lor le va reveni moştenirea destinului.

Ţarii au făcut greşala că n'au luat în serios acest vis de glorie al poporului lor şi au primit ca bune declaraţiile intelectualilor, după care Ruşii sunt născuţi în ţărână şi trebue să trăiască în ţărână...

NOUL MESIA

Atunci a apărut Lenin, primul conducător rus veritabil, dela Petru cel Mare încoace.

Lenin avea acest orgoliu naţional al slavilor şi l-a desfăşurat în plin (de-altfel însuş cuvântul „slav" înseamnă în limba rusă glorios. Dela acest slav avem în limba noastră cuvântul slavă, sinonim cu gloria).

Lenin a lansat, în acelaş timp, chemarea lui Moise şi aceea a lui Christ: „Sunteţi poporul ales, veţi merge în lume, propovăduind evanghelia mea tuturor popoarelor".

Insfârşit, răsunase goarna, pe care aceşti Slavi o aşteptaseră atâtea veacuri, în timpul ţarismului.

Apăruse noul Mesia, care avea să-i conducă, nu la Stambul — cum îi făgăduiseră pe vremuri ţarii, — ci la „cucerirea lumei". Era o chemare, menită să facă să vibreze un popor „întunecat şi înapoiat", să răstoarne pe cei puternici şi să înalţe pe cei umili, să cucerească, pentru obijduiţi şi „paria" moştenirea pământului. Fatalismul slav a desăvârşit restul.

„Ce trebue să fie, va fi". „Soarta împinge la abator pe boul cel mai voinic". „Nimeni nu se poate împotrivi ursitei". Aceste proverbe populare şi mii de alte zicători de felul acesta, au ajutat să se înfrângă rezistenţele, care se puteau împotrivi „crezului" lui Lenin.

Astăzi, după ce au trecut 15 ani dela isbucnirea revoluţiei bolşevice, forţele active deslănţuite de Lenin, nu numai că au învins apatia fatalistă, dar au isbucnit s'o şi exploateze în folosul lor.

Voinţa de fier a lui Stalin şi ordinele Kremlinului au înlocuit destinul şi fatalitatea, în spiritul maselor ruseşti.

STALIN NU IARTĂ NICIODATĂ

Trotzky, unul din foştii dictatori, vorbind la Copenhaga.

Stalin, dictatorul roşu, stăpânul Rusiei de astăzi, este omul care nu iartă şi nu uită nimic niciodată. Nu prea sclipitor, nu prea vorbăreţ, este partizanul acţiunei efective.

O anecdotă, care se povesteşte despre Stalin, lămureşte cum acesta a ajuns să urască pe Trotzki, personaj sclipitor, comunicativ şi iubitor de gesturi de efect.

Era în epoca războiului civil, Trotzki, organizatorul armatelor roşii, ţinea un consiliu pe front. Dăduse ordin formal unei santinele, ca să nu dea drumul nimănui, oricine ar fi, şi aceasta sub pedeapsă cu moarte. Intre timp, soseşte Stalin din Petrograd, în calitate de reprezentant al comitetului suprem de răsboi. Stalin îndepărtează santinela şi comunică lui Trotzki şi consiliului, avizul comitetului despre situaţia frontului.

Deşi furios, Trotzki primeşte pe Stalin cu amabilitate. Apoi, după terminarea şedinţei consiliului, iese şi condamnă la moarte pe santinelă, pentru nerespectarea ordinelor primite.

A doua zi, se organizează o mare revistă a trupelor roşii, în onoarea lui Stalin şi a comitetului de război din Petrograd. Aşa suna versiunea oficială. In realitate însă, pentru a arăta santinelei şi camarazilor ei, ce înseamnă disciplina, despre care nu aveau încă o imagine destul completă. După terminarea paradei, un pichet de execuţie se instalează în centrul terenului şi se dă citire sentinţei de condamnare la moarte a nenorocitei santinele.

Inainte însă ca Stalin să aibe timpul să protesteze, Trotzki rosteşte cu un gest de Napoleon şi într'un ton plin de emfază:

„Acest soldat are un trecut măreţ de curaj şi devotament pentru armata roşie. El merită însă moartea, pentru că nu s'a supus ordinelor şi supunerea — oricare ar fi împrejurările — este prima datorie a unui soldat.

Totuş, dat fiind trecutul camaradului nostru şi în virtutea puterilor, cari îmi sunt conferite în calitatea de comisar de răsboi, anulez verdictul şi îi redau libertatea, sfătuindu-l să fie mai prudent în viitor".

Toţi soldaţii aplaudă sgomotos. Stalin însă se înapoiază la Petrograd şi face lui Lenin un raport cam acru despre Trotzki, care — susţine el — „maimuţăreşte trufia unui general ţarist". La care Lenin surâzător răspunde: „In orice caz, un general, care câştigă bătălii!".

Stalin însă n'a uitat şi nu l-a iertat pe Trotzki.

O ANECDOTĂ DESPRE ORAŞUL LUI PETRU CEL MARE

In timpul răsboiului mondial s'a schimbat numele german „Petersburg" al capitalei ruseşti în Petrograd. Petrograd însemnează pe ruseşte „oraşul lui Petru". Acesta era numele capitalei, în timpul revoluţiei, până la moartea lui Lenin, când s'a dat oraşului numele marelui dictator, devenind astfel din Petrograd, Leningrad, aşa cum a rămas de-altfel şi acum.

Cei mai mulţi cred că Petru cel Mare a dat oraşului numele său. E o greşală. Marele împărat rus îi dăduse numele de Sf. Petre, patronul său.

Şi e de-altfel foarte curios faptul că ţarul Niculae şi ţarina, a căror religiozitate era împinsă adesea până la manie, au permis totuş numele Sfântului Petre să fie înlocuit cu acel al unui muritor, şi încă al unui muritor, pe care viciul nu-l înspăimânta de loc.

In legătură cu aceasta, se povesteşte o anecdotă, pe cât de nostimă, pe atât de caracteristică pentru spiritul Ruşilor din „vechiul regim".

Un cetăţean, funcţionar la un birou sovietic, trebuia să complecteze un chestionar relativ la vârsta, locul de naştere etc., în vederea unei „epurări", operaţie care se face de altfel periodic în sânul populaţiei Rusiei actuale.

Şi iată cum a complectat formularul omul nostru:

Vârsta: 32 de ani.
Locul de naştere: Sf. Petersburg.
Unde aţi fost crescut? : Petrograd.
Locul de reşedinţă actual: Leningrad.
Unde doriţi să vă stabiliţi? Sf. Petersburg.

E inutil să mai spunem că cetăţeanul a fost repede „curăţat"...

EXAMEN DE CONŞTIINŢĂ

Se ştie că între diferitele prescripţiuni, pe care Stalin le impunea comuniştilor ortodoxi, era şi aceea a unui „examen de conştiinţă" menit să-i întărească în credinţa marxistă şi să-i formeze educaţia comunistă. Un soi de reculegere şi de auto-confesiune, foarte asemănătoare de altfel cu aceea recomandată de Biserica creştină.

Lenin

In legătură cu această practică propovăduită de Stalin, se povesteşte o întâmplare extrem de amuzantă.

Intr'o după amiază, foarte de vreme, din biroul lui Stalin, se aud isbucnind ecourile unei dis cuţii violente. „Ce s'o fi întâmplat, se întreabă înspăimântaţi secretarii din anticameră. Pe cine l-o fi muştruluind de astă dată şeful?" „E Rikof", zise unul din ei. „Ba nu, e Bukharin", replică altul, „l-am văzut intrând înainte".

Se rostesc diferite nume, în timp ce ţipetele răsună tot mai puternic.

„Iţi zici marxist", urlă vocea marelui şef, „şi când colo, nu eşti decât un fleac, un caraghios!... Nu eşti vrednic nici să piepteni barba lui Marx!".

Furia părea că a ajuns la culme. Sgomotul devenise asurzitor. Apoi, de-odată, totul se linişti într'o clipă. Din cameră nu ieşiră nici Rykoff, nici Bukharin. Secretarul pătrunde cu sfială în biroul lui Stalin, pe care-l găseşte stând aşezat la masa de lucru, congestionat şi gâfâind.

Secretarul se uită sub masă. Dumnezeule! Rykoff sau Bakharin să fie oare morţi? „Dar ce cauţi acolo?" strigă Stalin. „Credeam, tovarăşe... Credeam că auzim... Ce superbă e mânia ta împotriva opoziţiei de dreapta; dar unde e...?"

— „Cine?

— Tovarăşul, cu care ai discutat adineauri?

Stalin, străpungea cu privirea pe interlocutor şi rosteşte apoi rece:

„Dar nu cunoşti oare care e prima datorie a oricărui bun comunist? Mi-am terminat tocmai cele 12 minute ale examenului de conştiinţă".

CISMELE SOLDATULUI

Tot despre Stalin circulă o povestire, mai veche, care ne permite să ne dăm seama de valoarea omului şi de energia sa.

In calitate de membru al consiliului de răsboi din Petrograd, la începutul anului 1918, el inspecta o divizie a armatei roşii, complect acoperită de noroiul din tranşee. Se opreşte în faţa unui soldat, care il priveşte rânjind, fără să-l salute.

— Dar ce ai camarade? Vorbeşte fără teamă.

— Toate merg anapoda, mormăie soldatul îmbufnat. N'avem hrană, odihnă, cartuşe.

— Revoluţia cere jertfe, tovarăşe...

— Ehe! Ţi-e uşor să vorbeşti, îl întrerupe soldatul. Ai cisme, în noroiul ista îngheţat. Dar ia, uită-te la mine, uită-te la noi toţi.

Şi-i arătă piciorul înfăşurat într'o pânză de sac plină de noroi.

Fără să răspundă, Stalin îşi scoate imediat cismele din picior, şi le trece cu forţa soldatului, înfăşurându-şi picioarele lui cu pânza noroioasă. Apoi continuă să treacă în revistă trupele şi refuză să încalţe alte cisme, până când Lenin însuş îi ordonă s'o facă, pentru a evita o pneumonie.

STALIN ŞI TROŢKI

Spre deosebire de Stalin, fire de mujic rus, tenace şi sectar, Troţki e mai de grabă un aristocrat, un aristocrat intelectual fireşte.

Succesul lui Stalin nu se bazează numai pe şiretenia lui rece şi pe abilitatea sa de-a mânui maşina politică.

Pe când Troţki făcea pe generalul, cu aere de Napoleon, pentru a găsi un gest popular, Stalin se simţia în realitate mai aproape de cei năpăstuiţi. Crud fără îndoială, fanatic şi necruţător, a fost şi a rămas.

Dar atunci când bolşevismul fusese sdrobit de represiunea sângeroasă ce a urmat revoluţiei eşuate din 1905-1906 (după răsboiul ruso-japonez), Stalin a rămas la postul lui în Rusia, în timp ce toţi ceilalţi revoluţionari au fugit în străinătate.

A petrecut ani întregi în temniţă, în cele mai grele temniţe din Rusia şi Siberia, ascuns sub nume false, când regăsit, când pierdut din vedere de autorităţi, veşnic neîmblânzit.

Despre el se poate spune cu drept cuvânt că are un „suflet de fier" şi poate că nu e un simplu accident faptul că din toate numele pe care le-a purtat, singurul care a durat e acela de „Stalin", care însemnează pe ruseşte *omul de oţel*.

WALTER DURANTY

MONSTRUL CARE INGHITE KILOMETRI

Locomotiva aleargă nebuneşte pe paralelele de oţel, iar impresiile şi incidentele ce se petrec pe linie, sunt notate mai jos.

TOTUL a fost ca o beţie aspră, pe care o împingi până la saturaţie. Dincolo de Turnu-Roşu, pe peronul staţiei Râul Vadului, l-am întâlnit pe inspectorul de tracţiune. Se înserase. Măreţia peisagiului din preajmă, peste care mocnia un cer întunecat, plin de ameninţare, îţi impunea o evadare originală. Dorinţa mi-o rostii răspicat:

— Dacă mi-ai permite, eu aş face drumul până la Piatra-Olt pe locomotivă, lângă mecanic.

— Ce să faci acolo?

Inălţând din umeri am îngăimat...

— E necesar ca toate acţiunile noastre să-şi găsească o justificare clară?

Când am păşit înalta treaptă pe care te caţări la maşină, se dădea semnalul de atenţie. Mecanicul şi fochistul m'au primit cu un zâmbet plin de nedumerire.

— Numai aci nu se amestecară până acum femeile... păreau a spune ei.

Rămăsesem cu braţele încrucişate, cuprinzând dintr'o ochire mecanismul namilei de fier.

— Meseria nu-i lipsită de tentaţii... Mereu la drum... singur... veşnic cu nervii încordaţi, purtând în mânile tale soarta atâtor oameni. Hoinăreala gândurilor mi-a fost întreruptă de răpăitul ploii.

Mecanicul deschise treptat regulatorul şi trenul porni încet. Peste câteva clipe trecu la o altă manivelă din vecinătate, accelerând mersul. Mirosul de cărbune proaspăt, răscolit de lopata fochistului, se îmbina cu valurile de aer rece şi cuptorul adânc şi lat de trei metri, înghiţia mereu... Cu capul strâns între umeri, am privit înăuntru la mormanul de jăratec. O întâmplare îmi râcâi nervii.

...Dincolo de Bucova, pe drumul Haţegului, mecanicul dela un accelerat a înnebunit subit. Primul lui gând a fost să-şi arunce tovarăşul în cuptorul înroşit. S'a încins o luptă diavolească, din care omul de pe pragul celei mai crunte morţi, a eşit învingător. Cu capătul unui lanţ i-a dat o lovitură în cap şi în scurtul timp cât dementul a rămas prăbuşit la pământ, fochistul a avut timp să oprească regulatorul şi să dea semnalul de alarmă. Ce lung a ţipat atunci fluerul locomotivei!

Călătorii s'au coborît jos, înspăimântaţi, au dat mâna de ajutor, legând burduf pe mecanic, iar un inginer dintre pasageri, a condus trenul până la prima staţie.

Dar bagajul de evenimente cu atmosferă de fantastic e necunoscut mulţimii. Il abordează pentru aţâţarea nervilor, nuveliştii şi autorii scenariilor de film.

Mă rezemam — ca şi mecanicul — de mica balustradă, privind în lungul liniei. Ploaia se mai domolise. Ochiul de sânge al locomotivei arunca o lumină mare, pe o distanţă de câteva zeci de metri. Mi-am încleştat mâinile, închizând pleoapele. Din beznă se ivise deodată un alt ochiu, ce venia spre noi, cu iuţeală fulgerătoare şi sgomot năpraznic de fierării. Omul într'o continuă stare de tensiune nervoasă, simţi fiorul de groază care mă galvanizase.

— Nu vă fie teamă, e pe cealaltă linie...

— Se pot ivi câteodată şi surprize....

— Chiar eu am fost victima unei astfel de nenorociri. M'am trezit pe neaşteptate cu un tren străin în faţa mea şi n'am mai avu timp să frânez. Ţin minte că mi s'a făcut negru înaintea ochilor, am sărit jos şi am luat-o la goană, ca un năuc, pe câmpie. Până departe m'au urmărit ţipetele de groază şi durere ale nenorociţilor călători. Căutam un copac ca să mă spânzur. N'am avuţ curajul. După o hoinăreală de o noapte m'am predat. O lună de zile m'au ţinut închis, până s'a lămurit asupra cui cade vina.

Omul vorbia cu privirile duse. Gâtlejul i se uscase. Intr'un colţ, ţupilată printre nişte cârpe unsuroase, se ivia gâtul unei sticle. El întinse mâna spre ea, o duse la gură şi trase câteva gâlgâituri sgomotoase.

Tăcerea puse brusc stăpânire peste sufletele noastre. Doar roţile îşi cântau obicinuita melodie sacadată, uniformă... Afară, în noapte, se desluşiau la câţiva paşi apele turburi ale Oltului, bătând picioarele muntelui. Pe o coastă se zărise o căsuţă luminată. Cui nu i-a trezit ea dorul după liniştea bună şi blândă a căminului! Apoi au început a veni pădurile, solemne în valul de întuneric coborît peste ele.

Aproape mi-am ţipat întrebarea:

— Ce e, ce s'a întâmplat? S'a tras semnalul de alarmă... nu-i aşa?...

Mecanicul oprise şi se apleca să vadă ce s'a petrecut în vagoane.

— Uite-l pe acoperiş... strigă cineva.

Omul urmărit sări jos cu agilitate de pisică şi încercă să se piardă în noapte. Dar mâini vânjoase îl prinseră, ţintuindu-l pe loc.

— Legaţi-l de picioare... îşi dădu părerea o femee dela o fereastră.

— Lăsaţi-mă fraţilor... se ruga cel prins — că doar n'am ucis pe nimeni. N'am avut bani ca să cumpăr bilet... atâta tot.

— Ce ticăloşie să opreşti un tren, vârînd lumea în sperieţi, pentru o prostie... sbieră o voce poruncitoare.

Contravenientul fu urcat cu destulă trudă în tren. Peste câteva minute se auzi un nou semnal de oprire. Omul sărise iarăş jos. Acum se culcase la pământ şi câţiva oameni cu şepci roşii îl târau ca pe un sac.

— Dă drumul trenului, şefule... m'am adresat mecanicului — că e mult de furcă până ce funcţionarii drumului de fier şi-or arăta tot zelul...

MARGARETA NICOLAU

Demonstraţia naţional-ţărănistă din Capitală

Duminică 21 Mai crt. a avut loc în Capitală o magnifică demonstraţie a partidului naţional-ţărănesc, la care au participat pste 100.000 cetăţeni din întreaga ţară.

Intrunirea a avut loc la Arenele Romane, iar defilarea, — care a durat 7 ore şi jumătate, a fost primită pe Calea Victoriei de d. Al. Vaida Voevod, noul preşedinte al partidului şi d-nii miniştri G. G. Mironescu şi Armand Călinescu, etc. A fost cea mai grandioasă manifestaţie politică la noi în ţară.

Fotografiile noastre reprezintă, sus: mulţimea în Arenele Romane din parcul Carol; stg.: *d. V. Madgearu, ministrul de finanţe, ţinându-şi cuvântarea;* jos: *d. prim-ministru Al. Vaida, vorbind poporului adunat în Arenele Romane;* stg. jos: *defilarea unui grup de colonişti macedoneni din Caliacra, pe calea Victorii;* dr. jos: *d-nii: Vaida, Mironescu şi Armand Călinescu, primind manifestaţia.*

Foto-Berman

RECOR
AV

Sus: *Miss Amelia Earhart;* dr.: *o escadrilă la bordul unei nave-mame;* jos: *Aviatorul Lemoigne, care a bătut recordul de înălțime cu avionul (11.797 metri).*

Ultimul record de viteză în aviație, — 700,106 km. pe oră, — ne îndreptățește să credem că în curând comunicațiile aeriene vor lua complet locul celor terestre sau navale. In articolul de mai jos, dăm recordurile aviatice, în ordinea în care s'au înregistrat.

GÂNDUL de a sbura a stăpânit mintea omenească de multe mii de ani, însă acest vis nu putea fi realizat, fiindcă cunoștințele asupra aerodinamicei lipsiau cu totul.

Intotdeauna omul și-a îndreptat ochii spre cer, dorind și el libertatea păsărilor, care se mișcă nestingherite în infinita atmosferă. Și atunci un răsboi crâncen se deslănțui între om și natură... Și omul n'a șovăit chiar dacă aceasta nu l-a primit, iar el prăbușindu-se pe pământ, și-a dat sufletul sub ruinele propriilor lui încercări.

Așa au mers lucrurile, cu încercări copilărești, până la începutul secolului XIX.

Primul care întocmește un proect serios de avion, cu aripi, ampenaj, helice și motor, a fost englezul *Sir John Cayley.*

Trec aproape 90 ani până când inginerul francez *Clement Ader,* reușește să se ridice dela pământ pe un avion imaginat și construit de el, parcurgând o distanță de 300 metri.

Inceputul era făcut! Iată primul om care a sburat — primul record al anului 1890...

De acum recordurile și sacrificiile în vieți omenești se vor ținea lanț.

Omul învinsese natura, îi furase secretul... acest ocean al aerului odată stăpânit, încep cursele pe luciul lui...

1908 — Frații Wright — realizează o nouă performanță, executând sboruri până la 2 ore, cu parcurs de peste 124 Km. Primul ministru care a primit botezul aerului a fost *Paul Painlevé.*

Vitezele mici de până atunci sunt bătute de *Henry Farman,* care câștigă premiul de 50.000 franci, realizând viteza de *80 km. pe oră.* Un an mai târziu *Blériot* isbuti să treacă Canalul Mânecii cu monoplanul său „XI". La înapoierea în Franța, i se făcu o primire cum nu s'a mai văzut până atunci în capitala acestei țări.

Prevost atinge în 1912 cel mai formidabil record al timpului... 203 km. pe oră!

... 1914... un foc de revolver incendiază pământul bătrânei Europe... In patru ani de răsboi s'a făcut atât progres în domeniul aviatic, cât nu s'ar fi făcut nici în zece ani de pace!...

Dacă germanii au lucrat în tăcere la *„Kolosalele"* lor, nici aliații nu s'au lăsat prea distanțați în construcțiile de avioane.

Fiecare victimă era o experiență—și o viață de om, o sută de vieți și chiar mii, nu contau!... Ele sunt picături de apă într'un ocean... Le-a cerut această nouă descoperire, și i s'au dat din belșug.

După răsboi începe o nouă luptă pe albastrul câmp al cerului — lupta recordurilor...

Un singur gând stăpânește lumea întreagă *„Cât mai sus și cât mai repede".*

S'au construit motoare de mii de cai putere; iar calculele aerodinamice au creeat cele mai desăvârșite celule.

Astfel englezul *W. Alcok* deschide drumul marilor recorduri de după războı. La 15 Iunie 1919 isbutește să treacă Oceanul Atlantic, parcurgând 3000 Km. în 17 ore și 30 minute.

Extremul Orient — misterul galben — a atras spre el zeci de piloți... O forță nevăzută îi mâna spre această lume de

PURI
IATICE

asnă şi mister. In ziua de 24 Aprilie, locotenentul *Pelletier d'Oisy* şi mecanicul sergent *Besin* încearcă să efectueze raidul Paris-Tokio.

Mai aveau numai câteva etape de făcut până la ţinta dar soarta a făcut ca raidul să fie intrerupt la *Shanghai*. Decolând pe un timp foarte rău „Jacqueline" — cum era botezat avionul lor — abia se mai putea menţinea în aer. Au fost forţaţi să aterizeze şi avionul căzând într'un şanţ, se sfărâmă.

Ei scăpară neatinşi şi îşi continuară drumul cu un alt avion, până la Tokio.

„Santa Maria" hidroavion italian, condus de *Marchizul de Pinedo* începe în ziua de 13 Februarie 1927 un raid Roma-America de Sud-America de Nord-Roma.

Executat în etape, se parcurg aproape 36.000 km.

Plecat din Roma cu gradul de Colonel, se reîntoarce glorios în ziua de 19 Mai. La coborîre din avion, Mussolini îl întâmpină cu cuvintele:

— „Generale! Italia te salută şi îţi mulţumeşte. Tu ai făcut onoare patriei italiene şi steagului ei!"

Oceanul Atlantic, această barieră imensă dintre cele două Continente, trebuia sfărâmată şi pe calea aerului...

Şi omul s'a luat la luptă cu natura, învingând-o...

Aici este locul să vorbim despre celebrul *Charles A. Lindbergh* sau „nebunul sburător" cum a fost botezat de unii.

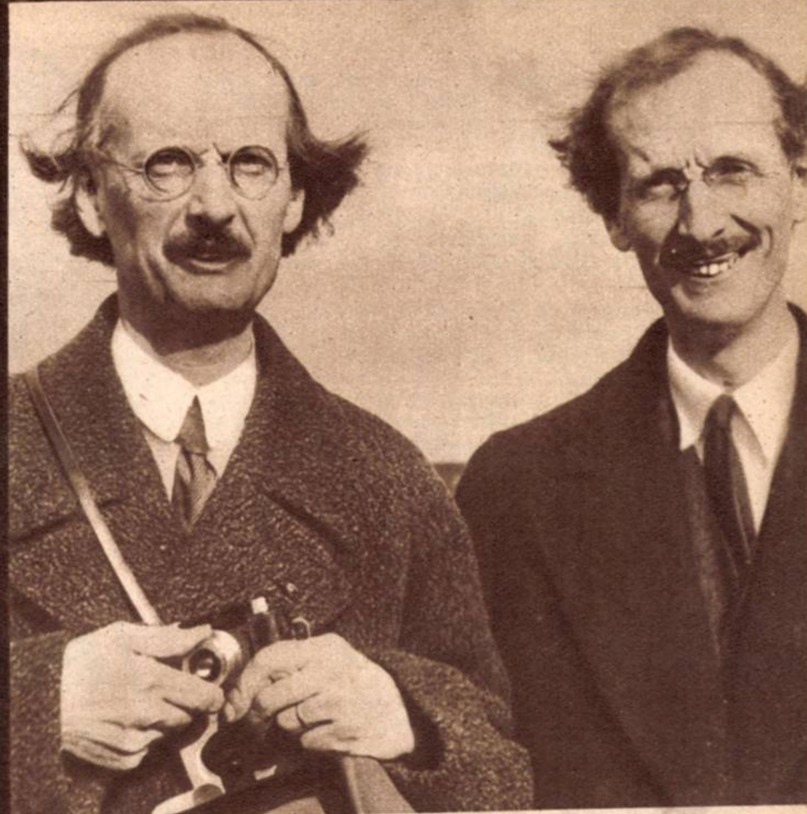
După ce îşi termină şcoala de aviaţie la Kelley — una din cele mai serioase din America, — obţinu gradul de sublocotenent aviator în rezervă.

Incă din 1919 se destinase un premiu pentru cea dintâi trecere a Atlanticului fără escală, dar nimeni nu avea curajul să se aventureze într'o asemenea încercare!

Acest gând însă a prins rădăcini în sufletul său, încă din anul 1927, pe când făcea serviciul de curier poştal aerian.

Adunând ban cu ban, lipsindu-se de cele mai necesare lucruri, Lindbergh isbuteşte a comanda avionul necesar.

Studie în cele mai mici amănunte drumul, îşi puse aparatul la punct şi la 20 Mai ora 7,52, părăseşte New-Yorkul.

Dr. sus: Profesorul Piccard şi fratele său geamăn. Savantul belgian s'a urcat cu balonul la 16.000 m. înălţime; dr.: Colonelul Charles Lindbergh, „nebunul sburător" şi soţia sa; jos: Trei aşi ai raidurilor şi vitezei: Costes, Bellonte şi Codos.

Se zice că intrând în carlingă, ar fi spus:
— „Intru în celula condamnatului la moarte... Dacă ajung dincolo, înseamnă că am fost graţiat".

Luptând cu furtuni uriaş, cu ceaţă —cel mai periculos duşman al aviatorilor — cu întunericul nopţii — în dimineaţa zilei de 21 Mai 1927, aterizează la Bourget-Paris, după ce filase în sbor 6000 Km, timp de 33 ore...

Primirea ce i s'a făcut acestui aviator nu se poate descrie. O mare de capete îl aştepta să-l vadă şi să-l îmbrăţişeze. A trebuit să se recurgă la un alt Lindbergh improvizat de poliţia franceză, în persoana unui ziarist englez — pentruca acel veritabil, să nu moară în mâinile mulţimei.

Pământul este prea mic pentru sburători. El a fost străbătut dela un cap la celălalt. Raidurile se succed la intervale scurte. Piloţii îşi depăşesc singuri recordurile. In ultimii ani ne-a fost dat să asistăm la recorduri cu adevărat uimitoare: Profesorul *Piccard* atinge cea mai mare înălţime, cu un balon liber — 16.000 metri.

Pilotul englez *Uwins* deţine recordul de înălţime cu avionul: 13.404 metri.

Din 1919 Anglia se luptă să păstreze „*Cupa Schneider*" pe care a câştigat-o definitiv în ziua de 13 Septembrie 1931.

Această cupă a fost înfiinţată în anul 1912, de inginerul francez *Jaques Schneider*. Cupa se atribuie aviatorului care va realiza cea mai mare viteză, indiferent de naţionalitatea şi tipul avionului. Prima oară a fost câştigată de un aviator francez, cu viteza de 75 km. pe oră!...

In 1913 este luată de englezi şi păstrată până azi. Progresul realizat dela înfiinţare ne scuteşte de orice comentar, faţă de cei *621 km. oră* marcaţi de aviatorul locot. *Stainforth cu* un hidroavion *Wickers-Supermarine S. 6 B.*

Pe lacul Garda, la 10 Aprilie 1933, s'a dat ultima luptă a vitezei. Locotenentul italian *Agello*, care a concurat şi în cupa Schneider, a atins fantastica viteză de *684 km. oră*, cu un hidroavion Macchi Fiat. Este cea mai mare viteză mondială a aerului, câştigată cu preţul a cinci aviatori morţi în timpul probelor!...

Dar în ultimele săptămâni, colonelul Bernasconi, comandantul escadrilei italiene de la Desanzano, a stabilit un nou record fantastic, parcurgând lansat, 700.106 km., pe oră.

Cupa Schneider fiind deţinută definitiv de către Anglia, d. Louis Bleriot, a creiat o nouă cupă internaţională, cu premiul de 100.000 franci, pentru pilotul care va realiza viteza de *1000 km. pe oră.*

..Astăzi când mintea omenească a creeat avioane ultrarapide, cu viteze atât de fantastice, putem fi siguri că nu suntem departe de ziua când unda vreunui post de radio, ne va transmite numele fericitului câştigător al cupei Bleriot.

Recordurile sunt bătute dela o zi la alta şi ceeace azi ne face să ne minunăm, mâine ne va lăsa indiferenţi.

...Progresul nu cunoaşte obstacole şi nici sacrificii, iar viaţa a ajuns destul de ieftină, ca să mai fie precupeţită, chiar pentru cele mai extraorinare realizări...

Se ştie că aviatorii români sunt cunoscuţi drept unii dintre cei mai temerari sburători şi performanţele pe care le-au înscris în palmaresul aviaţiei noastre, ne fac toată cinstea.

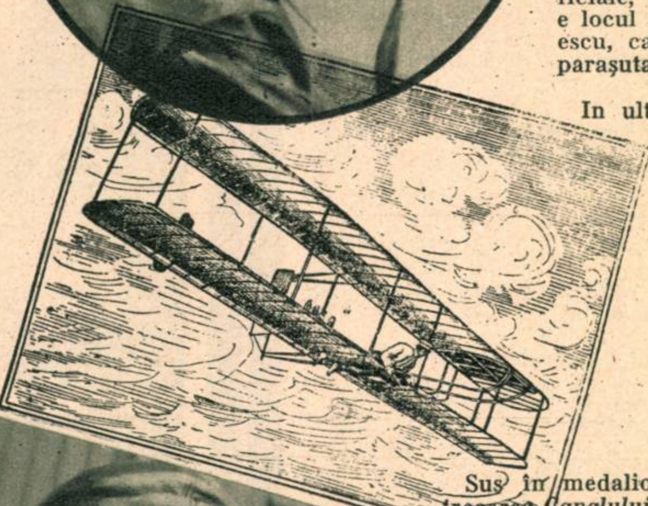
E de-ajuns să menţionăm admirabilele raiduri executate de defunctul căpitan Romeo Popescu, mort în cursul ultimei sale performanţe: stabilirea unui nou record de viteză, pe circuit închis.

Aviatorul Ionel Ghica a terminat în condiţiuni excelente raidul Bucureşti-Saigon şi înapoi, iar ceilalţi sburători români se antrenează în vederea meetingurilor oficiale, ce vor avea loc la vară. Tot aci e locul să vorbim de d-ra Smaranda Brăescu, campioană mondială la sărituri cu paraşuta.

In ultimul moment ne parvine ştirea morţii aviatorului francez Arrachart, care s'a prăbuşit cu avionul, în timpul unui concurs de viteză pentru avioane uşoare. Arrachart a fost unul din aşii aviaţiei franceze, în ultima vreme. Printre performanţele lui se clasează în primul rând, raidul Paris-Madagascar şi înapoi, în şase zile.

LOCOT. OPREA GH. PETRE
Lic. Militar Craiova

Sus în medalion: *Blériot fotografiat înainte de trecerea Canalului Mânecii, cu monoplanul său;* sus: *Primul sbor cu biplanul, al lui Willbur Wright;* jos: *La 21 Aprilie 1933 s'au împlinit 15 ani dela moartea căpitanului aviator baron von Richthofen, care a trântit cele mai multe avioane ale aliaţilor, în cursul răsboiului. In fotografia noastră, colţul Richthofen din muzeul aviatic berlinez.*

Dr. sus: *Colonelul italian Bernasconi, care a bătut recordul de viteză (700,116 Km. pe oră).*

Dr. jos: *Locotenentul italian Agello care a sburat cu 684 Km. pe oră.*

VARIA

DEŢINUTUL SENTIMENTAL

IN unele închisori americane, dacă deţinuţii se poartă bine, se organizează pentru ei petreceri: teatru, cinematograf, concerte. In modul acesta, în închisoarea din Atlanta, care are onoarea să adăpostească pe Al Capone, s'a hotărît să se reprezinte „Coliba unchiului Tom”, *jucată chiar de un grup de deţinuţi, în faţa celorlalţi ca spectatori.*

Celebrului gangster i se dăduse rolul unui logofăt de negri. La repetiţii a jucat cât se poate de prost. Nu dădea nici cea mai mică impresie de cruzime.

— *„Să nu vă supăraţi, — spuse dânsul directorului închisorii, — dar sunt un negustor cinstit şi nu pot să îndur nici măcar gândul de a produce durere...”*

Şi a fost nevoe să se încredinţeze rolul altui deţinut, mai puţin sensibil.

SITUAŢIUNI INALTE

EXISTĂ tot soiul de mijloace de şantaj. In Statele Unite poţi vedea oameni cari stau în vârful unei prăjini, spre a face publicitate pentru cutare sau cutare produs; tot aşa cum în altă parte se pot vedea oameni sandwich.

In Japonia însă s'a introdus de curând moda, ca un lucrător să se urce până în vârful coşului de fabrică, să se instaleze acolo şi să rămână atâta timp, până când jos se aplanează diferendele muncitoreşti. Este moda grevei de înălţime. Această armă nouă a lucrătorilor japonezi ţine în şah, într'o oarecare măsură, autorităţile poliţieneşti.

Pentru prima oară s'a urcat un individ hotărît pe coşul fabricei de bumbac Kavasaki din Tokio şi a arătat astfel salariaţilor şi patronilor, cum se poate folosi această înălţime vertiginoasă într'un mod neobicinuit. A stat acolo 130 de ore, până când stăpânii au cedat.

TREBUE SĂ FIE EXECUTAT?

ORICARE condamnat la moarte în Estonia, are dreptul să aleagă între otravă şi spânzurătoare.

Iată că un ucigaş condamnat la moarte, cu numele de Sergiu Vasilevsco, a ales otrava, spre a trece pe lumea cealaltă. Vasilevsco, un adevărat uriaş, a luat toxicul care i s'a dat, l-a dat pe gât dintr'odată, câteva ore a fost între viaţă şi moarte, dar în cele din urmă a scăpat. Juriştii estonieni trebue să hotărască acum, dacă au dreptul să execute de două ori pe un criminal, pentru aceeaş crimă. Fără îndoială că în cazul în care hotărîrea lor va fi negativă, Vasilevsco va trebui să fie pus în libertate.

O INTÂMPLARE CURIOASĂ

DOUĂ MII de credincioşi erau adunaţi într'o biserică din Babahoyo (Equador). Deodată, în timpul slujbei mulţimea fu cuprinsă de panică şi mai mulţi oameni fură striviţi. Cauza a fost un copil din cor, care începu să ţipe că vede pe diavol. Lumea fugi îngrozită, iar copilul căzu în transă.

MOTIV

— „Să montăm vreo operă de Shakespeare, domnule director.”

— „Exclus! *„Cum vă place”* nu mai place nimănui; *„Ceeace voiţi”* nu mai vrea nimeni; *„Visul unei nopţi de vară”* produce fiori; La *„Poveştile de iarnă”* nu se mai încălzeşte nimeni şi cu *„Neguţătorul”* nu-i nici o afacere.”

CUTREERAND EUROPA...

D. I. Lefter-Ivelea a avut minunatul prilej să participe astă iarnă la una din escursiunile atât de bine organizate de revista noastră.

O călătorie de studii, rapidă şi instructivă, în jurul Europei, cuprinzând principalele oraşe sau localităţi vestite din Apus.

Ziarist conştiincios, d. Lefter, care este redactor la ziarele „Adevărul” şi „Dimineaţa” şi-a notat zi de zi cele văzute şi întâlnite, alcătuind apoi interesantul volumaş care a apărut zilele acestea în librării.

Cartea are darul să fie un ghid — a cărei lectură e plăcută — pentru oricine voeşte să facă o călătorie în Europa.

PERSECUŢII

Masacrul mamelucilor, ordonat de către Mehmet Ali în 1811.

Ştirile ce ne vin asupra persecuţiei evreilor din Germania, de către guvernul lui Hitler, par capitole de barbarie străveche, evocând vremuri când un popor victorios extermina pe cel mai slab şi când adepţii unei religii victorioase prin sabie, măcelăreau popoare de credinţe diferite.

ASIA e punctul unde au început cele mai mari masacre şi persecuţii de rasă şi tot ea a fost teatrul celor mai recente crime de acest fel.

Hunii, mongolii şi tătarii, formau mari hoarde în Asia Centrală şi se abăteau de aci, secol după secol, ca nişte cicloane, asupra lumei civilizate, atât asiatice cât şi europene, distrugând oraşe întregi, cu locuitori cu tot.

Dar se ştie că Mongolii erau de o ferocitate ce nu-şi găseşte echivalent în niciuna din celelalte rase. Hoardele lor cutreerau lumea ucigând, prădând şi incendiând, trăiau în corturi şi se întreţineau din jafuri. Oraşele şi locuinţele victimelor lor nu-i interesau, aşa că săturându-se de sânge şi prădăciune, îşi strângeau corturile, pornind spre alte meleaguri.

Victimele masacrelor deslănţuite de invaziile asiatice asupra Europei, vreme de trei secole după căderea imperiului roman, se ridică la peste 30.000.000 de oameni.

Aceste masacre şi persecuţii n'au fost însă opera exclusivă a asiaticilor. Amintiţi-vă de măcelurile ordonate de împăraţii romani, în rândurile primilor creştini. Goţii şi Vandalii se abăteau din Nordul Europei asupra centrelor de civilizaţie romană, distrugând tot ce le ieşia în cale.

❋

In Europa Occidentală şi în America, nu s'au mai pomenit masacre în cursul ultimelor secole, abstracţie făcând, bineînţeles de ocupaţiunile militare. Cea mai recentă exterminare a unui întreg popor — Armenii din Turcia — a avut loc în Asia. Pogromurile împotriva evreilor din Rusia au luat adesea proporţiile vechilor masacre mongole, dar Rusia e aproape asiatică.

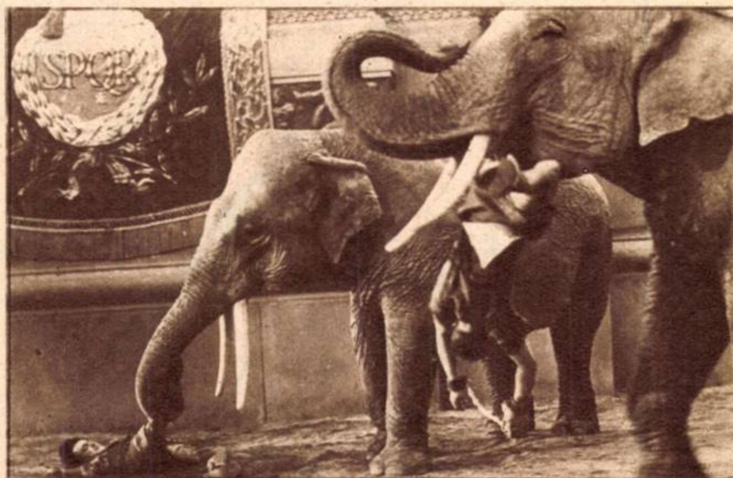
O persecuţie religioasă de monstruoase proporţii a fost aceea prin care Impăraţii romani au încercat să extermine începuturile bisericei creştine. Impăratul Nero temându-se de o răscoală a poporului, revoltă cauzată de greşelile lui, încercă să arunce vina pe bieţii creştini şi-i sacrifică cu miile, aranjând în arene tot felul de spectacole, cu suplicii oribile.

Dar cine a citit „Quo Vadis" opera marelui Sienkiewicz, are o evocare magistrală a sfâşietoarelor scene din circul Maximus dela Roma.

Alţi împăraţi nu mai puţin cruzi şi nebuni decât Nero, Caligula, Caracalla, Elegabalus — au continuat aceste măceluri în rândurile creştinilor, dând cinci spectacole fantastice de arenă. Sub Diocleţian, s'au masacrat oraşe întregi de romani ce se declaraseră creştini şi întreaga credinţă ar fi fost exterminată dacă împăratul nu s'ar fi văzut la un moment dat silit să abdice. Masacrele ce s'au produs sub acest împărat, întrec pe toate celelalte de care ne pomeneşte istoria. Un cronicar al vremei scria că monarchul a fost pedepsit pentru păcatele sale, murind „consumat de un foc invizibil, — de provenienţă divină".

❋

Persecuţia evreilor în Europa a avut isbucniri formidabile în epoca Cruciadelor. Fruntaşii acestei mari dar dezordonate mişcări, înflăcăraţi de un exces zel religios şi având mare nevoe de bani pentru expediţiile lor, s'au năpustit cu jafuri şi masacre asupra fiilor lui Israel.

Creştinii erau daţi pradă animalelor sălbatece în arene, la Roma. Iată aci câţiva elefanţi, sdrobind pe prizonieri.

Faptul că se atribuia acestei rase falsa vină a uciderii Mântuitorului, aprindea o ură exaltată în spiritele celor mulţi, dând un motiv teribil căpeteniilor, lipsite de scrupule şi setoase de bogăţii pentru jafuri. La prigonirea din 1096 a evreilor, a luat parte chiar faimosul Duce Godefroy de Bouillon, care trece drept cel mai nobil cruciat.

Iată ce scrie în această privinţă cronicarul evreu, Efraim ben Reb Jacob.

„Ducele Godefroy a jurat să răsbune sângele Dumnezeului său cu sângele lui Israel şi să nu lase nici urmă din neamul nostru".

„Crudul Conte Emicho a atacat marea congregaţie evreească din Mayenţa. Evreii i-au oferit patru sute de mărci de argint şi şapte pfunzi de aur curat. In zadar însă. Armata contelui năpusti un iureş de săgeţi şi pietre asupra delegaţiei, ieşite să negocieze şi începu apoi măcelul cu săbiile. Văzând prăpădul de afară, cei rămaşi în încăperile comunităţii strigară:

— „A sosit momentul!" şi atunci, printr'un uriaş efort de voinţă, mamele prinseră a-şi înjunghia fiii şi fiicele; bărbaţii îşi ucideau soţiile, copiii şi servitorii cu pumnale, pe care şi le înfigeau mai apoi în inimă, calde încă de sângele victimelor.

Unsprezece mii de oameni au fost sacrificaţi astfel într'o singură zi în cel mai gigantic martiriu din câte s'au pomenit vreodată în istorie".

In timpul cruciadelor, măcelurile acestea s'au repetat în localităţile franceze Ham, Sully şi Carentan. Faimosul rege Richard Inimă de Leu al Angliei, a torturat şi a jefuit şi el mulţi evrei, pentru a-şi procura banii necesari pioaselor sale expeditii de smulgere a Mormântului Mântuitorului din mâinile musulmanilor.

Masacrul s'a întins în multe cătune şi oraşe, luând o deosebită amploare în vechiul York, unde Rabinul Jomtov ucise şaizeci de talmudişti, după propria lor rugăminte, pentru a evita pericolul apostaziei prin tortură. Un pios episcop creştin însă dându-şi seama de monstruozitatea crimelor ce se comiteau, puse să se adune trupurile evreilor sinucişi şi membrele ciopârţite ale celor cari fuseseră găsiţi vii încă şi ordonând să fie spălate şi unse, le îngropă în curtea sa.

❋

Persecuţia evreilor în Evul Mediu pare să se fi exercitat în Germania mai drastic decât oriunde.

„In secolul al paisprezecelea, evreii din mai bine trei sute cincizeci de parohii germane, au fost masacraţi, înecaţi, arşi, traşi pe roată, spânzuraţi, şi îngropaţi de vii" scrie distinsul literat Lion Feuchtwanger, care a fost silit de exaltarea hitleristă, să părăsească Germania.

„O mare parte din supravieţuitori au fugit în Polonia. Dela acea dată, numărul lor se micşoră considerabil în Sfânta Impărăţie Romană, ne mai rămânând decât în proporţia de „un evreu la şase sute de germani". Sub rafinatele persecuţii ale poporului şi ale autorităţilor, evreii duseră aci o viaţă obscură şi sbuciumată. Meseriile şi orice altă profesie liberă le erau cu desăvârşire interzise, iar regulamentele oficiale îi împingeau la cele mai complicate şi mai grele forme ale traficului şi ale uzurei, le restrângeau cumpărările obiectelor necesare vieţei, nu-i lăsau să-şi radă barba, îi siliau să se rezume la o anumită haină, ridiculă şi infectă; îngrămădindu-i în câteva cartiere înguste, ce formau ghettoul, închis cu porţi massive, ce erau zăvorite în fiecare seară, şi supraveghiându-li-se plecările şi venirile.

„Trăiau îngrămădiţi pe un petec de loc; numărul lor se dublă şi se triplă în scurtă vreme dar nu li se acordă o sporire de spaţiu. Şi cum nu-şi puteau extinde clădirile orizontal, fură siliţi să le adaoge noui apartamente, suprapunând mereu etaj după etaj. Străzile lor deveniră astfel tot mai înguste, mai întunecate şi mai întortochiate. Nici pomi, nici iarbă şi nici flori nu-şi găsiau loc în aceste ghetto-uri. Casele se ridicau lipsite de aer, soare şi lumină, într'o murdărie generatoare de molime.

In timpurile moderne, sub regimul ţarist, evreii din Rusia au fost supuşi unei politici de opresiune crudă, care a atins culmea în 1904, la Chişinău. Jumătate din locuitorii acestui oraş, cari se cifrau la 50.000, erau evrei. Organizaţii cunoscute sub numele de „Sotniile Negre" plănuiau „pogromuri" şi porniau să măcelărească victimele fanatismului religios. In anul 1903 au fost ucise mai mult de 75 de persoane, alte 275 s'au ales cu răni mai mult sau mai puţin grele, în vreme ce două mii de familii au fost lăsate pe drumuri şi şase sute de maga-

zine devastate. Abuzuri similare s'au săvârșit în Odessa, Kiev și alte orașe.

Femei și copilași erau uciși în chinuri greu de descris. Dar acești pretinși fanatici religioși, nu se mulțumiau numai cu crimele, ei furau tot ce găsiau mai de valoare în casele victimelor lor.

Intâmplarea a făcut ca pogromul dela Chișinău să isbucnească tocmai când se termina dezastruosul răsboi ruso-japonez mulți soldați evrei s'au întors atunci din campanile unde luptaseră pentru țar, — unii răniți poate,—pentru a-și găsi femeile și copiii uciși iar casele, rase de la suprafața pământului. S'a încercat a se scuza mai apoi această isbucnire împotriva evreilor cu motivul că țărănimea rusească suferia de pe urma nepriceputei și necinstitei guvernări exercitate de funcționarii țarului. Marii Duci ruinau pe atunci poporul cu extravaganțele, corupția și risipa lor. Pentru a abate atenția dela adevăratele cauze ale mizeriei, ei îndemnau poporul să atace pe evrei și-i făceau să creadă că aceștia cauzau suferințele poporului.

❋

Nesfârșitele masacre ale armenilor, începute de Sultanul Abdul Hamid și continuate de succesorii săi, e cel mai important eveniment de acest gen în vremurile noastre și e singurul ale cărui proporții se pot compara cu marile masacre ce s'au produs în vechime, sub Huni și Mongoli.

Armenia era o veche țară creștină. Printr'o nefericită înlănțuire de evenimente, ținutul acesta a căzut sub stăpânirea turcilor și singura vină a locuitorilor săi, era că-și manifestau mereu nemulțumirile împotriva guvernului turcesc, care era cea mai mizerabilă formă de autoritate din lume.

Sultanul decise atunci să-i extermine. In acest scop, el angajă Kurzii sălbateci, cari duceau o viață nomadă în Armenia și în celelalte provincii ale Turciei.

Masacrele începură în 1894 isbucnind la intervale neregulate, de mai multe ori într'un an. In 1895, au pierit 80.000 de armeni, în provinciile Turciei. In 1896, armatele sultanului au ucis alte șase mii de armeni pe străzile Constantinopolului, chiar sub ochii ambasadorilor europeni.

Dar acest masacru al armenilor a atins culmea în cursul răsboiului mondial, când Sultanului i-a venit ideea că armenii cu insurecțiunile lor, aveau să fie un isvor de neplăceri pentru Turcia, în acele momente extrem de critice ale campaniei externe. El ordonă să fie exterminați și ordinele sale fură executate ad-literam. Nu mai puțin de 4.000.000 de armeni și-au găsit sfârșitul în 1915. Bărbați, femei și copii au fost măcelăriți fără deosebire, iar nefericiții supraviețuitori, fură deportați în deșert, pentruca să moară acolo de foame.

Evenimentele aproape de necrezut ale acestei campanii de exterminare au fost cercetate și dovedite de „Comitetul de Salvare Armenesc", o organizație de filantropi americani și au fost apoi înscenate într'un film, cu scopul de a obținea ajutoare americane pentru supraviețuitori.

In aceste epoci de masacru, mamele armene obicinuiau să-și îngroape fiicele și copilașii în nisip până la gât, acoperindu-le capetele cu frunze, pentru a-i scăpa de brutalitățile soldaților turci. Câteodată, aceste mame aveau posibilitatea să se întoarcă și să-și salveze copilele, dar de cele mai multe ori, erau forțate să le lase acolo, pradă morții.

Mongolii, în culmea puterei lor, au fost cei mai mari casapi umani. Cruzimile s'au desfășurat însă mai mult în Asia și asupra mahomedanilor, ceeace a făcut să ocupe un loc mai mic în istoria Occidentului.

Un episod din masacrul evreilor la Chișinău, în 1904. Vedeți aci un soldat evreu care după ce a luptat pentru Țar în Manciuria, își găsește casa devastată și familia ucisă.

Genghis Khan, cea mai proeminentă figură mongolă, și-a format hoarda în văile Asiei Centrale pe la anul 1200 și și-a organizat oamenii cu multă pricepere, înarmându-i bine și prevăzându-i cu echipamente pentru o campanie lungă. Politica sa consta pur și simplu în exterminarea tuturor popoarelor care i se opuneau, luând cu sine orice bun mobil îi cădea sub mâini și distrugând restul. Hoardele acestea se abăteau când spre Est asupra Chinei când spre Vest asupra țărilor din Asia Mică, lăsând în urma lor mormane da cadavre. Persia și Arabia aveau în epoca aceea o civilizație superioară și multe orașe de o feerică splendoare, ca Bagdadul și Ispahanul.

Genghis Khan care cucerise aproape toată Arabia, fu succedat de un han mai brutal și mai crud, anume Hulagu. Sub conducerea acestuia s'a făcut definitiva cucerire a Bagdadului, care a fost asediat.

„Locuitorii Bagdadului" scrie un istoric" *fură scoși în masse din oraș și masacrați până la unul; timp de patruzeci de zile la rând, mongolii devastară casele și prăvăliile negustorilor. Cea mai mare parte a orașului, împreună cu inestimabila bibliotecă a califilor și multe din cele mai frumoase clădiri ale orașului, fură distruse de foc. Victoria lui Hulagu a cauzat pierderi ireparabile civilizației mahomedane.*

Dar acestui Hulagu i se atribue totuș meritul de a fi exterminat bizara sectă cunoscută sub numele de „Asasini", cari ocupau în Persia un ținut numit Alamut. In schimbul unei sume oarecare de bani, acești „Asasini" se obligau să ucidă pe oricine, fie el chiar sultan, rege sau mare preot. Ei își stimulau înclinările criminale fumând hașiș.

Prin secolul al treisprezecelea mongolii s'au întins și în Rusia, unde s'au ciocnit cu tătarii, un popor înrudit, cu obiceiuri similare, a căror căpetenie era Tamerlan.

Cronicile timpului spun că Mongolii și-au serbat victoriile din Rusia trântind la pământ și imobilizând în lanțuri pe conducătorii inamicilor lor, peste cari au pus o platformă de scânduri. Generalii mongoli au întins apoi o mare masă pe această platformă și s'au ospătat, delectându-se la auzul vaietelor ce ieșiau din piepturile captivilor muribunzi. Aceste banchete s'au repetat adesea în Rusia, când de către Mongoli, când de către Tătari.

Masacrul era la monarhii Asiatici o operațiune pur politică. Când o clasă le părea primejdioasă, condamnarea era gata.

Tot astfel s'a întâmplat cu mamelucii, cari erau un corp de cavalerie în serviciul Sultanului Turciei. Călăreți minunați, ei formară o comunitate separată, pregătindu-și de mici copiii pentru cariera militară și devenind astfel cu vremea, o armată ereditară. La început au fost niște luptători viteji și devotați pentru sultani, dar încetul cu încetul, numărul lor sporind mereu, ajunseră să domine într'o mare măsură ținuturile unde trăiau. Impotriva lor, Sultanul Selim al Turciei, luă măsuri, masacrând și spânzurând o mare parte din ei; asta se întâmpla pe la 1517, dar mamelucii continuară totuș să fie o forță în Egipt până la 1811, când vice-regele Egiptului, Mehmet Ali, decise să se descotorosească de cei mai puternici dintre ei. El ademeni pe căpeteniile lor, numite „Bey", al căror număr se ridica la vre-o cinci sute, în citadela Cairo și-i masacră până la unul, în trecătoarea râpoasă și îngustă ce duce la „Poarta Azab". Acesta a fost unul dintre cele mai tragice și mai dramatice episoade din istorie.

Mehmet Ali continuă campania de exterminare a mamelucilor și a familiilor lor, în întregul Egipt. Cinci mii au fost masacrați, iar restul au fugit în deșertul Saharei.

In cursul Evului Mediu, creștinii s'au masacrat unii pe alții. Albigenii, o veche sectă protestantă din Sudul Franței, au fost aproape exterminați în secolul al treisprezecelea, prin foc, sabie și spânzurătoare, cu aprobarea autorităților religioase. Waldenii, o sectă similară, originară din Elveția, dar care s'a întins în Franța, au suferit un tratament aproape tot atât de groaznic.

Masacrul ce s'a deslănțuit în Franța, în *„Noaptea Sfântului Bartolomeu"* se ridică deasupra multor evenimente de acest fel, prin caracterul său dramatic, prin fascinația exercitată de principalii săi instigatori: sinistra Catherina de Medicis și familia regală franceză din acea perioadă. Hughenoții au fost persecutați de atunci într'o asemenea măsură, încât deși până în timpul acela fuseseră o clasă dominantă în Franța, n'au mai ajuns niciodată să exercite vre-o autoritate. Două zile la rând, 23 August (Sf. Bartolomeu) și 24 August 1572, masacrele s'au desfășurat fără întrerupere, în special pe străzile Parisului. Insuș regele Franței, Carol al IX-lea ochia pe furis cu archebuza, dela ferestrele Louvre-ului. Au pierit atunci vre-o treizeci de mii de hughenoți.

Infamul Duce de Alba a masacrat între 1567 și 1573 o mare parte din locuitorii Olandei și Belgiei, fără a ținea seamă de vârstă și sex, în aprigа luptă pe care o ducea pentru a-i face să accepte autocratica guvernare și religia regelui Spaniei. Se spune că în această campanie au pierit 3.000.000 de oameni, ceea ce însemna cam jumătate din populația Țărilor de Jos.

La 1649, Oliver Cromwell, în campania sa de pacificare a Irlandei, a masacrat locuitorii mai multor orașe irlandeze, care nu i s'au supus imediat, citând texte biblice pentru a-și justifica acțiunea.

Abstracție făcând de câteva excepții nefericite, persecuțiile religioase sau de rasă, au devenit în zilele noastre tot mai rare iar oamenii de rațiune speră chiar că nu se vor mai repeta. Stările din Germania sunt considerate un incident...

E. A.

Actualități

Intr'un
York s'a
smulgere

M
Wa
St.
hai

Yosuke
Națiunile
din pala
cat Mica
țiunilor

La Kioto (Japonia), în fiecare an defilează în fața Micado-ului cele mai frumoase geishe. Ele poartă costume scumpe. Geisha care defilează în ilustrația noastră poartă un costum în valoare de 400.000 lei.

In institutul de cercetări asupra tutunului din Forcheim (lângă Karlsruhe), aproape în fiecare zi se cercetează diferite calități de tutun, iar membrii institutului se adună în camera de experiențe unde fumează cu pricepere probe din diferite calități.

Un hamal din Barcelona și-a
pe care pare că stă ca'ntr'un foto

salon de înfrumusețare din New- introdus penseta electrică pentru firelor de păr.

Moștenitorul tronului englez, prințul de Iles a participat la o adunare a călugărilor John of Jerusalem. Il vedem împodobit cu na ordinului călugăresc. →

Matsuoka, delegatul Japoniei la Liga r își șterge lacrimile, după ce ese ul imperial din Tokio, unde a expli- do-ului eșirea Japoniei din Liga Na- ↓

Kaoru Araki, fata ministrului de răsboi japonez s'a căsătorit cu locotenentul Hideo Shibao. Dânsa poartă pe cap podoaba tradițională, care reprezintă creșterea cerealelor (în Japonia aceasta e simbolul geloziei). Lângă dânsa stă logodnicul.

Gandi în a treia săptămână de post.

Locotenentul italian Bocola a sburat o oră și șase minute cu avionul pe spate, stabilind astfel un nou record.

făcut acest scaun provizoriu, oliu.

HERCULES ŞI HEBE

Jupiter, stăpânul Olimpului, comitea numeroase infidelităţi soţiei sale, Junona.

Din legătura de dragoste a zeului şi a Alcimenei, o muritoare de o extraordinară frumuseţe se născu Hercules. Junona află despre trădarea soţului ei, se înfurià grozav şi la naşterea lui Hercules trimise doi şerpi să-l sugrume. Eroul nostru însă, deşi copil, îi înşfăcă pe amândoi în mâinile lui puternice şi le suci capetele. Fiind fiu de zeu, când se făcu mare, Hercules deveni cel mai puternic bărbat al lumei.

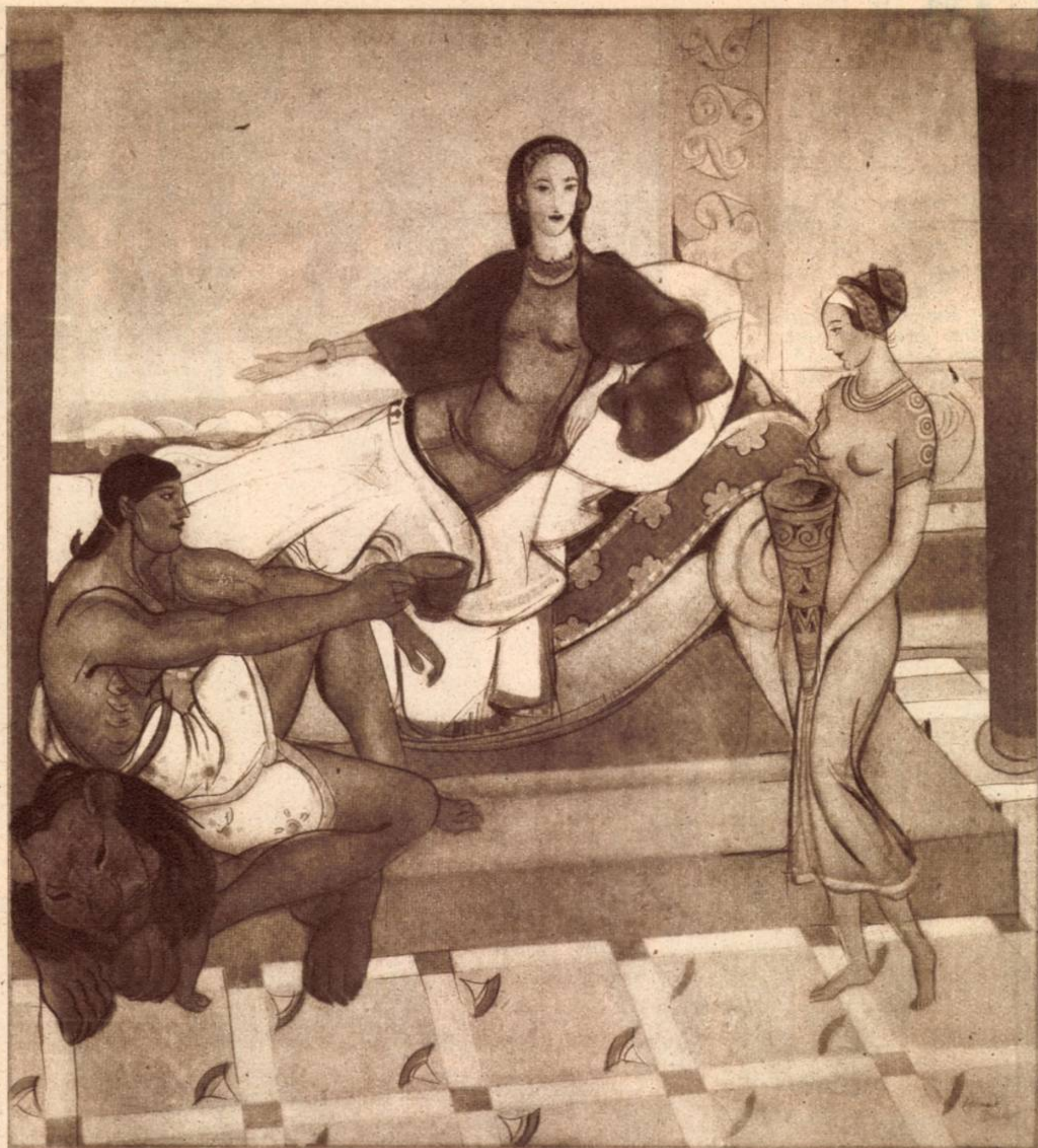
Junona neputându-şi uita ura îl trimise ca serv la curtea regelui Eurystheus unde fu supus la munci grele.

Hercules îşi petrecu aproape toată viaţa în vitejii. El moare tânăr, ucis de către soţia sa, care înebunită de gelozie îi dăduse să îmbrace o cămaşă otrăvită.

Trupul său trebuia să fie ars pe rugul funerar. Aceasta întristă profund întreaga lume a zeilor, cu excepţia Junonei. Când zeii veniră la Jupiter să-i ceară să acorde nemurirea lui Hercules şi să-l aducă în Olimp, soţul Junonei ezită câtva timp. Dar în cele din urmă se înduplecă şi-şi smulse fiul de pe rug ducându-l în Olimp, mai mare şi mai voinic decât oricând.

Aci Hercules se căsători cu Hebe, frumoasa fiică a Junonei.

Cântăreţii mai bătrâni, cari ştiu multe, susţin că Junona, pe care o vedeţi în ilustraţia noastră făcând prezentările tinerilor, a admis căsătoria, animată fiind tot de vechia-i ură, întrucât ştia ea bine că în calitate de soacră avea posibilitatea să-i facă mai multe neplăceri decât oricând.

PLAJA

AU început căldurile şi cu ele şi exodul spre ţărmul mărei. Dar şi bazinurile din oraş se populează iar şi fac necesare complectarea echipamentului nostru sportiv. Este natural, că, pe plajele noastre artificiale, ţinuta va fi cât se poate de sobră şi pur sportivă, căci lipseşte soarele orbitor, albastrul intens al mărei şi înnainte de toate spaţiul, care atenuează colorile cele mai strigătoare. La strandurile noastre ne vom mulţumi cu simple maillot-uri de lână groasă în colori decente şi vom renunţa la pijamale prea bătătoare la ochi. Vom purta, pe înserate, când soarele dispare în dosul caselor, un pantalon de flanelă bleu-marin cu un jersey vărgat cu alb, cum îl vedem pe desenul alăturat. Natural costumul acesta se poate varia la infinit prin alegerea colorilor; foarte chic este şi pantalonul marron cu jerseyul vărgat în galben şi marron. De un efect foarte sigur va fi şi noua combinaţie de bluză închisă cu pantalon deschis, în genul completurilor din astă primăvară.

La mare ne vom putea permite şi pijamale mai vii, mai originale prin croială şi coloare, cu toate că moda actuală preferă genul pur sportiv. Costumele de bae sunt toate de lână groasă, care ţine cald şi se usucă imediat la eşirea din apă, şi sunt toate foarte decoltate în spate, pentru a lăsa cât mai mult corpul expus la razele binefăcătoare ale soarelui şi a lăsa o maximă libertate mişcărilor. Afară de bleumarin şi negru totdeauna moderne şi elegante, mai vedem multe combinaţii de colori, vesele şi amuzante. Vă arătăm un costum galben cu partea de sus marron, care se prelungeşte în bretele împreunate la ceafă, aşa că tot spatele rămâne gol până în talie. Alt costum este vert-jade, terminat la gât cu o bandă neagră, care continuă în bretele încrucişate foarte jos în spate, ce se pot desface pentru baia de soare.

Pentru a ne feri de arsura nisipului ferbinte, vom avea sandale de pânză sau de gumă multicoloră, reduse la expresia lor cea mai simplă: o talpă reţinută prin câteva cureluşe încrucişate.

In unul din numerele noastre viitoare, vă vom mai arăta şi nouile rochii de plajă, care înlocuesc cu mult succes pijamalele.

Femeia care salvat viaţa preşedintelui Roosevelt

D-na Lillian Franklin Cross, al cărei gest energic, a salvat viaţa preşedintelui Roosevelt.

Dacă o femee n'ar fi împiedicat gestul unui nebun lumea întreagă ar fi fost victima unei crime brutale, prin omul de stat care va da o nouă strălucire numelui de Roosevelt, celebru şi până azi.

AM văzut ţeava revolverului ridicându-se domol şi îndreptându-se spre preşedintele Roosevelt, care se afla în picioare, la câţiva paşi înaintea noastră. Instinctiv, am apucat mâna omului şi am împins-o cu putere într'o parte, chiar în clipa în care mi-au răsunat în urechi detunături puternice şi când flacăra a ţâşnit lângă obrazul meu... Cu puţin înainte simţisem o mână aspră, care încerca să dea la o parte umărul meu stâng, un trup care se strângea spre mine şi revolverul de nichel, în mâna omului".

Apoi doamna Lilian Franklin Gross tăcu. In câteva cuvinte emoţionante, dânsa evocase drama care era cât pe aci să răpească viaţa preşedintelui Roosevelt, dar făcuse totuş o victimă, pe primarul din Chicago, Anton A. Cermack. Fără gestul doamnei Cross, preşedintele Roosevelt ar fi fost cu siguranţă omorît şi astăzi n'am fi avut politica realistă şi generoasă ce alcătueşte speranţa supremă a lumii întregi.

La 13 Februarie, ziarele din Miami anunţau că prezidentul, în loc să se înapoieze cu yachtul lui Vincent Astor, *„Nurma Hall"*, va debarca la Miami şi se va întoarce la New-York cu trenul.

Entuziasmul a fost de nedescris şi imediat s'au alcătuit comitete, spre a organiza o recepţie grandioasă. Toţi ziariştii, fotografii, radiofoniştii s'au întrunit şi după un schimb de mesagii cu *„Nurma Hall"*, preşedintele a primit să apară în public, la Miami, şi să vorbească în Bayfront-Park. Dar, pe când programul recepţiei era elaborat cu însufleţire de toată lumea, un plan obscur se urzia în spiritul bolnav al unui individ nebun, care medita singur în camera lui, sărăcăcios mobilată.

Dreapta: *Primarul din Chicago, Cermak, fotografiat la câteva secunde după atentat, în urma rănilor primite, el a murit în spital;* jos: *Atentatorul Zangara în închisoare.*

Giuseppe Zangara, un emigrant italian, suferind de o boală de stomac incurabilă, stătea întins pe un pat de fier. In jurul lui erau răspândite ziarele, în care citise cu atenţiune toate detaliile recepţiei şi în mintea lui îşi recapitula paşii pe care-i va face preşedintele din clipa în care va părăsi yachtul, până în momentul când urma să ia trenul. Imbrăcându-şi haina murdară, punându-şi în cap pălăria inverzită, Zangara se duse la un armurier şi ceru să-i arate câteva revolvere. Işi cumpără cu şase dolari unul de nichel, de calitatea a doua, şi se înapoie, continuând să cugete la planurile sale.

Yachtul preşedinţial sosi şi preşedintele după ce răspunse cu amabilitate la întrebările ziariştilor, după ce se lăsă fotografiat coborî pe ţărm, spre a merge la Bayfront-Park, unde trebuia să-şi ţină cuvântarea.

In mulţimea nenumărată şi anonimă, se găsia şi un bărbat şi o femee, cari aveau să-şi amestece numele lor în aceeaş dramă, dar fiecare în chip deosebit: Giuseppe Zangara şi d-na Cross. Prin valurile de lume, doamna Cross cu prietena ei, îşi făcură cu multă greutate drum, dar isbutiră să ajungă la 20 de paşi de locul unde urma să se oprească cu două ceasuri mai târziu automobilul preşedinţial.

La orele 9 şi 16 minute, escortat de doi poliţişti secreţi, preşedintele coborî, luă loc într'un automobil vast, având alături de dânsul pe primarul din Miami, R. B. Gautier şi parada începu cu motocicliştii obicinuiţi, cu fanfara şi tot restul uzual. La orele 9 şi 36 de minute, sosind în parc, în mijlocul aclamaţiilor frenetice, pe câtă vreme pe o tribună sute de personalităţi americane luaseră loc, Zangara — cu revolverul disimulat în mână — aştepta. Aclamaţiile nu mai încetau şi mulţimea nu vroia să aştepte ca primarul oraşului, d. Gautier, să înceapă prin câteva cuvinte de introducere, ea vroia să asculte pe preşedinte. Acesta, îndreptând capul spre tribună, văzu pe bunul său amic, Anton Cermack, primarul din Chicago...

— „Come on down, Tony — şi îl chemă, făcându-i un semn.

— „După ce îţi vei isprăvi discursul, Franck — răspunse Cermack.

Microfonul fu îndreptat spre Mr. Roosevelt, care pronunţă o cuvântare scurtă de mulţumire, declarând că va reveni după ce va lua frânele în mod oficial, ca să ţină un discurs mare şi în timp ce mulţimea îşi aclama favoritul, Anton Cermack coborî din tribună, se apropie de automobil, se sui pe scară şi strânse mâna lui Roosevelt. Vroi să-i spună câteva cuvinte, dar ova-

țiunile mulțimii împiedicau pe cei doi oameni să se audă. Șeful serviciului secret dădu ordin șofeurului să plece, acesta își puse mașina în mișcare... și o explozie răsună, o detunătură de revolver urmată de alta... apoi o scurtă pauză.. .și apoi iarăș ialte trei detunături.

— „Automobilul să pornească repede"! strigă șeful poliției secrete.

— „Indepărtați pe președinte, îndepărtați-l repede", strigă primarul Cermack...

O ușoară trepidație, automobilul porni, dar președintele Roosevelt nu-și pierdu calmul, și în picioare, în mașină, se întoarse să vadă ce se întâmplase. Scena era foarte confuză, dar înnapoia automobilului, președintele văzu pe primarul Cermack, cu pete de sânge pe frunte, și pe cămașe.

— „Mergi iute — continua să spună șeful poliției șofeurului.

— „Nu, oprește", — ordonă președintele și dădu instrucțiuni ca rănitul să fie transportat în automobil și să fie întins într'o poziție comodă.

— „Ești rănit, Tony?" întrebă dânsul cu îngrijorare.

Nici un răspuns, primarul Cermack își pierduse cunoștința. Incet, automobilul se îndreptă către *„Jackson Memorial Hospital"*, unde rănitul fu internat. Acolo, în parc, scene tragice, panică și mânie în public.

— *„Zangara n'a declarat adevărul"* — răspunse d-na William Cross, când făcu depoziția la postul de poliție. *„A spus că era singur; e fals! Era în tovărășit de un om care ținea în mână un mic aparat fotografic, sau o cutie neagră, ce semăna cu un aparat. Tot timpul cei doi inși au încercat să ne dea într'o parte, pe amica mea și pe mine, spre a ne lua locul; au făcut chiar aceasta cu brutalitate și a fost nevoe ca un domn să intervină în favoarea noastră. Când președintele sosi, cei doi oameni își șoptiră ceva, apoi am uitat cu totul prezența lor, toată atențiunea mea fiind concentrată asupra președintelui. M'am urcat pe bancă, spre a vedea mai bine și strigam prietenei mele:*

— „Suie-te și tu! Vino să vezi ce față blândă și zâmbitoare are președintele".

„Apoi am auzit cele două detunături; am văzut revolverul lângă mine și un gând mi-a fulgerat prin minte: „Doamne! O să ucidă pe președinte"; am apucat cu toată puterea pumnul păros și l-am dat într'o parte, tocmai în clipa în care simțiam că omul apasă din nou pe trăgaciu. In străduința mea de a întoarce țeava revolverului, mi-am pierdut echilibrul și era să cad. Am avut apoi un fel de amețeală și am asistat la o învălmășeală groaznică, oamenii năvălind asupra criminalului, care mai ținea revolverul în mână. Când mi'am revenit, am privit la asasin și am recunoscut între'însul pe unul din cei doi oameni, cari ore întregi s'au tot înghesuit în noi, spre a ne lua locurile. Cred că primarul Cermack și d-na Gill au fost răniți de primele gloanțe, căci celelalte trei, pe care le-a tras după ce i-am apucat mâna, s'au pierdut în aer".

Cu multă greutate atentatorul a putut fi smuls din mâinile mulțimii, care voia să-l linșeze și să-l spânzure. La comisariat dânsul a declarat că are 33 de ani, a negat c'ar fi avut complici sau c'ar aparținea vreunui grup anarhist organizat; mărturisi cu o voce indiferentă părerea de rău de a fi rănit o femee și apoi se arătă nepăsător de tot ce se întâmplase.

— „Voi omorî pe toți președinții" mai adause dânsul.

— „O să te spânzurăm mai întâi".

— „Foarte bine; nu mi-am atins ținta, viața mi-e sfârșită. Dac'aș fi putut să mănânc și să digerez, n'aș fi omorît pe nimeni".

Mai târziu el a declarat:

— „In gândurie mele m'am convins că toți capitaliștii asupresc poporul și că ei erau responsabili de boala mea de stomac; stomacul meu era bonav, mă ardea ca focul, îmi ardea spiritul; am procedat ca un om beat; dealtfel așa eram ori de câte ori mă durea stomacul. Am văzut în ziare că președintee va sosi și am citit știrea tocmai când suferiam mai tare și când trupul meu era cuprins de febră; nu-mi pare rău c'am încercat să omor pe Roosevelt, dar îmi pare rău c'am greșit ținta".

La început a fost condamnat la închisoare pe 80 ani, dar după ce primarul Cermack a murit, a fost condamnat la moarte și electrocutat. Complicele lui a rămas nedescoperit.

Cât privește pe doamna Cross dânsa a primit o scrisore de mulțumiri din partea președintelui Roosevelt și i s'a dat Medalia Congresului.

B. C.

EXCURSIILE „REALITĂȚEI ILUSTRATE"

BUDAPESTA-VIENA

21 — 29 IUNIE

Durata 8 zile

Intreținere complectă, pașaport și vize *4.920 lei.*

De la 28 Mai la 18 Iunie au loc la Viena renumitele „WIENER FESTWOCHEN", ce se organizează în fiecare an.

Realitatea Ilustrată, a prevăzut ca data vizitării Vienii să coincidă cu apogeul acestor festivități.

Opera din Viena va da un ciclu de reprezentații Wagneriene, în memoria celor 50 ani dela moartea marelui muzician.

In oraș vor avea loc diverse reprezentații muzicale.

Prețul, — în acest sezon de afluență, — rămâne acelaș, — adică Lei 4.920 de persoană, iar găzduirea va avea loc în hoteluri de prim rang.

VARNA-ISTAMBUL

19—26 IUNIE

Durata 9 zile

Intreținere complectă, pașaport și vize 3.750 lei

Cereți prospecte, informațiuni la „Realitatea Ilustrată", secția Turism, str. C. Mille 7—9. Tel. 3.59.99.

Divorțurile de azi

Pentruce divorțează oamenii ? Motive se găsesc destule, mai ales în căsniciile unde cearta și brutalitatea sunt elemente indispensabile.

Dar vom vedea mai jos, că în America soții divorțează pur și simplu, pentrucă vor să divorțeze.

FIECARE neînțelegere în parte este un pretext de divorț. Odinioară oamenii divorțau pentru motive mai serioase, provenite de necredința unuia din soți, brutalități și alte cauze, care făceau traiul imposibil. Astăzi cel mai mic neajuns face insuportabilă viața casnică.

Priviți o femee tânără, cu privirea încruntată, care cere judecătorului s'o divorțeze de soțul ei, hai să spunem din cauza loviturilor și maltratărilor, cu toate că soțul ei pare cel mai bun om din lume.

Credeți că acesta va protesta indignat, desmințind formal cele spuse? Absolut de fel. Se va mulțumi să fumeze liniștit, într'un colț al sălii și când totul se va sfârși, își va aștepta soția la ieșire, invitând-o la un supeu.

Iată cum se petrec lucrurile în secolul al douăzecilea și mai ales în America, țara libertăților și a progresului... chiar și în materie de divorț!

Bărbații din ziua de azi au un motiv puternic de divorț, provenit din nestatornicia soțiilor lor. Și ei sunt tot atât de dibaci ca și Reggie Vanderbilt, care a pierdut zâmbind suma de douăzeci de milioane de dolari. După părerea lui Vanderbilt nu merită să-ți faci „sânge rău" pentru „nimicuri". Chiar dacă pierzi dragostea unei femei sau a unui bărbat, trebue să-i dai aceeaș importanță, ca și când ai pierde o partidă de tenis.

Lordul Byron spunea:

„Pentru bărbat dragostea este o parte din viață".

„Pentru femee iubirea este însăș viața".

Ann Harding, cunoscută la noi din filmul „Lacrimi de iubire", a divorțat de soțul ei, pentrucă-l considera mai prejos decât ea. America...

Miss Ruth Elder, celebra aviatoare americană, alături de cel de-al treilea soț al ei, de care vrea să divorțeze.

De când poetul a spus cele de mai sus, situația s'a schimbat foarte mult. Nici femeile nu mai consideră dragostea ca făcând parte din însăș viața lor.

Iată câteva exemple isbitoare ale mentalității secolului, exemple care nu trebuesc urmate și care ne vin din țara dolarilor.

Rosemonde Pinchot, nepoata guvernatorului din Pennsylvania, probabil că își iubia soțul când s'a căsătorit și a consimțit să-i dăruiască doi copii. Deodată dragostea dispăru din inimile lor. Credeți că întâmplara aceasta sdruncină viața tinerei femei?

Prietenele ei o sfătuiră să plece la Reno pentru a intenta acțiune de divorț căci în această localitate ideală pentru candidații la divorț, hotărârile în speță se dau după o lună. Intretimp se produse un eveniment neașteptat: alegerea noului Președinte al Statelor Unite.

Inainte de a obținea divorțul, sau cel puțin o separație legală, a fost nevoită să aștepte câtva timp. Fiind de acord cu soțul ei în această privință, trăiau separați văzându-se însă regulat și păstrând între ei cele mai bune relații de prietenie și înțelegere. Chiar după ce s'a pronunțat divorțul, foștii soți au rămas prieteni.

O cântăreață de Operă, Lily Pons, ceru divorț pe motiv că soțul ei era reținut de afaceri în Olanda, pe când ea era angajată la opera din New-York. Recunoștea soțului ei cele mai bune calități ce se pot întâlni la un bărbat ideal. Reporterilor cari veniseră s'o vadă, cântăreața le spuse, — făcând să scânteie-

ze un briliant de 22 carate ce-i împodobia unul din degetele mânei şi care-i fusese dăruit de soţul ei:

— „Bărbatul meu este un soţ adorabil, îl mai iubesc încă, dar dragostea noastră a devenit platonică. Aşa că....”

Intre dragoste şi afaceri sunt sacrificate uneori afacerile, dar din nefericire dragostea este aruncată întotdeauna pe planul al doilea.

Dragostea din timpurile noastre nu are prea mare însemnătate; nu este însă acelaş lucru cu divorţul. Lily Pons nu-l va obţinea decât între două turneuri, când va avea ocazia să fie în trecere prin Paris. Data nu a fost încă stabilită, fiindcă un nou angajament o va reţinea câtva timp la Hollywood. Astfel, între afaceri şi divorţ, uneori este sacrificat cel din urmă.

Miss Ruth Elder, care cu toţi bărbaţii ce i-a avut, a rămas tot „miss” a cerut divorţul de al treilea soţ. Totuş, nu şi-a schimbat viaţa din cauza aceasta. Se duce la serbările unde ştie că-şi poate întâlni soţul, iar când a plecat la Reno l-a sărutat la despărţire în public, pe peronul gării. Ruth Elder şi soţul său au unul pentru altul aceeaş dragoste afectuoasă, cu toate că în multe chestiuni nu sunt de acord, de unde şi deducţia că acesta este motivul pentru care se despart.

Dar ceeace nu se poate înţelege, este divorţul vedetei Dorothy Hall, — interpreta multor filme de succes, — de soţul ei, Neal Andrews, un fabricant bogat din New-York. Tânăra pereche trăise întotdeauna în cea mai bună înţelegere şi după propria lor mărturisire, se iubesc ca în primele zile ale căsniciei lor.

Fiindcă nimic nu-i îndeamnă să divorţeze, atunci dece se despart?

Inţelegerea semnată de amândoi, nu clarifică deloc cauza divorţului.

„De comun acord cu soţia mea am hotărât să divorţăm. Vom trăi despărţiţi, lăsându-ne cea mai deplină libertate. Am semnat această înţelegere, dându-ne seama de hotărârea noastră şi urmând a avea unul pentru altul aceeaş dragoste sinceră”.

Dealtfel se pare că niciodată nu s'au înţeles mai bine ca acum, decând s'au despărţit. Au fost văzuţi împreună la teatre, iar după aceea plecau la cabaret, unde atitudinea lor dovedia cât de mult se iubesc.

Intâmpinat de un confrate d. Andrews i-a declarat:

„Ne gândiam de câteva luni să cerem divorţul, ca fiind cea mai inteligentă soluţie pentru noi. Puteţi spune că-mi iubesc foarte mult soţia”.

Pricepeţi ceva, dacă puteţi!

Cazul Anei Harding este tot atât de surprinzător. Văzând că renumele ei întrece pe al soţului său, se gândi că acesta fiind neîncetat eclipsat de personalitatea ei, nu va admite să trăiască lângă ea ca o umbră. Iată care este cauza divorţului lor, cu toate că tot se mai iubesc, întâlnindu-se de câte ori li se prezintă ocazia.

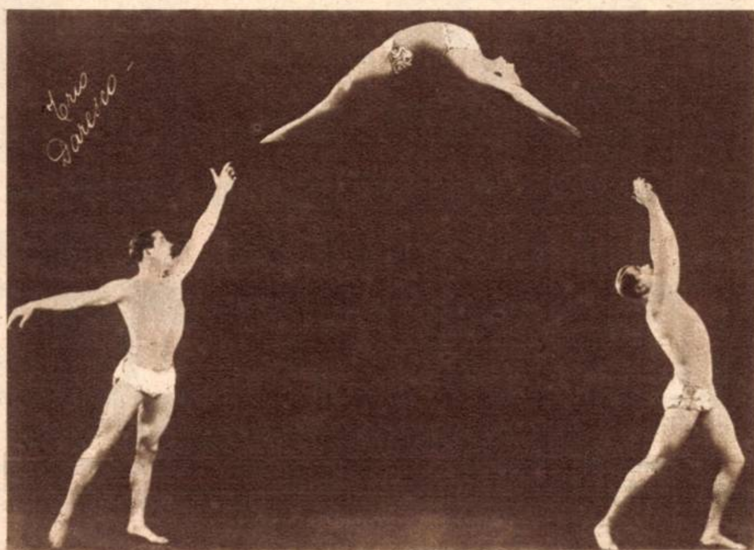
Cum să judecăm pornirile contimporanilor noştri, şi ce concluzii să tragem din toate acestea?

Dezechilibrul care influenţează faptele noastre ne umple de tristeţe şi nedumerire.

Ce surprize ne mai rezervă viitorul?

In vitrina librăriei ALCALAY: Cartea de succes „SUNT STUDENTĂ” de d-ra Marta D. Rădulescu. Opera şi autoarea

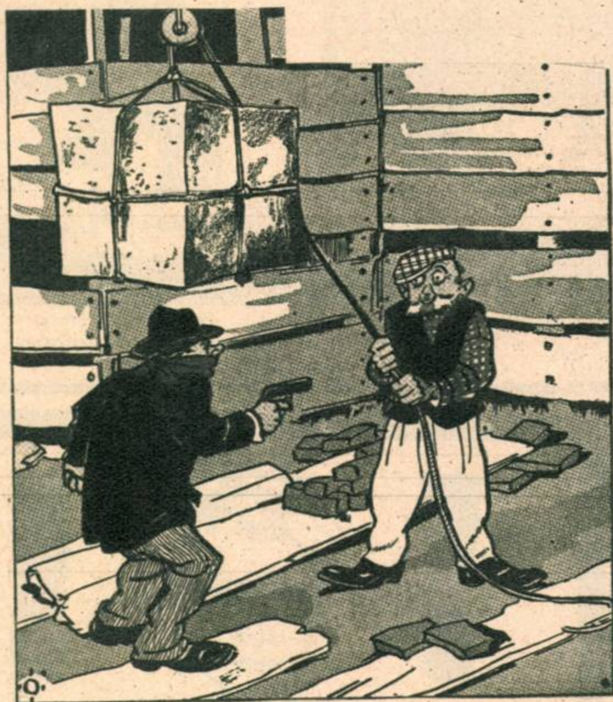
„Trio Dărăscu” e o asociaţie de dansatori, care recoltează actualmente mari succese în Spania. E condusă de un artist român, d. Ioan Alexandrescu cu concursul unui francez şi a unei belgiene.

Ion Alexandrescu stabilit la Paris, şi-a afirmat de mult calităţile sale coreografice. A jucat alături de Milton şi in filmul „Regele şmecherilor”. Succesul dansurilor sale, se datoreşte în special îndrăznețelor figuri acrobatice executate.

Ion Alexandrescu, s'a produs pe principalele scene ale Franţei, unde graţie măestriei sale şi interesantelor invenţiuni în arta dansului, s'a impus printre cei mai cunoscuţi profesionişti ai ritmului şi supleţei.

Humor

CURAJ

— *„Mâinile sus!!”*

INTRE PRIETENE

Dora: — „Ştii că am de gând să mă mărit cu Eugen?”

Lola: — „Serios? Ah, da, îmi amintesc... când i-am refuzat eu cererea în căsătorie, mi-a spus că-i este egal tot ce se va întâmpla cu el în viitor...”

CURAŢENIE...

— „Medicii spun că leacul cel mai bun împotriva oboselii, este o baie caldă.”

— „Aş putea să fac prinsoare, că se mai găsesc nebuni destui, cari să încerce sistema asta”...

URARE

La o nuntă, în timpul petrecerii, un domn cunoscut pentru boroboaţele lui, se ridică, pricinuind nelinişte celor ce-l cunoşteau.

— „Doamnelor şi domnilor, spuse el inspirat, beau în sănătatea ginerelui, urându-i să aibă multe zile ca aceasta.”

LA JUDECATORIE

Judecătorul : „Inculpat, dece ai maltratat pe reclamant?”

Inculpatul: „Pentrucă pe idioţi îi faci să te înţeleagă numai cu bătaia.”

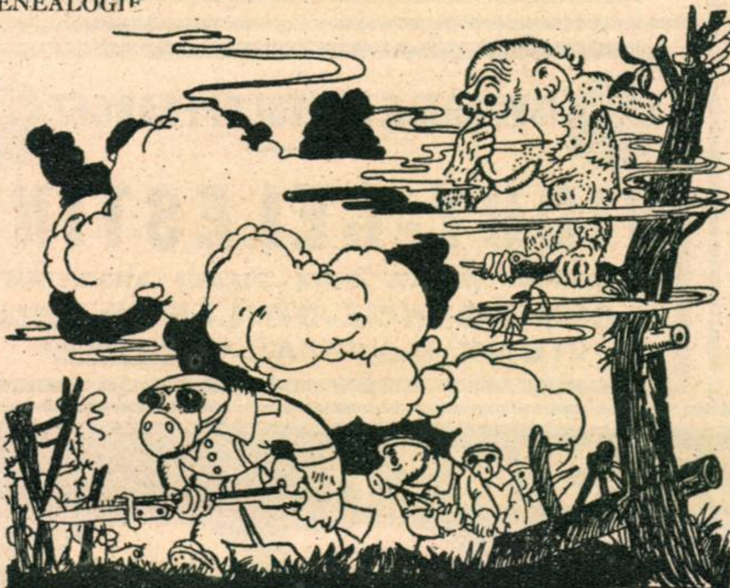
Judecătorul: „Fii cuviincios acuzat, idioţii sunt şi ei oameni, ca d-ta şi ca mine.”

MISTERIOS

— „Cum de vii la lucru cu două ceasuri mai târziu?”

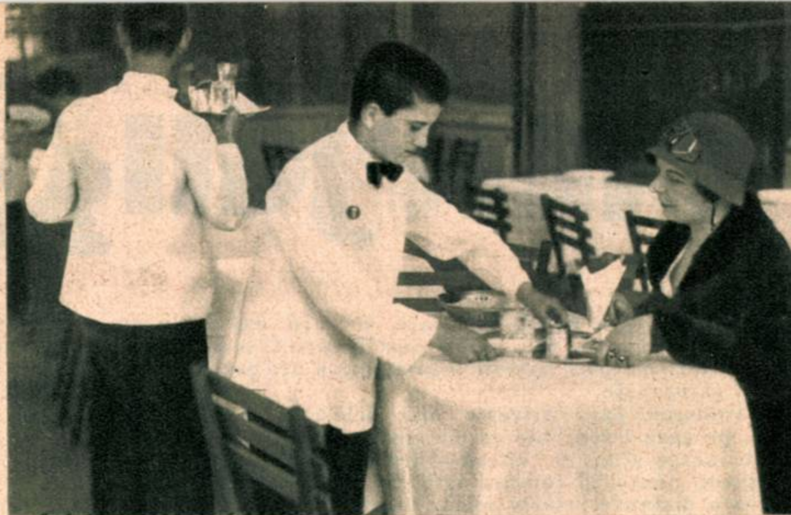
— „Păi, să vedeţi cum: când m'am sculat azi dimineaţă, am privit în oglindă şi ce credeţi c'am văzut? Nimic! Nu eram înnăuntru. Ei, m'am gândit probabil că dacă nu sunt, am plecat la lucru. Două ore mai târziu am descoperit că oglinda ieşise din ramă”.

GENEALOGIE

Maimuţa: — *„Cum adică, monstrul acesta se trage din maimuţă? Desigur că Darwin s'a înşelat!...”*

ACADEMIA de CHELNERI

O mare parte din viaţă, omul şi-o petrece în restaurante, cafenele, hoteluri, unde revine în contact cu personalul de serviciu.

Simte însă numai atunci prezenţa lui când se iveşte o greşală în maşinăria aceasta, adică atunci când serviciul nu-i perfect, ceeace se întâmplă destul de de des.

Iată pentruce Academia de chelneri a fost creată la timp.

E miezul zilei. Un ordin a venit dela camera din capăt.

— Scularea, copii!

Capete somnoroase răsar din aşternuturi. Cei din paturile suprapuse coboară pe scări. Toţi au lucrurile puse decuseară la locul lor. Femeia de serviciu a avut grijă să le schimbe bluzele şi acum iată-i porniţi în coloană de marş...

Au ajuns. Pe terasa Picadilli omuleţii se revarsă aidoma unui stol luminos. Ca nişte albine îşi încep îndeletnicirile până când un ordin îi chiamă în sala de cursuri.

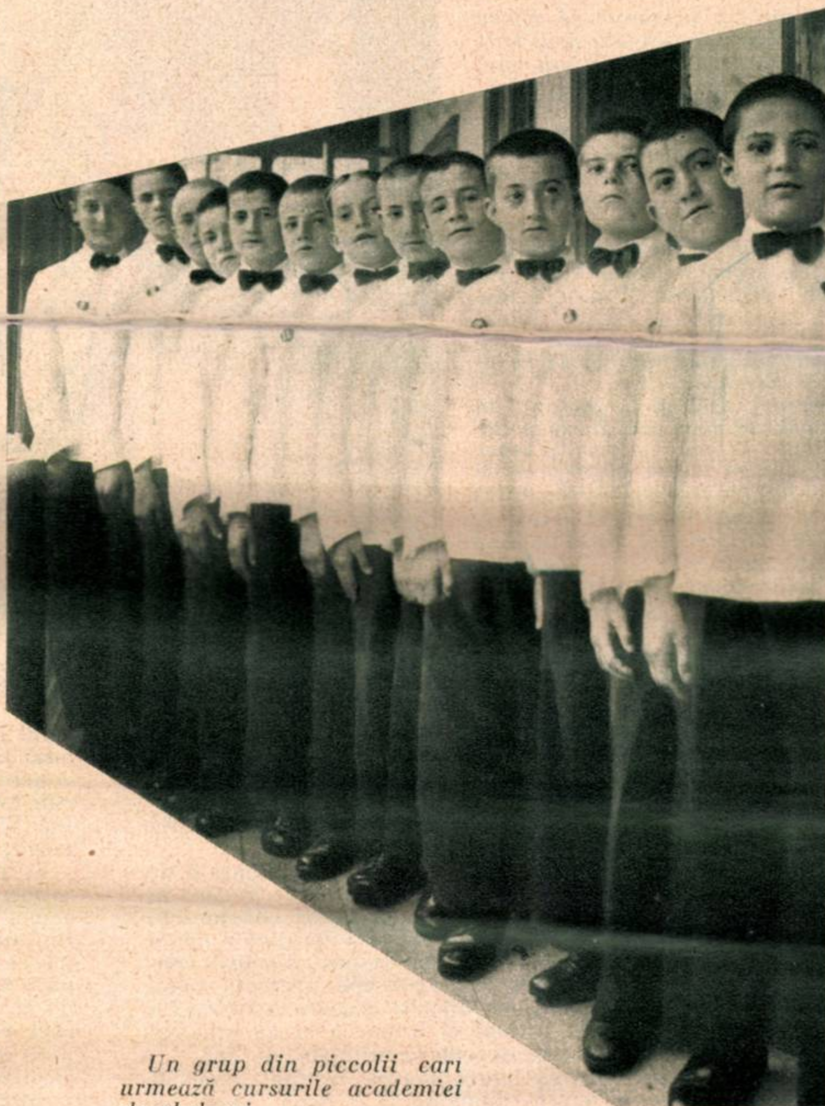
Dar trebue să facem cunoştinţă şi cu profesorul, d. Frantz Welter.

...O familie de chelneri din tată în fiu. Intr'o zi, mi-

(Sfârşitul în pag. 27)

Dreapta sus: *O clientă, de vorbă cu un piccolo, care urmează academia de chelneri;* sus: *Conducătorul şcoalei dă viitorilor „garsoni" primele instrucţiuni asupra serviciului;* stânga: *Piccolii odihnindu-se în paturile lor, în căminul higienic din str. Belvedere.*

Un grup din piccolii cari urmează cursurile academiei de chelneri.

UN... doi... un... doi...

— Ce-i cu şiragul de copii cari merg pe stradă ca soldaţii? Sunt îmbrăcaţi în bluze albe, cu papillon la gât, pantaloni negri şi pe pieptul fiecăruia un număr. Curăţenia lor isbeşte. Par a fi scoşi proaspăt din cutie. Cei cari-i întâlnesc pentru întâia oară privesc în urma lor nedumeriţi.

E şcoala de piccoli dela Picadilli... Peste câţiva ani, vor deveni chelneri stilaţi, putând concura cu cei occidentali. Cât de frumos şi civilizat îşi învaţă meseria! Să le urmărim acum felul de viaţă şi activitatea.

Intr'o casă spaţioasă pe str. Belvedere îşi au dormitoarele. Multe mame ar dori pentru odraslele lor aşternutul şi higiena în care trăesc aceşti copii, mare parte din ei orfani.

Directorul localului la care servesc şi care li-e şi profesor, locueşte în imediata lor apropiere.

Primejdii cosmice

Mecanicul unei locomotive care vede în calea sa, un bloc de stâncă, un abis ce s'a deschis printr'o prăbuşire de pământ ori pod, sau în sfârşit orice alt pericol, frânează şi opreşte.

Astronomul care priveşte prin telescop drumul fără şine, pe care-l străbate pământul în spaţiu, ştie precis unde merge şi cu ce viteză—fără să vadă însă vre-un obstacol, pentrucă lumina astrului nostru nu străbate decât o distanţă relativ mică, dincolo de sistemul său solar. Dar chiar dacă ar descoperi că ceva închide „calea pământului" ce ar putea face ? Nu există frâne pentru a opri planeta în loc şi nici vre-un mijloc prin care să poată fi deviată cu un singur milimetru de pe drumul pe care-l urmează.

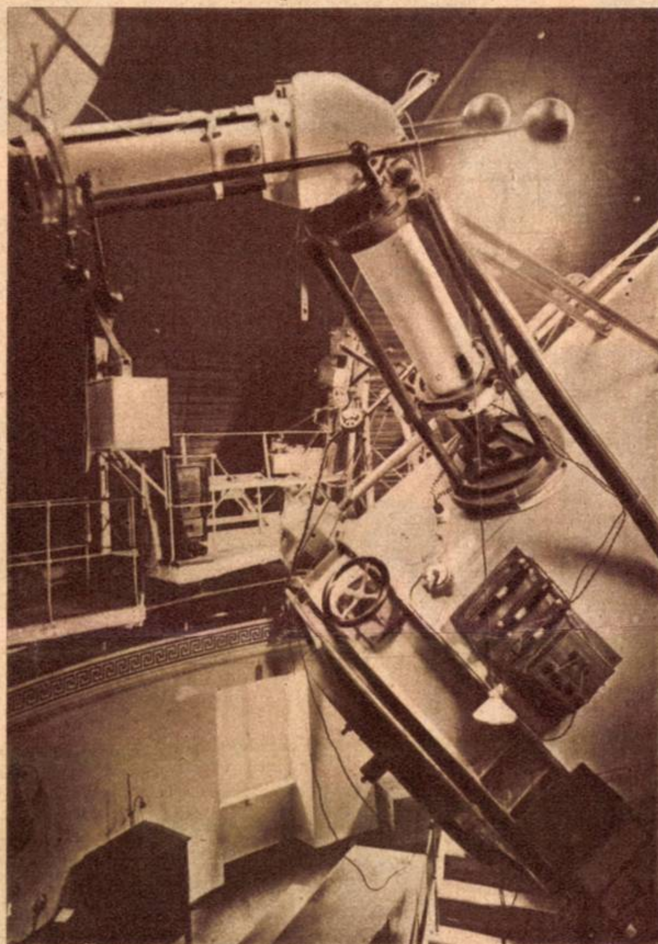
HARLAN STATSON, directorul observatorului Jerkins din Ohio, Statele Unite, a semnalat de curând o primejdie care, mai curând sau mai târziu, s'ar putea abate asupra pământului. E vorba de ceeace astronomii numesc „ceţuri cosmice", dar sunt în realitate imense nebuloze de o întindere în care întregul nostru sistem solar s'ar putea cuprinde de câteva zeci de ori. D. Statson care cercetează cerul cu unul din cele mai mari telescoape ale Americei, spune că întâlnirea cu o astfel de „ceaţă" poate avea rezultat, o nouă „epocă de ghiaţă".

Pământul se învârteşte în jurul soarelui cu o viteză de 18 mile pe secundă. Dar dacă asta ar fi tot ceeace face, operaţia n'ar prezenta un pericol mai mare decât cel pe care-l întâmpină un copil, rotindu-se în jurul unei mese. Partea proastă — ca să spunem aşa — e că însuşi soarele cu întreaga sa lume de planete evoluează cu o viteză de 11 mile pe oră, în direcţia strălucitoarei stele Vega, din constelaţia Lyrei. Cetăţeanul din Nordul Statelor Unite, care se scoală la răsăritul soarelui şi se uită drept în sus, priveşte „calea" pe care, — vrea, nu vrea — călătoreşte cu 11 mile pe secundă.

La început s'a presupus că epoca de ghiaţă a fost determinată de o anemiere temporară a soarelui, aşa cum se întâmplă cu lămpile de uleiu, a căror flacără slăbeşte din când în când, pentru a-şi relua mai apoi strălucirea. Dar soarele nu e o astfel de lampă şi geologii înclină acum să atribuie fenomenul, nu unei defectări a radiaţiilor solare, ci unei nebuloze prin care ar fi trecut întregul nostru sistem planetar. Această ceaţă, probabil, un văl răsleţ din vre-o vastă şi îndepărtată nebuloză, ar anihila radiaţiile solare într'o măsură suficientă pentru ca ghiaţa dela polii pământului, să se întindă spre Ecuator.

Telescoapele disting în spaţiu un mare număr de nebuloze. In constelaţia Orionului se vede o formă despre care, majoritatea astronomilor cred că ar fi unul din cei mai gigantici „nouri de praf" ce atârnă ca o perdea uriaşă, pe marginile căreia se vede lumina astrelor dinapoia sa.

Calea Laptelui are în câteva puncte nişte peste negre, asemănătoare celor ce se văd pe cer, dând impresia că în unele locuri n'ar exista stele. Astronomii cred însă că aceste regiuni întunecate n'ar însemna o absenţă a stelelor, ci că ar fi mari „nouri de praf" atât de denşi, încât astupă lumina astrelor ce se află înapoia lor.

Telescopul observatorului Perkins din Ohio, cu care îşi face observaţiile savantul Harlan Statson.

Se crede că nebulozele spirale, situate la miliarde de mile depărtare de noi, au toate o mişcare de rotaţie şi expansiune vertiginoasă, iar după teoriile moderne, însuş pământul s'ar afla în centrul unei astfel de spirale.

Există indicii că nebuloza noastră e formată şi înconjurată de nouri din materia întunecată a nebulozelor pe care le vedem în spaţiu. Nourii de praf şi, centurile de ceaţă, trebuesc considerate deci ca făcând parte integrantă din conformaţia cosmică a lumei noastre. Dar de toate aceste fenomene ne despart distanţe considerabile încă, altfel astronomii le-ar percepe prezenţa printr'o întunecare ce s'ar produce în diferite regiuni astrale. Un astfel de nour însă ar putea învălui şi întuneca la un moment dat sistemul nostru solar, vreme de câteva milioane de ani.

Nu e totuş sigur că intrarea lumei noastre într'un „nour de praf cosmic" ar avea de efect numaidecât o nouă epocă de ghiaţă. S'ar prea putea ca sistemul nostru solar să iasă tocmai dintr'un asemenea nour şi ca sfărămăturile de materie ce formează stelele căzătoare, să nu fie decât nişte ultime rămăşiţe ale nebulozei pe care am străbătut-o. Geologii spun că n'au găsit nici urmă de meteoriţi în vre-unul din vechile straturi de roci ale pământului, ceeace ar sprijini teoria că meteorii, meteoriţii şi cometele ar fi ceva recent, în legătură cu marea epocă de ghiaţă şi reprezentând o parte din ceaţa cosmică prin care am trecut.

Pe de altă parte, există savanţi cari ar atribui originea vieţei pământeşti, întâlnirii cu vre-unul din aceşti nouri cosmici, conţinând germenii vieţei, acum vre-un bilion de ani, ba poate chiar mai mult. Nimeni nu ştie precis cum a început viaţa pe pământ. Există o teorie care imaginează reacţii chimice spontane în oceanele preistoriei, care aveau probabil o compoziţie chimică cu totul diferită de cea de astăzi. O altă teorie, emisă acum câţiva ani de către distinsul chimist suedez, răposatul Dr. Svante Arrhenius, imaginează că primii germeni ai vieţii ar fi venit pe pământ de undeva, din spaţiu. Se admite că germenii vieţii pot rezista temperaturei scăzute a spaţiului şi că pot trăi în aceste condiţiuni bilioane de ani, aşa că venirea lor din spaţiu nu e inadmisibilă.

Mai probabilă poate este ideea că sistemul solar în cursul călătoriilor sale anterioare ar fi trecut printr'o ceaţă cosmică, care nu se ştie cum, cuprindea germenii vieţei şi poate că acest proces a avut loc în repetate rânduri adăogând mereu specimene noui, la colecţia de vieţuitoare a pământului. Asta ar explica o parte din misterele unor creaturi cum sunt unii germeni atât de diferiţi de cei obicinuiţi, prin faptul că oxigenul îi ucide, în loc de a-i alimenta.

In ultimul timp, savantul american B. Lipmann a anunţat că ar fi descoperit germeni vii în meteoriţii căzuţi din spaţiu. Dacă aceasta se va confirma, teoria că viaţa există în spaţiul interplanetar şi că ar fi căzut pe pământ prin contactul cu vre-o ceaţă cosmică, va deveni un adevăr ştiinţific incontestabil.

Descoperirea profesorului Lipman va distruge în acest caz credinţa că viaţa îşi are originea pe Pământ.

Această continuă îmbibare a Pământului cu germenii cerului, oferă o explicaţie plauzibilă multor mistere. Istoria ne vorbeşte astfel de plăgi stranii şi groaznice, care au isbucnit în mod ciudat, întinzându-se asupra omenirii. Medicii presupuneau că aceste boli ar fi fost endemice, adică, de o existenţă permanentă în anumite părţi ale lumei — deobiceiu în centrele suprapopulate ale Orientului — de unde se întindeau adesea spre a decima restul ţinuturilor.

Departamentul Sănătăţii din Liga Naţiunilor a trasat originea unei epidemii de influenţă, nu tocmai gravă în curatul şi civilizatul Stat american al Kansasului. Nimeni n'a putut spune ce anume generase această epidemie, dar s'ar prea putea să aflăm într'o zi, că cineva din acel stat ar fi găsit o piatră de o formă foarte bizară şi că ar fi spart-o.

Microbii bolilor se împart pe specialităţi, atacând fiecare o anumită formă de viaţă. S'ar prea putea ca tot o epidemie de origină cerească să fi exterminat uriaşele reptile preistorice. Calul e originar din America; acest animal a dispărut însă cu totul la un moment dat de pe acest continent, aşa că la venirea conchistadorilor spanioli în America, Indienii s'au minunat de caii lor în aceeaş măsură, în care s'au minunat de armele lor de foc. N'a fost oare calul american exterminat de germenii unui meteorit, căzut pe pământul patriei sale?

Se prea poate totuş ca o întâlnire cu una din aceste „ceţuri cosmice" să facă pământul cu mult mai propriu vieţii, decât este acum. Nu e ştiinţificeşte imposibil ca un asemenea nour să conţină unele elemente sau gaze necunoscute, care în loc să fie potrivnice vieţei, să o conserve şi s'o prelungească. Elementele de un asemenea efect, ar putea-o face intensificând rezistenţa omului la microbi, sau determinând în celulele corpurilor vii modificări, ce i-ar da posibilitatea să amâne la infinit deteriorările pe care noi le numim „bătrâneţe". S'ar mai putea deasemeni ca un element injectat într'o astfel de împrejurare, în atmosfera noastră, să aibă o acţiune directă asupra nervilor şi creerelor noastre, stimulând procesele intelectuale şi intensificându-le în permanenţă.

O astfel de întâlnire ar putea produce chiar o rasă de supraoameni — o idee pe care a utilizat-o scriitorul englez H. G. Wells într'unul din romanele sale, întitulat: *„In zilele cometei"*, unde imaginează o radicală şi bruscă prefacere peste noapte, a omenirii, din sufletele căreia a dispărut cu desăvârşire orice patimă josnică, prin intervenţia unui gaz nou şi straniu, pe care cometa îl purta şi pe care-l lăsa în urma ei, după contactul cu pământul.

E foarte puţin posibil ca soarele nostru să se ciocnească vre-odată cu vre-o stea, întrucât corpii cereşti sunt situaţi în spaţiu mult prea departe unii de alţii şi sunt prea mici în raport cu aceste distanţe. Astronomii socotesc că dacă stelele ar fi în mijlocie atât de mari, încât să le vedem ca pe nişte portocale, sunt, prin distribuţia lor în spaţiu atât de izolate, încât ar fi încă despărţite de câte trei mii de mile distanţă. Ciocnirile celeste sunt evenimente ce se produc odată la un milion de bilioane de ani.

E. A.

Academia de chelneri

(Urmare din pagina 25)

cul Frantz a fost luat de unchiul lui din satul Variaş şi adus la Timişoara. Inainte de a-l da ca ucenic în serviciul celui mai bun restaurant, buna rudă i-a cumpărat un costum de haine negre, şase cămăşi, şase gulere şi o cravată elegantă.

La Timişoara a urmat o şcoală specială de piccoli, iar după trei ani a trecut la Budapesta, la hotel Bristol. Nu trece cu vederea nici Viena, unde serveşte doi ani, iar imediat după război îl găsim director la cafeneaua Lloyd în Timişoara şi apoi proprietar al hotelului Terminus. Strălucita situaţie materială i-a adus-o numai meseria. N'a cunoscut nici un joc de noroc, n'a fumat şi aceleaşi principii după care s'a călăuzit caută astăzi să le insufle celor pe cari îi iniţiază în meserie.

Ce frumos şi cu câtă eleganţă arată micuţilor atribuţiile chelnerului. După practică vine teoria. Piccolii sunt nişte mici savanţi în cunoaşterea mâncărurilor şi a băuturilor.

La final vine partea cea mai grea: cum să se poarte faţă de client. Asişti astfel la mici scene de teatru pline de amuzament.

După amiază sunt conduşi de profesorul lor la Şcoala Comercială pentru ucenici, înfiinţată de Ministerul Muncii. Acolo, pe lângă alte obiecte, li se predă limbile franceză şi germană.

Apoi copiii se întorc la datorie. Roiesc în jurul chelnerului, îndeplinind mici servicii şi până noaptea târziu, când ultimul client a părăsit localul, stau vecinic în picioare, gata la orice ordin.

Cu prilejul micii anchete a acestei şcoale, am avut la un moment dat în faţa mea trei generaţii de chelneri: chelnerul Schaus Ion a avut piccolo pe Bart Andrei, în 1906, iar acesta, în 1909, a învăţat meseria pe Frantz Welter. Cel din urmă este astăzi directorul lor.

E un frumos exemplu de muncă şi pricepere, într'o meserie care pare necunoscătorului atât de uşoară.

MARGARETA NICOLAU

Un concurs de reclame

Fiţi atenţi şi priviţi cu luare aminte reclamele pe care „Realitatea Ilustrată" le publică în numărul de faţă, şi în următoarele două numere. Vom organiza în cursul lunei Iunie un concurs original răsplătit cu premii importante în numerar şi obiecte, la care vor putea participa cu succes numai acei cititori, cari îşi vor fi memorat reclamele noastre.

LISTA

BILETELOR DE TRAMVAY, PREMIATE CU CÂTE 500 LEI FIECARE, IN SĂPTĂMÂNA DE LA 23—31 MAI 1933

De comun acord cu delegatul societăţii de Tramvaie din Bucureşti, „Realitatea Ilustrată" a premiat biletele de tramvay cu următoarele numere şi serii:

Biletele simple:

Linia 2. Lei 5. No. B. 4626-031
Linia 3. Lei 5. No. B. 3842-053
Linia 5. Lei 5. No. B. 1745-112
Linia 6. Lei 5. No. B. 3812-068
Linia 19. Lei 5. No. B. 4512-056
Linia 16. Lei 6. No. A. 7912-058

Bilete de corespondenţă:

Linia 25. Lei 6. No. 4. 7637-111
Linia 28. Lei 7. No. A. 234-034

Abonament de 6 călătorii:

Cl. II-a Lei 24. Seria L. 5504.

Abonamentul lunar pentru funcţionarii publici, pe o linie: No. 2659.

Posesorii acestor bilete se pot prezenta până Duminică 4 Iunie crt., la revista noastră, str. Const. Mille 7, spre a-si încasa premiile de câte 500 lei.

Unul din câştigătorii premiilor de câte 500 lei

oferite de „REALITATEA ILUSTRATĂ", pentru biletele de tramvay.

Publicăm mai sus fotografia d-lui Leonida Petrescu *din str. Cuza Vodă 9, unul dintre câştigătorii premiilor noastre de câte 500 lei, oferite pentru biletele de tramvay.*

Strângeţi biletele de tramvay şi veţi putea câştiga în fiecare săptămână câte 500 lei sau mai mult, urmărind seriile care apar în fiecare Miercuri în „Realitatea Ilustrată".

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 * 5 * 6 * 7 * 8 *
12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 9 * 10 * 11 * 12 * 13
22 23 24 25 27 28 29 30 31 * 14 * 15 * 16 * 17 *
18 * 19 * 20 * 22
A 3947-018 * 23 * 24 Din taxă se reţine 25 bani pentru Municipiu.
TRAMVAIELE BUCUREŞTI 2 3 4
Linia 24 1 2 3 5 6 7 8 9 12 14 15 16 17 19 20 22 24 25 26 27 28 6 CL II LEI

Femeea de ieri şi de azi

PÂNĂ la isbucnirea răsboiului mondial, imensa majoritate a femeilor nu avea alte griji, decât gospodăria şi copiii. Două-trei toalete pe an, confecţionate Dumnezeu ştie cum şi din ce materie, erau suficiente, pentruca femeea să fie mulţumită.

Femeea de astăzi însă, are cu totul alte scopuri în viaţă: profesiunile diverse pe care le exercită, politica pe care o practică o mare parte din ele, precum şi reuniunile la care se întâlnesc, le răpesc cea mai mare parte a timpului.

Este drept însă că femeea modernă trece prin greutăţi mai mari la confecţionarea multiplelor ei toalete, decât predecesoarele ei antebelice. Aceasta se datoreşte, primo: desenelor, modelelor şi materiilor noi pentru fiecare sezon şi secundo: preţurilor pe care trebue să le plătească pentru obţinerea lor.

Vremea s'a îmbunătăţit simţitor, căldura a început să ia proporţii şi în consecinţă, eleganta trebue să se gândească de urgenţă la reînoirea garderobei. Pentru aceasta este absolut necesar să ştie că pentru înainte de amiază se recomandă în mod special, pentru strand şi sport, toalete uşoare, confecţionate din olandă de mătase.

Pentru după amiază şi seara, toaletele sunt lucrate în voile imprimat din mătase pură, crêpe de Chine imprimat şi voile georgette idem.

Desigur că la cumpărarea acestor materii, eleganta mondenă sau burgheză care ştie să se îmbrace, va căuta modelele cele mai noui, ţesăturile şi culorile cele mai moderne, o croială impecabilă dar şi un preţ eftin, în notă cu bugetul de care dispune fiecare.

*

In această privinţă, putem recomanda cu deosebită convingere, marile magazine „SERILANA" S. A. din Bucureşti, str. Lipscani 73, precum şi sucursalele lor din toată ţara, ale căror mărfuri, — accentuăm, confecţionate în ţară de fabricile „S. Trebitsch & Fiu" din Bucureşti şi „Industria Lânei" S. A. din Timişoara, după ultimele modele parisiene, — rivalizează atât ca desen cât şi calitativ, cu toate produsele similare străine.

Ceeace însă trebue subliniat în mod deosebit este faptul, că „SERILANA" vinde eftin, astfel că toate materiile pe care le-am enumerat mai sus, pot fi cumpărate la preţuri modice, ele oferind totodată garanţie perfectă pentru soliditate, desen şi calitate admirabilă.

Iată dece sfătuim pe cititoarele noastre să-şi facă cumpărăturile la „SERILANA" S. A., str. Lipscani 73.

Albertina Ray